

แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจั
การศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

GUIDELINES FOR APPLYING INTERNAL EDUCATION
QUALITY ASSURANCE RESULTS TO DEVELOP AN EDUCATIONAL FOR
STUDENTENS IN A BACHELOR OF NURSING SCIENCE PROGRAM IN PRIVATE

สุจิตรา อุ่นศิริ

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการ
จัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

GUIDELINES FOR APPLYING INTERNAL EDUCATION
QUALITY ASSURANCE RESULTS TO DEVELOP AN EDUCATIONAL FOR
STUDENTENS IN A BACHELOR OF NURSING SCIENCE PROGRAM IN
PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Research & Development on Human Potentials)

Faculty of Education Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ของ

สุจิตรา ชุ่มศิริ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ผู้วิจัย	สุจิตรา อุ่นศิริ
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรอุมา เจริญสุข

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 2) ศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ ศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา และ 3) เสนอแนะแนวทาง ในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็น ผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษา ภาคกลางตอนล่าง จำนวน 5 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 138 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นได้ นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปประยุกต์ใช้กับวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 2) ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจำแนกตามองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์ และ 3) ได้แนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์

คำสำคัญ : คุณภาพการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แนวทางการนำผลการประเมินไปใช้

Title	GUIDELINES FOR APPLYING INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE RESULTS TO DEVELOP AN EDUCATIONAL FOR STUDENTENS IN A BACHELOR OF NURSING SCIENCE PROGRAM IN PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
Author	SUJIRA AUNSIRI
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Ornuma Charoensuk

The purposes of this research were as follows : (1) to study the implementation of internal educational quality assurance results of Bachelor of Nursing Science Program in private higher education institutions at a good and a higher level for the development of educational quality; (2) to study the operation of quality improvement for educational management among students in the Bachelor of Nursing Science Program in private higher education institutions; 3) to recommend guidelines for applying the internal educational quality assurance results to develop the Bachelor of Nursing Science Program in the private higher education institutions. The sample was comprised of one hundred and thirty-eight administrators and nursing instructors at five private higher education institutions in the lower central region of the higher education network. The research instruments were an interview and a questionnaires. The validity of the instruments was verified by five experts. The content validity index was .80 and the reliability coefficient was .91. The research data was analyzed using frequency and percentage statistics. The results of the research was (1) The administrators and nursing instructors applied the results of internal educational quality assurance to develop the educational quality among Bachelor of Nursing Science Program students and according to the four components by applying the Deming circle (PDCA); (2) The administrators and nursing instructors applied the results of internal educational quality assurance to develop the educational quality of Bachelor of Nursing Science Program according to the four components as follows ; regulatory standards, graduates, students, and instructors; (3) the research results reversed guidelines for applying the internal educational quality assurance results to develop educational quality of the Bachelor of Nursing Science Program in four components; regulatory standards, graduates, students and instructors.

Keyword : Educational quality management Educational quality development guidelines for internal educational quality assurance

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการถ่ายทอดความรู้และชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ปริญญานิพนธ์นี้มีความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณประธานคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดา วงศ์ และกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา และคณะกรรมการสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ มีชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธากา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ดังกา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และอาจารย์ ดร.พินิดา ศกุนตนาค ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความเรียบร้อยและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล อาจารย์ ดร.เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์ อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่นิล พันธ์เอกหญิง ดร.นงพิมล นิมิตรอนันท์ที่ชี้แนะวิธีการแก้ไขเครื่องมือด้วยความกรุณายิ่ง รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏอยู่ในบรรณานุกรม

กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เสนีย์ สุวรรณดี และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและประสานงานในการเก็บข้อมูลวิจัย

กราบขอบพระคุณคณบดี ผู้บริหาร อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล และวิทยาเขตกาญจนบุรี รวมถึงวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยคริสเตียน ที่สนับสนุนทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พรทิพย์ กวินสุพร อาจารย์ ดร.อภิวัฒน์ อินทวิสิน และอาจารย์ ดร.ชิษณุพงศ์ ทองพวง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการจัดทำปริญญานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง

กราบขอบพระคุณ คุณสมควร อุ้นศิริ คุณอ้อย อุ้นศิริ และสมาชิกครอบครัวที่รักยิ่งของผู้วิจัย ในการดูแลเอาใจใส่ ห่วงใย และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งเสมอมา

สุจิตรา อุ้นศิริ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ขอบเขตด้านเนื้อหา	6
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก	6
ประเด็นที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
1. การประกันคุณภาพการศึกษา	13
1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	13
1.2 การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย	14

1.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา	15
1.4 ขอบข่ายของการประกันคุณภาพการศึกษา	16
1.5 รูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา	17
1.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร	34
1.7 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร	43
2. การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	44
2.1 ประวัติความเป็นมาของการพยาบาล	44
2.2 การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	45
2.3 การจำแนกรูปแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแบบอื่น	47
2.4 องค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	47
2.5 รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	48
2.6 ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล	49
2.7 ผลกระทบจากการขาดแคลนพยาบาล	52
2.8 ประวัติการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง	55
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	62
3.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา	62
3.2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	63
3.3 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	64
4. การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน	66
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
5.1 งานวิจัยในประเทศ	67
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	69

บทที่ 3 วิจัยดำเนินการวิจัย	71
ระยะที่ 1 การศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	71
1.1 การกำหนดผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก	71
1.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	74
ระยะที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	74
2.1 การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย	74
2.2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	77
ระยะที่ 3 การเสนอแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	78
3.1 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	78
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ระยะที่ 1 การศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพ การจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป	79

1.1 ผลการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา.....	80
ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต.....	100
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	100
2.2 ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	103
ระยะที่ 3 ผลการเสนอแนะแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.....	115
3.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน	115
3.2 ด้านบัณฑิต	117
3.3 ด้านนักศึกษา.....	118
3.4 ด้านอาจารย์	119
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
สรุปผลการวิจัย.....	122
การอภิปรายผลการวิจัย	131
ข้อเสนอแนะ	134
ข้อเสนอแนะทั่วไป	134
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	134
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก.....	138
ประวัติผู้เขียน.....	167

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรจากสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลาง ตอนล่าง	75
ตาราง 2 โครงสร้างเนื้อหา จำนวนข้อคำถามที่ต้องการวัด	76
ตาราง 3 ความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....	101
ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านการกำกับมาตรฐาน	104
ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านบัณฑิต.....	107
ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านนักศึกษา	109
ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านอาจารย์.....	112

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ การจัดการศึกษาในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 3 ระบุเกี่ยวกับระบบการศึกษาในมาตรา 16 และได้จำแนกการศึกษาเป็น การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือว่ามีผลสำคัญและนับเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นการศึกษาขั้นสูงที่มุ่งพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ (วันชัย ศิริชนะ, 2540) นอกจากการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาเพื่อเข้าสู่การประกอบอาชีพแล้ว การศึกษายังมีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในการแข่งขัน เนื่องจากในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีภาวะเศรษฐกิจ สังคม มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมีการปฏิรูปการศึกษา ด้วยการกำหนดเป็นนโยบายและแผนการดำเนินงานอย่างจริงจัง รวมถึงมีการเปิดสถานการศึกษาเพิ่มขึ้นหลายแห่งเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนของประเทศได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลจากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวทำให้ปริมาณความต้องการการศึกษาต่อของประชาชนในประเทศเพิ่มสูงขึ้น (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2543) นอกจากการจัดการศึกษาที่เพียงพอและสอดคล้องตามความต้องการแล้วคุณภาพของการจัดการศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพหรือมีมาตรฐานที่เหมาะสม จำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นมาตรการที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าสถาบันการศึกษามีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ (ศรีนวล สถิตวิทยานันท์, 2542)

สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นต้องมีการประกันคุณภาพควบคู่กับการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2539 ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ประกาศนโยบายและแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการและความเป็นอิสระในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, 2544)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้ประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยได้กำหนดหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในปัจจุบัน) เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมและกำกับติดตาม และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมและกำกับติดตาม เพื่อเป็นกลไกในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จากนั้นในปี พ.ศ. 2550 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีการศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรก

ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา และจำแนกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน จากเดิมที่มีเพียงการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะ และระดับสถาบันเท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบมากขึ้นตามลำดับ(คณะกรรมการประกันคุณภาพการอุดมศึกษา, 2558) แม้ว่าภาครัฐและหน่วยงานที่กำกับดูแลการศึกษาของประเทศจะมีกำหนดมาตรการในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ แต่ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา เช่น จากการประมวลปัญหาเพื่อจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2565) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้สรุปปัญหาของอุดมศึกษาไทยในภาพรวมว่าเป็นระบบที่ไร้ทิศทาง ขาดข้อมูล ขาดคุณภาพ และขาดประสิทธิภาพ (ภาวิฑูรย์ ทองโรจน์, 2551)ปัญหามหาวิทยาลัยมีจำนวนมากกว่าความต้องการของผู้เรียน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2559) สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนหลักสูตรที่เป็นที่นิยมของผู้เรียนโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาบางส่วนไม่ได้คุณภาพ และบางหลักสูตรตกงานเป็นจำนวนมาก เช่น ด้านสังคมศาสตร์ แต่ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หรือแพทยศาสตร์ หรือ

พยาบาลศาสตร์ กลับประสบปัญหาขาดแคลนโดยเฉพาะสาขาพยาบาลศาสตร์ที่ผลิตไม่เพียงพอ กับความต้องการของประเทศและจะเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต (ณัฐนันท์ อธิธิยาภรณ์, 2555)

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรด้านการแพทย์และการพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนพยาบาล ซึ่งเป็นกำลังหลักในระบบบริการสุขภาพ เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้าถึงบริการของประชาชนที่อยู่ห่างไกล (วิจิตร ศรีสุพรรณ, 2554) สาเหตุสำคัญของการขาดแคลนพยาบาล (อรุณรัตน์ คันธา, 2557) สรุปดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโดยเฉพาะประชากรผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวมากขึ้น เกิดเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทำให้ต้องการการดูแลด้านสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น 2) การมีระบบบริการสุขภาพที่ทั่วถึงภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันสุขภาพแห่งชาติ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพของรัฐได้ทั่วถึงมากขึ้นส่งผลให้ ความต้องการอัตรากำลังของพยาบาลสูงขึ้น 3) การลดกำลังการผลิตพยาบาลวิชาชีพระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2548 เนื่องจากประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงมีนโยบายลดกำลังคนภาครัฐ มีการยกเลิกทุนนักเรียนพยาบาล รวมถึงลดการผลิตลงเหลือเพียง 4,200 คนต่อปี ฯลฯ ทั้งนี้สถานการณ์พยาบาลได้ประมาณความต้องการพยาบาลในระยะสิบปีข้างหน้าด้วยวิธีวิเคราะห์จากอัตราการใช้บริการในปัจจุบัน เพื่อคาดการณ์การใช้บริการไปในอนาคตพบว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2562 ประเทศไทยจะมีความต้องการพยาบาลในอัตราส่วนพยาบาล 1 คน ต่อประชากร 400 คน (วิจิตร ศรีสุพรรณ, 2554) ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น พยาบาลมีภาระงานหนักมากขึ้น และมีความเครียดจากการทำงานส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ พยาบาล มีจำนวนน้อยทำให้การรักษาดูแลผู้ป่วยไม่ทั่วถึง ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ทำให้ระยะเวลาในการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลนานขึ้น เสียค่าใช้จ่ายและมีโอกาสต่อการติดเชื้อโรคที่มีอยู่ในโรงพยาบาลมากขึ้น ฯลฯ รวมถึงโรงพยาบาลหลายแห่งต้องลดการให้บริการสุขภาพ ถึงแม้ว่าจะมีแพทย์และอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นเนื่องจากขาดแคลนพยาบาล นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติเนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลวิชาชีพรวมถึงการเพิ่มค่าตอบแทนให้พยาบาลที่ยังคงทำงานอยู่เพื่อป้องกันการลาออก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิเคราะห์ของเพชรรุ่งเพชรประดับ (2557) ที่วิเคราะห์ว่าการขาดแคลนพยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการพยาบาลและการบริหารความปลอดภัยของผู้ป่วย เพราะอัตราส่วนของพยาบาลต่อผู้ป่วยที่สูงเกินไป ทำให้พยาบาลมีเวลาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจในการดูแลผู้ป่วย นอกจากนี้การขาดแคลนอัตรากำลังยังทำให้พยาบาลเกิดความเครียด เหนื่อยล้า ความพึงพอใจในงานลดลง และเพิ่มการสูญเสียพยาบาล

ในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งซ้ำเติมความขาดแคลนพยาบาลให้รุนแรงยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการพยาบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาการขาดแคลนพยาบาลส่งผลกระทบมากมายหลายด้านทั้งในด้านผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการสุขภาพ สถานพยาบาล ฯลฯ และมีแนวโน้มที่จะขาดแคลนพยาบาลเพิ่มมากขึ้นในอนาคต การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการจัดเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานและการให้บริการด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจึงต้องมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่าจะสามารถสร้างผลผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถตามความต้องการของสังคม การผลิตพยาบาลวิชาชีพให้มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการ คือ หลักสูตร ผู้สอน เนื้อหาและรูปแบบการสอน (จินตนา ญูนิพันธ์, 2527)

การดำเนินการดังกล่าวมีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นอกจากการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามที่ได้กล่าวข้างต้น สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต้องได้รับการรับรองคุณภาพจากสภาการพยาบาลด้วย ซึ่งประเทศไทยได้มีการจัดตั้งสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2528 เพื่อดำเนินการควบคุมและกำกับประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ ซึ่งการก่อตั้งสภาการพยาบาลเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญด้านคุณภาพการศึกษาของการศึกษาพยาบาล (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2543) การที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน นอกจากจะให้ประโยชน์ในด้านการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันความถดถอยของคุณภาพการจัดการศึกษาแล้วการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาทราบระดับของการพัฒนา ได้แลกเปลี่ยนแนวคิด รวมถึงได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สามารถนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินคุณภาพ และการปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

จากความสำคัญองและปัญหาที่กล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างไร
2. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปัจจุบันมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร
3. แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในองค์ประกอบการกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ด้านประชากร และประเด็นที่ศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของ การวิจัย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา และ 4) อาจารย์ เนื่องจากได้ศึกษาผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบดังกล่าว พบว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่พบปัญหาในการบริหารจัดการ ส่งผลให้คะแนนประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อย รวมถึงได้รับข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อดำเนินการแก้ไข จากนั้นศึกษาผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2560

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณบดี หรือผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์ คณะพยาบาลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จำนวน 2 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขต วัชรพล และวิทยาเขตกาญจนบุรี รวมถึงวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา จำนวนทั้งสิ้น 224 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562)

ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก ในการศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ได้แก่ คณบดี หรือ ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใน เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง จำนวน 3 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 10 คน จำแนกเป็น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัยสยาม จำนวน 5 คน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล จำนวน 3 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็ นการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก สำหรับ คณบดี หรือ ผู้บริหารคณะพยาบาล ศาสตร์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ต้องมีประสบการณ์ด้านประกัน คุณภาพการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี ส่วนอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ต้องมีประสบการณ์ ด้านประกันคุณภาพการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี

ประเด็นที่ศึกษา

แนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานประกัน คุณภาพการจัดการศึกษาภายในสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีการดำเนินการเป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

2. คุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หมายถึง การจัดการ ศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งดำเนินงานตาม องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรการเรียนการสอนการประเมินผู้เรียน และ องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ คุณภาพของการจัดการศึกษาพิจารณาได้จากคะแนนผล การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจะได้รับการประเมิน คุณภาพการศึกษาภายในโดยคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทุกปีการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์

2.1 การกำกับมาตรฐาน หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับจำนวน อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนมีจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นไปตามที่ สกอ. กำหนด การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด และมีความสอดคล้องกับ ภาวการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงการดำเนินงานของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นไปตามตัว บ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.2 บัณฑิต หมายถึง คุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ และ การดำเนินงานทำผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2.3 นักศึกษา หมายถึง ระบบและกลไกในการรับ หรือ การคัดเลือกนักศึกษาของ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา รวมถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากนักศึกษา มีรายละเอียดสรุปดังนี้

2.3.1 การรับนักศึกษา หมายถึง กระบวนการในการคัดเลือก เครื่องมือและวิธี ที่ใช้ในการคัดเลือกเพื่อให้ได้นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีความพร้อม ทางปัญญา สุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ เพื่อให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลา ที่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกำหนด

2.3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา หมายถึง ระบบและกลไกในการควบคุม การดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการ และแนะแนวแก่นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เช่น การจัดให้อาจารย์ที่ปรึกษา และมีการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21

2.3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา หมายถึง กระบวนการ หรือการดำเนินงานของ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เกี่ยวกับการคงอยู่ของนักศึกษา อัตราการสำเร็จการศึกษา ความ พึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตร และผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา

2.4 อาจารย์ หมายถึง ระบบและกลไกในการรับอาจารย์ใหม่ คุณสมบัติของอาจารย์ใหม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เหมาะสม และโปร่งใส เช่น มีวุฒิการศึกษาและตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ฯลฯ มีระบบการบริหารอาจารย์ที่ชัดเจน รวมถึงมีการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ดังนี้

2.4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์ หมายถึง ระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร ระบบการบริหารอาจารย์ และระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

2.4.2 คุณภาพอาจารย์ หมายถึง อาจารย์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งจะพิจารณาจาก จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ รวมถึงจำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกที่ได้รับการอ้างอิงฐานข้อมูล TCI และ Scopus ต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร

2.4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์ หมายถึง อัตราการกำลังของอาจารย์มีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา อัตราการคงอยู่ของอาจารย์สูง และอาจารย์มีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

3. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นการตรวจประเมินโดยคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามองค์ประกอบในการประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะทำให้ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา จุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษาในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

4. การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหาร อาจารย์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยนำไปประยุกต์ใช้กับวงจรคุณภาพ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีคุณภาพ และเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

5. แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ หมายถึง ข้อเสนอแนะหรือวิธีปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในองค์ประกอบด้านการกำกับมาตรฐาน ด้านบัณฑิต ด้านนักศึกษา และด้านอาจารย์

6. การตรวจสอบคุณภาพของแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ หมายถึง การพิจารณาคุณภาพของแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ได้พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยประเมินใน 4 ด้านดังนี้

6.1 ความเป็นประโยชน์ หมายถึง แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่จัดทำขึ้นตรงตามความต้องการของผู้บริหาร อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้จริง

6.2 ความเป็นไปได้ หมายถึง แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เข้าใจง่าย เป็นที่ยอมรับได้ ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

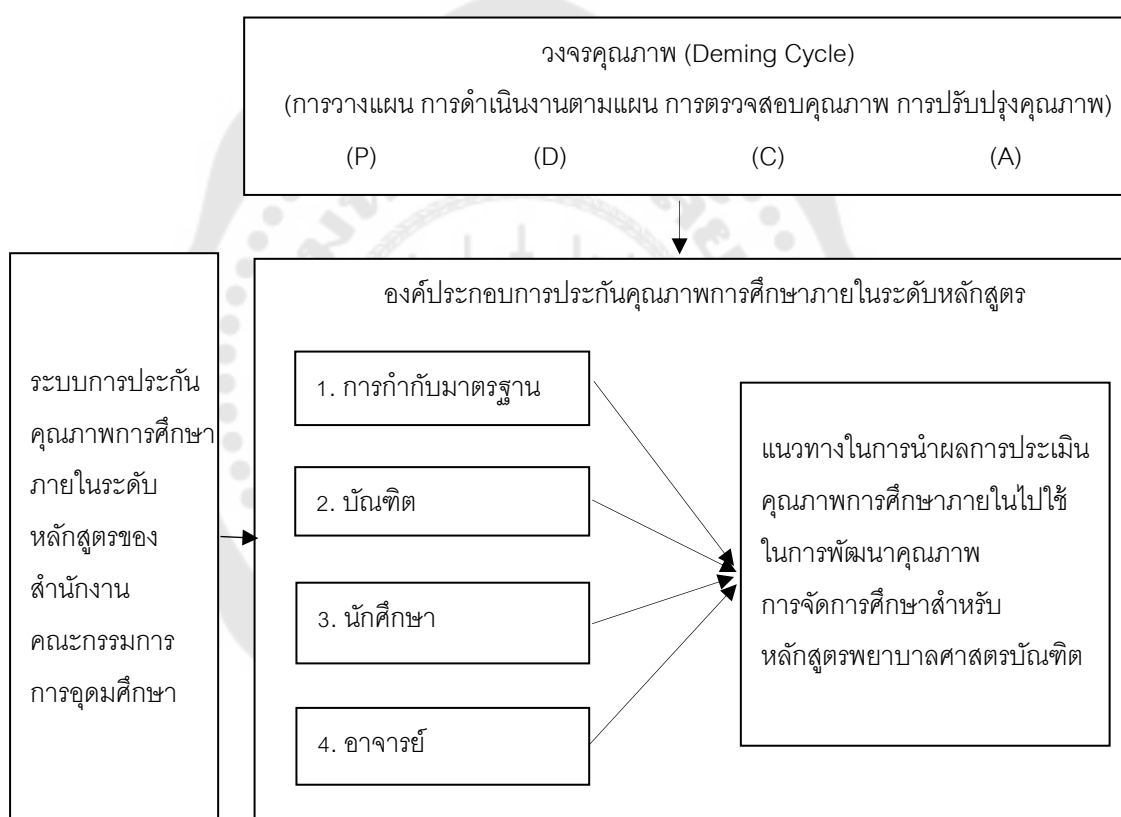
6.3 ความเหมาะสม หมายถึง แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความสอดคล้องกับนโยบาย หลักการ การบริหารจัดการ และสภาพบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

6.4 ความถูกต้อง หมายถึง แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีความถูกต้อง และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยนำแนวคิดวงจรคุณภาพเดมมิง (Deming Cycle) ของดร.เอ็ดเวิร์ด เดมมิง (William Edwards Deming) ซึ่งพัฒนางวงจคุณภาพและนำมาเผยแพร่ในปี ค.ศ. 1950 ประกอบด้วย การวางแผน (Plan: P) การดำเนินงาน

ตามแผน (Do : D) การตรวจสอบคุณภาพ (Check : C) และการปรับปรุงคุณภาพ (Action : A) มาประยุกต์ใช้กับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งในการศึกษาค้างนี้มุ่งเน้นคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ใน 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์ จากนั้นวิเคราะห์แนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2 การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย
- 1.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.4 ขอบข่ายของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.5 รูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร
- 1.7 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

2. การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของการพยาบาล
- 2.2 การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
- 2.3 การจำแนกรูปแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแบบอื่น
- 2.4 องค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
- 2.5 รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
- 2.6 ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล
- 2.7 ผลกระทบจากการขาดแคลนพยาบาล

2.8 ประวัติการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- 3.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา
- 3.2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.3 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การประกันคุณภาพการศึกษา

1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

จำรัส นองมาก (2545) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่าถ้าทำตาม กระบวนการที่กำหนดนี้แล้ว การศึกษาจะมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ

ภาวนา กิตติวิมลชัย (2551) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ และปรับปรุงสถานศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง สังคม ชุมชนว่าการดำเนินงาน ของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้นจะทำให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพ พึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ไพบูลย์ เปานิล (2543) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการที่มีแผน และเป็นระบบที่สถาบันการศึกษาดำเนินงานตามแผน และระบบที่กำหนดเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานตามปรัชญาพันธกิจ และ จุดมุ่งหมายที่กำหนด และสร้างความคิดเห็นให้กับผู้รับบริการ ได้แก่ บัณฑิต ผู้ปกครอง และผู้ใช้ บัณฑิต

ธวัชชัย ศุภธิยาภรณ์ (2557) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุมตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบ คุณภาพ ตามดัชนีชี้วัดคุณภาพที่หน่วยงาน หรือสถาบันกำหนดในการประกันคุณภาพซึ่ง องค์ประกอบที่กำหนดจะต้องครอบคลุมภารกิจและสอดคล้องกับระบบบริหารงานภายในสถาบัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการ หรือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุม การตรวจสอบ การประเมิน การรักษาและการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของหน่วยงาน เช่น หลักสูตร คณะวิชา และสถาบันการศึกษา ฯลฯ เพื่อให้การจัดการ การศึกษามีคุณภาพ สามารถสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ให้มีความมั่นใจว่า ผู้เรียน หรือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามที่สังคมต้องการ

1.2 การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2539 ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาและเริ่มใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 โดยมี หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ ความมีอิสระในการดำเนินการของ สถาบัน และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามลำดับ โดยมีเจตนารมณ์ คือ การพัฒนาคุณภาพ ของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา สถานศึกษาทุก แห่งจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษายกระดับอุดม ศึกษาได้มีการปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่องตามระบบการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษา ตามความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคตที่ตลาดแรงงาน ต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่ พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศ ทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3.1 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558)

1.3.1.1 คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

1.3.1.2 ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษาข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา

1.3.1.3 สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

1.3.1.4 สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษาผู้จ้างงานผู้ประกอบการรัฐบาลและประชาชนทั่วไป

1.3.1.5 สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล

1.3.1.6 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.3.1.7 คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการ

การอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

1.3.1.8 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา

1.3.1.9 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2558 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2558 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

1.4 ขอบข่ายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่า หากทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้ว การศึกษาจะมีคุณภาพที่พึงพอใจของผู้รับบริการ การประกันคุณภาพการศึกษาจะครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ เป็นการจัดรายละเอียดลักษณะหน่วยงานที่มีคุณภาพว่าในแต่ละด้าน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติให้บรรลุลักษณะดังกล่าว โดยปกติแล้วหน่วยงานต่าง ๆ จะร่วมกันกำหนดมาตรฐานคุณภาพของหน่วยงานเป็นความคาดหวังที่จะต้องผลักดันให้บรรลุ พร้อมตัวบ่งชี้ที่แสดงคุณภาพตามลักษณะดังกล่าวเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

การควบคุมคุณภาพ เป็นการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของการบริหารเพื่อให้แน่ใจว่างานจะมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนด ซึ่งถ้าพบว่าในช่วงเวลาที่สุ่มตรวจผลงานมีคุณภาพที่สม่ำเสมอจะทำให้มั่นใจว่าในเวลาที่ไม่ได้ตรวจสอบก็จะมีคุณภาพ

การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานเพื่อให้ทราบสภาพที่จริงว่าดำเนินการได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการตรวจสอบจะต้องดำเนินการโดยผู้มิ

ความรู้ความสามารถหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะตรวจสอบ ถ้าเป็นการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้ตรวจสอบก็จะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น แต่ถ้าเป็นการตรวจสอบภายนอก ผู้ตรวจสอบจะเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ได้สังกัดสถานศึกษาหรือหน่วยงานบังคับบัญชาของสถานศึกษานั้น

การประเมินคุณภาพ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์การประเมินกับผลการตรวจวัดเกณฑ์เป็นความคาดหวังว่าแต่ละเรื่องถ้าจะให้บรรลุคุณภาพจะต้องเป็นเช่นไร ผลการตรวจประเมิน คือความเป็นจริงที่ได้จากการตรวจสอบ ในการประเมินหากนำผลการปฏิบัติจริงมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่คาดหวัง ถ้าเรื่องใดผลการปฏิบัติจริงได้มากกว่าสิ่งที่คาดหวังเรื่องนั้นก็ดี เรื่องใดผลการปฏิบัติจริงได้น้อยกว่า สิ่งที่คาดหวังเรื่องนั้นยังไม่มีดี ต้องปรับปรุง การประเมินคุณภาพการศึกษาทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย ดังนั้นผลการประเมินจึงสามารถช่วยชี้แนะให้สถานศึกษาให้ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาไปสู่สภาพที่ดีกว่าได้อย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และดำเนินงานครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพเพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของสังคม

1.5 รูปแบบของการประกันคุณภาพการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน ในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมและกำกับติดตาม และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมและกำกับติดตาม เพื่อเป็นกลไกในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

1.5.1 การประกันคุณภาพภายนอก

1.5.1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การศึกษามีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก ไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึงถึง

การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2557) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ การประเมินคุณภาพภายนอกประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ

1.5.1.2 ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพภายนอก จำแนกเป็นสามระดับคือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ประเมินผลการจัดการศึกษาตามตัวบ่งชี้ เกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ตามกรอบพันธกิจและประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนสถาบันการศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและดำเนินการตามภารกิจให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานประจำปี

1.5.1.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนา มาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องสะท้อนให้สาธารณชนเห็นถึงผลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนเพื่อให้กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเกิดการพัฒนาคูณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยหลักการกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมิน ดังนี้

- 1) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงชี้ชัดถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาตามหลักการวัตถุประสงค์และแนวทางการจัดการศึกษา

- 2) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงชี้ชัดถึงการใช้ปัจจัย กระบวนการ และผลของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามมาตรฐานการศึกษา
- 3) ตัวบ่งชี้ที่ใช้มีจำนวนไม่มาก แต่ต้องมีความสำคัญ ชัดเจน เป็นที่ยอมรับร่วมกันในหมู่สถาบันอุดมศึกษา
- 4) ตัวบ่งชี้ที่และเกณฑ์ใช้พึงคำนึงถึงรูปแบบ ความหลากหลายของสถาบันอุดมศึกษา
- 5) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงชี้ชัดถึงความสอดคล้องต่อเนื่องกับกระบวนการประกันคุณภาพ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา
- 6) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 7) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีความเป็นสากลเพื่อยกระดับมาตรฐานอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

1.5.1.4 หลักเกณฑ์ในการกำหนดตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก

ในการประเมินคุณภาพภายนอกสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก 3 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยแบ่งตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม สรุปดังนี้

- 1) กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน
- 2) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน
- 3) กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและ

ปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคม อาทิ การรักชาติ การบำรู้งศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ และสิ่งเสพติด เป็นต้น

1.5.1.5 การประเมินคุณภาพภายนอก (พ.ศ. 2544- 2558)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้จัดการประเมินคุณภาพภายนอกมาแล้ว จำนวน 3 ครั้ง (พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2558) โดยการประเมินคุณภาพภายนอกจะประเมินในเชิงผลลัพธ์ และผลกระทบจากการจัดการศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างจากการประเมินคุณภาพภายในโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ที่เน้นการประเมินในเชิงกระบวนการ การประเมินจะเน้นตามจุดเด่น หรือจุดเน้นของสถานศึกษาในแต่ละระดับ โดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยพิชฌุพิจารณา โดยผู้คณะผู้ประเมินที่ผ่านการอบรม และสำนักงานรับรองมาตรฐานแต่งตั้งให้เข้ามาประเมินสถานศึกษา เพื่อดำเนินการประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 3 ครั้ง สรุปได้ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554)

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) ประกอบด้วย 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษา เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อช่วย “สะท้อนความจริง แสวงหาจุดเด่นสกัดจุดด้อย สร้างกำลังใจ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนา” แก่สถาบันอุดมศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน 48 ตัวบ่งชี้ เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของ สมศ. ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาของการจัดตั้ง สมศ. โดยนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2545-2558) ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้ เป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอก

1.5.1.6 ปัญหาของการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการศึกษาเอกสารและข้อมูล มีนักวิชาการที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนี้

จำรัส นองมาก (2545) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาของการประเมินการประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากบุคลากรในวงการศึกษบางกลุ่มยังขาดความเข้าใจว่าการประเมินเป็นการตรวจสอบเพื่อจับผิดหรือการลงโทษ ซึ่งอาจเป็นเพราะเคยชินกับวิธีการทำงานในอดีตที่เมื่อได้มีการตรวจประเมิน มักเป็นเรื่องของการจับผิดและผู้ถูกประเมินจะถูกลงโทษเป็นผลตามมา ดังนั้น เมื่อกำหนดให้มีระบบการประเมินที่หน่วยงานทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติ บุคลากรเหล่านี้ก็จะเข้าใจว่าจะมีผู้มาคอยจับผิดมาคอยตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นซึ่งความเข้าใจดังกล่าวเป็นการสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการประเมิน

2) ประเมินไม่เป็น เนื่องจากไม่รู้ว่าจะองค์ประกอบของการประเมินจะต้องมีเกณฑ์ ซึ่งเป็นความคาดหวังในการทำงาน และมีการตรวจวัดการทำงานในช่วงเวลาที่จะประเมิน ผู้ประเมินไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นเกณฑ์ อะไรเป็นการวัด ถ้าเป็นการประเมินผลการดำเนินงานก็อาจจะตั้งความคาดหวังอย่างไร เพราะไม่มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน ผลจากการปฏิบัติงานที่เป็นการวัดจึงไม่รู้จะเป็นการเปรียบเทียบอะไร

3) แยกส่วนการประเมินกับการปฏิบัติงานจริง เนื่องจากต้องการประเมินเพื่อให้มีเอกสารครบถ้วน สำหรับการเสนอหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ จึงมุ่งที่จะจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ โดยไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง หรือบุคลากรทุ่มเทเวลาทำงานไม่เตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประเมิน โดยละเลยหน้าที่ประจำ เช่น ผู้เป็นครูก็ละเลยการสอนจนทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าย่ำประเมินมากเด็กยิ่งโง่ ซึ่งความจริงแล้วถ้าครูประเมินผลการปฏิบัติงานจริงของตน ก็สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนมากขึ้น

4) ผู้ถูกประเมินไม่กล้ารับความจริง เนื่องจากการประเมินแต่ละครั้งจะต้องมีทั้งดีและไม่ดี ผู้ถูกประเมินบางคนไม่กล้ายอมรับความจริง ถ้าเรื่องไหนประเมินแล้วว่าไม่ดี ก็จะไม่พอใจผู้ประเมิน ผู้ประเมินจึงพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พอใจผู้ประเมิน ผลการ

ประเมินจึงไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง การปรับปรุงแก้ไขโดยอาศัยผลการประเมินที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงก็แก้ได้ไม่ตรงจุด และคลาดเคลื่อนไปด้วย

5) ใช้ผลการประเมินไม่คุ้ม เนื่องจากวัตถุประสงค์สำคัญของการประเมิน คือ การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานต่อไป แต่ถ้าประเมินแล้วเก็บไว้เฉย ๆ ไม่นำผลไปใช้ หรือประเมินเพื่อให้คนอื่นตรวจสอบเพื่ออย่างเดียว ก็นับว่าใช้ผลการประเมินไม่คุ้ม เพราะในการประเมินแต่ละครั้ง หน่วยงานต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก เสียเวลา และกำลังคนในการทำงานมาก ถ้าไม่ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาหน่วยงานต่อไปก็ถือว่าไม่คุ้ม

6) เกณฑ์การประเมินมาตรฐานคุณภาพภายนอกไม่สัมพันธ์หรือไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินมาตรฐานคุณภาพภายในของแต่ละระดับการศึกษา

7) ปัญหาในการตีความเกณฑ์ของผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนในแต่ละระดับการศึกษากับหลักฐานที่ใช้ประกอบตามเกณฑ์ในการประเมิน มีความแตกต่างกัน จึงไม่แน่ใจว่าการดำเนินการของสถานศึกษาได้มีหลักฐานหลักตามข้อกำหนดของเกณฑ์การประเมินหรือไม่อย่างไร

8) เมื่อสมศ.รับรองคุณภาพการศึกษาแล้วจะมีกระบวนการติดตามตรวจสอบถึงการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของการประเมินภายนอกในแต่ละรอบ (รอบละ 5 ปี) โดยมีทิศทางและกระบวนการเป็นอย่างไร เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งต่างมีแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนที่ปรับเปลี่ยนตามความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของสังคมอาเซียนและสังคมโลกอยู่เฉพาะ

ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2558) ได้สรุปปัญหาที่พบจากการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

1) ขาดความต่อเนื่องเชิงนโยบาย ประเทศไทยมีระบบการบริหารที่ยึดหลักตามผู้บริหาร รูปแบบการศึกษาของไทยถูกปรับเปลี่ยนตามแนวคิดของผู้บริหารในแต่ละช่วง ทำให้นโยบายด้านการศึกษาต่าง ๆ ไม่ได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ขาดโรดแมพการบริหารการศึกษาในระยะยาว ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาไทย โดยปัญหาที่เห็นเป็นรูปธรรม อาทิ นโยบายการปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจากรายวิชาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้วิชาสำคัญถูกกลืนหายไป เช่น ศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง ส่งผลให้ตัวบ่อนเข้าสู่อุดมศึกษาขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาว นโยบายไม่มีตกต่ำขึ้น แต่ปรากฏว่ามีเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในปัจจุบันมากถึงร้อยละ 30 ทั่วประเทศ นโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยขาดความชัดเจน ในขณะที่

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีมากถึงประมาณ 20,000 แห่ง ส่งผลให้เกิดปัญหาครูไม่ครบชั้น นโยบายการปรับเงินเดือนปริญญาตรี เป็นการเพิ่มค่านิยมปริญญา ส่งผลกระทบต่ออัตราการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านอาชีวศึกษาลดต่ำลง ทำให้ภาคอุตสาหกรรมขาดแคลนแรงงานฝีมือ เพราะผู้เรียนเลือกเรียนสายสามัญในระบบอุดมศึกษามากเกินความจำเป็น ทั้งที่ส่วนหนึ่งจบมาแล้วตกงานหรือต้องทำงานต่ำกว่าวุฒิการศึกษา ฯลฯ

2) การขาดการกำกับเชิงปริมาณส่งผลให้เกิดปัญหา อาทิ การเปิดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากกว่าความจำเป็นและความต้องการของสังคมทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การลงทุน และกลายเป็นความสูญเปล่าทางการศึกษา การเปิดหลักสูตรที่ยังไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้นักศึกษาที่จบออกไปไม่มีวุฒิการศึกษารองรับ ทำให้ไม่สามารถหางานได้ รวมถึงข้อมูลด้านการศึกษาไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลจำนวนอาจารย์ จำนวนผู้เรียน ขาดการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ขาดการจัดส่งข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และขาดการกำกับดูแลจากส่วนกลาง ทำให้มีความคลาดเคลื่อนด้านข้อมูล อันส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย ฯ

3) การขาดการควบคุมคุณภาพ ด้วยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนสถานภาพของสถาบันอุดมศึกษา ส่งผลให้การจัดการศึกษามุ่งเน้นการจัดการเชิงธุรกิจ การศึกษากลายเป็นสินค้า ที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน คุณภาพอาจารย์และหลักสูตรยังไม่เอื้อต่อการผลิตบัณฑิตอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ เช่น สถาบันอุดมศึกษามุ่งเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบมีการขยาย ตัวของมหาวิทยาลัย คณะ/ภาควิชาอย่างต่อเนื่องแต่การผลิตอาจารย์ที่มีคุณภาพไม่ทันต่อการขยาย ตัว อาจารย์ได้รับการพัฒนาไม่เพียงพอ ผลงานวิจัยมีน้อยและไม่ตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ นอกจากนี้การกระจายอำนาจการบริหารให้กับสภามหาวิทยาลัยซึ่งมีอำนาจในการอนุมัติหลักสูตรและการเปิดการเรียนการสอนส่งผลให้มีหลักสูตร และการจัดการศึกษานอกที่ตั้งจำนวนมาก ทั้งที่หลายแห่งขาดความพร้อม ไม่ว่าด้านเครื่องมือ สถานที่ และบุคลากร ดังนั้นคุณภาพของสภามหาวิทยาลัยจึงมีผลต่อคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและภาพรวมของประเทศ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกทุกระดับอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2558 รวมถึงมีการพัฒนาเกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกตามลำดับ แต่ยังพบปัญหาในการจัดการศึกษา รวมถึงปัญหาในประเมินคุณภาพภายนอก เช่น

ปัญหาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน และตัวบ่งชี้ ไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของผู้ประเมิน รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1.5.2 การประกันคุณภาพภายใน

1.5.2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษานั้น และในมาตรา 47 กำหนดว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.5.2.2 ระบบประกันคุณภาพภายใน

ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2543 ได้มีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และต่อมาได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 โดยสาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ระบุให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมสถาบัน อุดมศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการตรวจสอบและ

ประเมินระบบกลไกและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 โดยสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของกฎกระทรวงฉบับนี้ยังคงไว้ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฯ พ.ศ. 2545 ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนฉบับเดิม โดยรวมการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของการศึกษาทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน โดยมีการปรับให้คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) วางระเบียบ หรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ 2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาโดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนให้ระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาการประกันคุณภาพภายในให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ด้วยการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบสามปี รวมถึงต้องเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่สาธารณชนให้รับทราบด้วย

1.5.2.3 พัฒนาการของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สรุปดังนี้ (คณะกรรมการประกันคุณภาพการอุดมศึกษา, 2558)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโดยให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกปีการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 โดยเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต

หรือผลลัพธ์ ที่ครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ภายใต้หลักการสำคัญคือไม่เป็นการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่เป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอีกครั้ง และยังคงยึดหลักการเดียวกับรอบแรกโดยนำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ในการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในรอบที่สองจะมุ่งเน้นการประเมินเฉพาะปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ เป็นหลัก ทั้งนี้ เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นในรอบนี้มีความแตกต่างจากเมื่อ ปีพ.ศ. 2550 กล่าวคือ มีการกำหนดประเภทเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ใช้กับทุกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรีกลุ่ม ค 1 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่ม ค 2 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกตามนิยามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

จากนั้นในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผล ลัพธ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย ซึ่งได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการสอนเสริม พัฒนานักศึกษา การวาง ระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคุมวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ การ ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติรวมทั้งคุณภาพบัณฑิตซึ่งจะ พิจารณาจากการมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพผลงานตีพิมพ์และเผยแพร่ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการ 4) การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในในระดับคณะจะครอบคลุมการดำเนินงานของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของแต่ละหลักสูตรที่คณะ ดูแลรวมทั้ง กิจกรรมนักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทาง วิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกันคุณภาพของคณะ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการ 4) การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในในระดับสถาบัน จะเป็นไปตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพ และความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการ ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้นการประกันคุณภาพการดำเนินการของสถาบันเพื่อ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะ โดยครอบคลุม ในด้านกายภาพและภารกิจของ สถาบันรวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษามีการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2557 โดยได้มี การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ คณะ และสถาบัน ครอบคลุมระบบคุณภาพ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบ คุณภาพ การประเมินคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพ และสร้างความ มั่นใจให้กับผู้ใช้บัณฑิตและสังคม

1.5.2.4 กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2561) สรุปดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

แนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจร คุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือการวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check /Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act)

1) การวางแผน (Plan: P) หมายถึง กระบวนการวางแผนการประเมิน ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้อง เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาแบบเดิม หรือตั้งแต่เดือน สิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

2) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do: D) หมายถึง การดำเนินงาน และเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือ เดือนที่ 1 – เดือนที่ 12 ของ ปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – พฤษภาคม ปีถัดไป หรือเดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป)

3) การประเมินคุณภาพ (Check /Study: C/S) หมายถึง การดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

4) การเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act: A) หมายถึง วางแผน ปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย)

มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไปหรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

1.5.2.5 แนวทางการประกันคุณภาพศึกษาภายในสรุปดังนี้ (จรัส นองมาก, 2545)

การวางแผน (Plan) คือ การคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อให้งานบรรลุ งานในส่วนนี้ของสถานศึกษา คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย แผนงาน งานโครงการที่สถานศึกษาจะดำเนินการเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

การปฏิบัติตามแผน (Do) คือ การดำเนินการต่อเนื่องจากการวางแผน กล่าว คือผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามลักษณะงาน ระยะเวลา และความรับผิดชอบของแต่ละส่วน โดยผู้บริหารอาจจะต้องนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตาม หากพบปัญหาและอุปสรรคอะไรก็คอยแนะนำช่วยเหลือให้งานทั้งปวงได้เป็นไปตามที่ตั้งกำหนดไว้

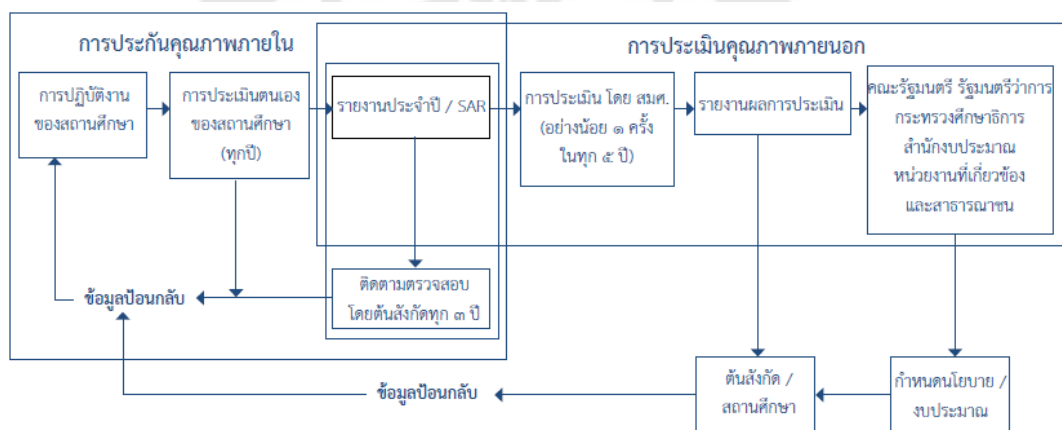
การตรวจสอบ (Check) คือ การประมาณค่าการดำเนินงานว่ามีจุดเด่น จุดด้อย มากน้อยเพียงใดโดยการเปรียบเทียบระหว่างกับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้กับสิ่งที่ทำได้จริงถ้าสิ่งที่ทำได้จริง น้อยกว่าที่คาดหวังเอาไว้ แสดงว่าไม่ดี ต้องปรับปรุงแก้ไข การประเมินในขั้นตอนนี้ มุ่งเน้นที่จะได้ทราบสภาพการดำเนินงานจริงว่าเป็นไปแค่ไหน จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรผลจากการประเมินจึงมุ่งเพื่อพัฒนางานมากกว่าการจับผิดผู้ปฏิบัติ

การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act) คือ การนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนางาน กล่าวคือ ถ้าผลการปฏิบัติในช่วงเวลาที่ผ่านมายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จะต้องแสวงหาวิธีดำเนินการให้เหมาะสมกว่าเดิม แต่จะผลงานเป็นไปตามเป้าหมายแล้ว ในการดำเนินการต่อไปก็จะเป็นการปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้สูงขึ้น จะได้เป็นการท้าทายการทำงานของบุคลากร และเป็นการสร้างหลักประกันว่าการดำเนินการขององค์กรมีแต่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ไม่หยุดอยู่กับที่

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในจะเกิดประสิทธิภาพสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการดำเนินงาน หรือมีกระบวนการในการควบคุมการบริหาร เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่นิยมใช้กระบวนการ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (P) การดำเนินงานตามแผน (D) การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ(C) และการปรับปรุงคุณภาพ (A)

1.5.2.6 ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก สรุปดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพมีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษาดังนั้นความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น ได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยง ตามแผนภาพดังนี้

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
ที่มา: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระบบประกันคุณภาพภายในมุ่งเน้นการควบคุมดูแล ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญ ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

1.5.2.8 การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ สรุปดังนี้

1) ประเทศญี่ปุ่นได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาระดับสองของโลก ระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นได้รับต้นแบบมาจากระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของญี่ปุ่น ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งเปิดสอนระดับปริญญาตรีบางสาขา แยกเป็นมหาวิทยาลัยประจำจังหวัด และมหาวิทยาลัยประจำเมือง มหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดสอนเฉพาะสาขาวิชา เปิดสอนระดับปริญญาตรีถึงบัณฑิตศึกษา และมหาวิทยาลัยเอกชน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยงานประกันคุณภาพทั้งหมด 4 หน่วยงาน ได้แก่ 1) National Institution for Academic Degree and University Evaluation 2) Japan University Accreditation Association 3) Japan Institution for Higher Education Evaluation และ 4) Japan Association for College Accreditation สถาบันอุดมศึกษาของญี่ปุ่นจะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบ 7 ปี ส่วนระดับหลักสูตรวิชาชีพจะได้รับการประเมินอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบ 5 ปี หากสถานศึกษาไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาจต้องเฝ้าติดตามโดยรับการประเมินบ่อยครั้งขึ้น รวมถึงช่วงเวลาของการรับรองมาตรฐานจะสั้นลง ส่วนการประเมินส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกของคณะวิชาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบ 5 ปี การประเมินคุณภาพภายนอกจะใช้ตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพภายในเป็นตัวบ่งชี้ และใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อยืนยันผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ทั้งนี้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจะมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล โดยมหาวิทยาลัยที่มีผลการประเมินดีจะมีโอกาสได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐบาลมากขึ้นไปด้วย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา , 2555)

2) ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีการศึกษาอยู่ที่อันดับสามของโลก และอันดับที่หนึ่งในอาเซียน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสิงคโปร์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับขั้นพื้นฐาน และระดับอนุปริญญาและสายอาชีพ ใช้ระบบการรับรองมาตรฐานแบบสมัครใจเป็นระบบที่ให้การรับรองมาตรฐานโดยสภาการศึกษาภาคเอกชน

โดยมีการประเมินด้านการบริหารจัดการ และการให้บริการแก่นักศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555)

3) ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการศึกษาอันดับสิบสี่ของโลก ระบบการศึกษามีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับแต่ละมลรัฐ แต่ระบบการจัดการศึกษาของทั้งประเทศยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทบวงการศึกษ (Bureau of Education) จัดตั้งในปี ค.ศ. 1967 และมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านของจำนวนสถาบันที่เปิดสอนและความหลากหลายของสาขาวิชาการ ส่วนการประเมินคุณภาพจะเป็นการประเมินโดยหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกที่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลาง และมีองค์กรของรัฐบาลทำหน้าที่ในการกำกับคือ The Council for Higher Education Accreditation (CHEA) ทั้งนี้รูปแบบในการประเมินจะมีความหลากหลาย และเป็นการประเมินตามบริบทของสถานศึกษา หลักสูตร หรือสาขาวิชา โดยมีวิธีการและเกณฑ์การประเมินทั้งในแบบเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การประเมินผลจะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นหลัก อาทิเช่น ผลการทดสอบของนักศึกษา การวัดพัฒนาการความรู้และความถนัดทั่วไป และสมรรถนะเมื่อออกไปทำงานนอกสถานศึกษา จะประเมินโดยหน่วยงานหรือองค์กรกลางอิสระที่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลาง การประเมินจะประกอบด้วยรายงานการประเมินตนเอง การตรวจเยี่ยมพื้นที่ มีการประเมินจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนาและศักยภาพในการปรับปรุงพัฒนาของสถาบันการศึกษานั้น ทั้งนี้การรับรองสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา มิได้มีข้อกำหนดบังคับโดยตรง แต่เป็นไปตามความสมัครใจของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานรับรองเฉพาะเพื่อทำหน้าที่รับรองโปรแกรมวิชาซึ่งผลิตบัณฑิตออกไปปฏิบัติทางวิชาชีพ ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสมาคมวิชาชีพเฉพาะทางด้วย (ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์, 2545)

4) ประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มีการศึกษาอยู่ที่อันดับสิบหกของโลก เนื่องจากประเทศนิวซีแลนด์เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษมาก่อน จึงได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมและระบบการศึกษาแบบอังกฤษมาใช้จนถึงปัจจุบัน และทำให้นิวซีแลนด์เป็นประเทศหนึ่งที่มีการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับทั่วโลก ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานรับรองคุณวุฒิทางการศึกษาของนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานและคุณลักษณะของผู้จบการศึกษาทุกระดับการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ

ประเมินตนเอง เพื่อรักษาและปรับปรุงคุณภาพประเมินผลลัพธ์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ซึ่งเครื่องมือการประเมินตนเองเน้นการระบุและการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการและแนวปฏิบัติของสถาบันที่สถานศึกษาจัดการประเมินตนเอง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555)

5) สาธารณรัฐเอสโตเนียได้จัดตั้งหน่วยงาน Estonia Quality Agency of Higher and Vocational Education, Archimedes Foundation (EKKA) เพื่อกำกับดูแลคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาแห่งชาติ รวมถึงการส่งเสริมคุณภาพด้านการศึกษา เพิ่มศักยภาพการแข่งขันโดยการประเมินภายนอกรวมถึงการรับรองสถาบัน และมีการกิจสำคัญ คือ การให้การรับรองสถาบันอุดมศึกษา การประเมินคุณภาพของกลุ่มสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรการจัดการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพจะมาจากการตัดสินใจของคณะกรรมการ ซึ่งจะเป็นคณะบุคคลที่ตัดสินผลการประเมิน และกำหนดว่าการประเมินต่อไปจะเกิดขึ้นในรอบระยะเวลา 7 ปี หรือในเวลาที่ย่นลงตามระดับคุณภาพสถาบันการศึกษา รวมถึงให้ข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจงสำหรับสถาบันการศึกษา และไม่มี การลงโทษสถาบันการศึกษา มีเพียงการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา และปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา รวมถึงรายงานผลการประเมินคุณภาพของสถาบันการศึกษาต่อกระทรวง ศึกษาธิการและการวิจัยทราบ ในกรณีที่คุณภาพการศึกษาของสถาบันนั้นถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับผลการประเมินคุณภาพก่อนหน้านี้ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและการวิจัยจะทำหน้าที่กำกับดูแลต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555)

สรุปได้ว่าการศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศชั้นนำของโลกด้านการศึกษาดังกล่าวพบว่าแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของประเทศ และทุกประเทศจะมีความคล้ายกันกล่าวคือ มีการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และเป็นระบบ รวมถึงมีการประกันคุณภาพทั้งในระดับหลักสูตรและระดับสาขาวิชา ซึ่งประเทศไทยได้ริเริ่มการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรมาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาในปี พ.ศ. 2557 นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในเรื่องของระยะเวลาในการประเมินคุณภาพอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบเวลา 5 – 7 ปี ส่วนประเทศไทยกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทุกปีการศึกษา

1.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

1.6.1 ความหมายของหลักสูตร

คำว่า “หลักสูตร” แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Curriculum” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า “currere” หมายถึง “running course” หรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่ง (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539) จากการศึกษาเอกสาร และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มีผู้ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2543) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ หรือผ่านการยกวางอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย รายละเอียดของหลักการ จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม แนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การวัดผลและประเมินผล รวมทั้งข้อกำหนดเกี่ยวกับเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นิรมล ศตวุฒิ (2543) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประสบ การณ์ การเรียนรู้ทั้งหมดที่ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์การเรียนรู้เหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ได้แก่ ประสบการณ์เรียนรู้ที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตร ประสบการณ์ในชั้นดำเนินการ อันได้แก่ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากเนื้อหา วิชา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นผลของการจัดการเรียนการสอนอันได้แก่ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับไปแล้ว และจะนำไปใช้ต่อไปโดยสรุปผลที่ได้จากแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ให้ความหมายของหลักสูตรดังนี้

1.6.1.1 หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาที่เรียน (Curriculum as Subjects and Subject Master) หรือเนื้อหาที่จัดเตรียมไว้ในผู้เรียนในระดับใดระดับหนึ่ง หรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งหลักสูตรในความหมายนี้ได้เป็นที่ยอมรับตั้งแต่ในอดีต และยังคงเข้าใจกันอยู่ในปัจจุบันผู้ที่ให้ความหมายในหลักสูตรนี้ ได้แก่ กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายว่า “หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบ หรือลำดับที่บังคับจนจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก”

1.6.1.2 หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ (Curriculum as Objects) นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบางกลุ่มได้ใช้จุดหมายและจุดประสงค์ที่ผู้เรียนพึงบรรลุเป็นฐานในการวางแผนหลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรในความหมายของคนกลุ่มนี้จึงหมายถึงสิ่งที่นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้บรรลุจุดหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

1.6.1.3 หลักสูตร คือ แผนสำหรับการจัดโอกาสเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน (Curriculum as Plan) มุ่งเน้นแสดงเกี่ยวกับจุดหมายหรือวัตถุประสงค์การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในหลักสูตร นอกจากนี้หลักสูตรในลักษณะนี้ยังอาจหมายถึงกลุ่มของแผนย่อยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังด้วย นักการศึกษาที่ให้ความหมายของหลักสูตรตามแนวคิดนี้ได้แก่ เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander) ซึ่งกล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า “เป็นแผนสำหรับการจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ”

1.6.1.4 หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน (Curriculum as Learning's Experience) นักการศึกษาที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรเป็นประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน ได้แก่ นักลีย์และอีแวนส์ (Neagley and Evans) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “คือประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดเพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของนักเรียน” ในปัจจุบันนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและปัญญา การเรียนการสอนควรจัดให้สนองความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน ดังนั้น จึงควรสอนหรือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้กระทำจนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และมีการพัฒนาตามที่ได้กำหนดไว้ มิใช่เน้นสอนตามเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ

1.6.1.5. หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน (Curriculum as Educational Activities) จะมองหลักสูตรในแง่ของกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักการศึกษาที่ให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้ได้แก่ เซฟเวอร์และเบอร์เลค (Shaver and Berlak) ซึ่งกล่าวว่า “หลักสูตร คือ กิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนได้เล่นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงสร้างของเนื้อหาวิชา ที่สถานศึกษากำหนด ประกอบด้วย รายละเอียดของหลักการ จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรมแนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเล่าเรียนตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ หรือก่อให้เกิดประโยชน์ได้

1.6.2 การจำแนกหลักสูตร

การจำแนกหลักสูตรตามการแบ่งกลุ่มสรุปดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2546)

1.6.2.1 กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวัง กลุ่มนี้จะแยกการพัฒนาหลักสูตรออกจากการสอน ซึ่งหลักสูตรจะมีความหมายเพียงสิ่งที่จัดเตรียมไว้เพื่อนำไปเป็นแนวทางหรือนำไปใช้สอนให้กับผู้เรียน ดังนี้

1) หลักสูตรคือวิชาและเนื้อหาวิชา แนวความคิดนี้ยึดถือกันมานาน และในปัจจุบัน ถือว่าหลักสูตรคือวิชาและเนื้อหาที่จะสอนและเรียน โบแชมพ์ (George Beachamp) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรโดยเน้นว่า ไม่ว่าจะพิจารณาในลักษณะใดก็ตาม เนื้อหาวิชา คือศูนย์กลางของหลักสูตร เป็นต้น

2) หลักสูตรคือโปรแกรมการศึกษา ในความหมายนี้หลักสูตร คือชุดของวิชาต่าง ๆ เช่น หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต เป็นต้น

3) หลักสูตรเป็นเอกสาร ในความหมายนี้จะรวมถึง ตำรา หนังสือเรียน แผนการสอน เป็นต้น

4) หลักสูตรหมายถึงหลักสูตรแม่บท หลักสูตรแม่บทเป็นเสมือนแม่บทหรือธรรมนูญทางการศึกษา ซึ่งผู้ที่ปฏิบัติงานด้านนี้จะได้ยึดถือเป็นแนวทางการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา สิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บท ได้แก่ 1) เป้าประสงค์และจุดหมายของการศึกษา 2) นโยบายและหลักการจัดการศึกษาของชาติแต่ละระดับ 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดหมาย 5) เวลาเรียน ได้แก่ จำนวนปีที่ต้องเรียน เวลาเรียนแต่ละปี และเวลาเรียนของกลุ่มวิชาในแต่ละสัปดาห์ และ 6) ข้อกำหนดอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียน

1.6.2.2 กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ในแนวคิดนี้จะรวมการสอนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรด้วย หลักสูตรในความหมายนี้จะหมายถึง ประสบการณ์ของผู้เรียน เมื่อหลักสูตรนี้หมายถึงประสบการณ์ทั้งปวงที่ผู้เรียนได้รับภายใต้การแนะแนวของครูหรือที่เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ย่อมจะต้องผ่านการวางแผนและยึดหลักสูตรแม่บทเป็นหลัก

1.6.2.3 กลุ่มที่มองหลักสูตรที่ครอบคลุมทั้งสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

สรุปได้ว่าหลักสูตรสามารถมองได้ทั้งลักษณะที่เป็นแนวทางการดำเนินงาน และกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน

1.6.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

สมิทร คุณากร (2523) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย ความมุ่งหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล

บุญชม ศรีสะอาด (2545) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรได้แก่จุดประสงค์ สาระความรู้ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตร และการสอนจะต้องพัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานทั้ง 4 ด้านให้ครบถ้วน กล่าวคือจะเริ่มต้นที่การกำหนดจุดประสงค์ หรือความมุ่งหมายเพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษา เป็นความคาดหวังที่ต้องการให้ผู้เรียนมี หรือสามารถปฏิบัติได้ จากนั้นพิจารณาว่า การที่จะสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และในระดับใด จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรนอกจากองค์ประกอบที่กล่าวมาเบื้องต้นยังมีองค์ประกอบอื่น เช่น จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียน และการประกันคุณภาพของหลักสูตร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นมาตรฐาน และกระบวนการในการจัดการศึกษา รวมถึงเป็นแนวทางแก่ผู้สอนในการจัดการศึกษา ทั้งหลักสูตรกลาง ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่ดูแลการจัดการศึกษาในระดับชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ และหลักสูตรเฉพาะซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด จะประกอบด้วยส่วนสำคัญที่คล้ายกัน คือ การกำหนดความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน เนื้อหาของหลักสูตร เช่น การกำหนดรายละเอียด ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ในการดำเนินงานของหลักสูตรตามแนวทางที่กำหนด รวมถึง มีการประเมินผลหลักสูตรเพื่อตรวจสอบผลของการจัดการศึกษาว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ทั้งการประเมินจากสถานศึกษา หรือการประเมินจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ใช้บัณฑิต ฯลฯ

1.6.4 การแบ่งประเภทของหลักสูตร

การแบ่งประเภทของหลักสูตร หรือกลุ่มสาขาวิชาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยสรุป ดังนี้

1.6.4.1 กลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

1) กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรมเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

2) กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค

3) กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือกลุ่มเฉพาะสาขาวิชา เช่น สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ ฯลฯ

4) กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก หมายถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัย

1.6.4.2 การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาและอาชีพจำแนกตาม ISED (International Standard Classification of Education) ของสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษา ซึ่งจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ได้แก่

- 1) Generic programmes and qualifications
- 2) Education
- 3) Arts and humanities
- 4) Social sciences, journalism and information
- 5) Business, administration and law
- 6) Natural sciences, mathematics and statistics
- 7) Information and Communication Technologies
- 8) Engineering, manufacturing and construction
- 9) Agriculture, forestry, fisheries and veterinary
- 10) Health and welfare
- 11) Services

1.6.4.3 กลุ่มสาขาวิชาที่จำแนกตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา
ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

- 1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- 3) กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของหลักสูตร หรือกลุ่มสาขาวิชาของ
สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันมีความหลากหลายทั้งในด้านวิชาการ และบริบทในการจัดการศึกษา
ดังนั้นลักษณะการจัดการศึกษาจะมีความแตกต่างกัน

1.6.5 กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดให้ทุก
สถาบันอุดมศึกษา มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ประกอบด้วย
องค์ประกอบ จำนวน 6 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,
2558)

1.6.5.1 องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน จำนวน 1 ตัวบ่งชี้

1) ตัวบ่งชี้ 1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ที่กำหนด โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.6.5.2 องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต จำนวน 2 ตัวบ่งชี้

1) ตัวบ่งชี้ 2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติ

2) ตัวบ่งชี้ 2.2 การได้งานทำหรือผลงานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษา

1.6.5.3 องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

1) ตัวบ่งชี้ 3.1 การรับนักศึกษา

2) ตัวบ่งชี้ 3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

3) ตัวบ่งชี้ 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา

1.6.5.4 องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้

1) ตัวบ่งชี้ 4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์

2) ตัวบ่งชี้ 4.2 คุณภาพอาจารย์

3) ตัวบ่งชี้ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์

1.6.5.5 องค์ประกอบที่ 5 การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน 4 ตัวบ่งชี้

- 1) ตัวบ่งชี้ 5.1 สาระของรายวิชาในหลักสูตร
- 2) ตัวบ่งชี้ 5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3) ตัวบ่งชี้ 5.3 การประเมินผู้เรียน
- 4) ตัวบ่งชี้ 5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.6.5.6 องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้

- 1) ตัวบ่งชี้ 6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรจะมุ่งเน้นความสำคัญในพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและให้ความสำคัญกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินจากผู้เรียน เห็นได้จากจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีถึง 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบในหมวดเดียวกัน และเป็นที่สังเกตว่าตัวบ่งชี้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดให้ทุกหลักสูตรใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสามารถรองรับหลักสูตรที่มีความหลากหลายทางด้านวิชาการ และมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันหรือไม่

1.6.6 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การดำเนินงานและการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร สรุปดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

1.6.6.1 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอนการประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

1.6.6.2 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

1.6.6.3 ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็น ข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และตัวบ่งชี้เชิง ปริมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ สำหรับตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพที่เน้นกระบวนการ จะประเมินในลักษณะของพินิจพิจารณา ตามบริบท ของสถาบัน

1.6.6.4 สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรโดยมีการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากสภาสถาบันการศึกษา และ เสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพของหลักสูตร เป็นกระบวนการที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษา นำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียว่าหลักสูตร มีคุณภาพ

1.6.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร

1.6.7.1 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 กล่าวถึงการประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งมี เจตนารมณ์ให้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทั้งสองฉบับรองรับการบริหารจัดการหลักสูตรให้ได้ คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของ ศาสตร์และเทคโนโลยี บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และตามจุดเน้นของแต่ละสาขาวิชาการ ประกันคุณภาพพระดับหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรโดยมี องค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ด้านการกำกับมาตรฐาน ด้านบัณฑิต ด้านนัก ศึกษา ด้านคณาจารย์ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งสังเกต ได้ว่าเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 มีการพัฒนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของหลักสูตร ที่ชัดเจนกว่าเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2548 โดยมีการกำหนดประเด็นหลักเพียง 4 ประเด็น คือ การบริหารหลักสูตร ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย การสนับสนุนและการ ให้คำแนะนำนักศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของ ผู้ใช้บัณฑิต จะเห็นได้ว่าเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 มีการให้ความสำคัญกับการผลิต

บัณฑิต และองค์ประกอบในการจัดการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ หลักสูตรการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ตลอดจนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะอย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี ซึ่งมีความแตกต่างจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2548 คือระยะเวลาในการพัฒนาหลักสูตรสามารถประเมินได้ตามรอบระยะเวลาโดยไม่ต้องรอจนครบ 5 ปี จึงค่อยปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรทุกปีการศึกษา ทำให้ได้รับข้อมูลหรือแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษา จึงทำให้การพัฒนาหลักสูตรมีความต่อเนื่อง

1.6.7.2 หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557

ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะวิชา และระดับสถาบัน เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป โดยระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้นเป็นไปตามมาตรฐานตามที่ประกาศไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยให้อิสระแก่สถาบันระดับอุดมศึกษาในการเลือกใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสามารถเลือกใช้ระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น หรือระบบซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ระบบ AUN-QA ในระดับหลักสูตร และระบบ EdPEX ในระดับคณะวิชาและสถาบัน หรือจะเลือกใช้ระบบที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง โดยความเห็นชอบของสถาบัน และเสนอต่อคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพิจารณาและให้ความเห็นชอบ แต่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่เลือกระบบประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นภาระงานน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับระบบประกันคุณภาพแบบอื่น

นอกจากกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน

คุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เบื้องต้นแล้ว ยังมีกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตร เช่น กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สภาวิชาชีพ ฯลฯ ตามที่ได้มีกล่าวถึงกฎหมาย และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตร เบื้องต้น เป็นการประกาศโดยมีผลบังคับใช้กับทุกหลักสูตรของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันซึ่งในทางปฏิบัติจะพบว่าหลักสูตรมีความหลากหลายทางด้านวิชาการ และการบริหารจัดการตามจุดเน้น และจุดเด่นของแต่ละแห่ง

1.7 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักที่ต้องปฏิบัติ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง ซึ่งในปัจจุบันนอกจากการแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและคุณภาพบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น การสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าบัณฑิตมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ และสามารถพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติได้ ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพจึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจากเดิมเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชา และระดับสถาบัน โดยการประกันคุณภาพการศึกษารอบใหม่ (พ.ศ. 2557 – 2561) ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร ระดับคณะวิชา และระดับสถาบันให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีความจำเป็นในการควบคุมคุณภาพในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เนื่องจากเป็นหน่วยย่อยที่ทำหน้าที่ในการจัดการจัดการศึกษาแก่นักศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

2. การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

การพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานสาธารณสุข สุขและเป็นแกนกลางของ ทีมสุขภาพ รวมถึงมีอิทธิพลต่อความเจริญของการแพทย์อย่างยิ่ง เพราะการพยาบาลยังมี ประสิทธิภาพเพียงใด การรักษาของแพทย์ก็จะประสบความสำเร็จมากขึ้นเพียงนั้น ความสามารถ ของพยาบาลทำให้แพทย์ขยายขอบข่ายการปฏิบัติงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ถ้าไม่มีพยาบาลแพทย์ก็ ไม่สามารถปฏิบัติงานการรักษาของตนให้สมบูรณ์โดยลำพังได้ นอกจากนี้ว่า ตนเองจะแสดงบทบาท เป็นพยาบาลพร้อมกันไปกับการเป็นแพทย์ในเวลาเดียวกัน (ผกา เศรษฐจันทร์, 2525)

2.1 ประวัติความเป็นมาของการพยาบาล

การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาล ในระดับอุดมศึกษามีพัฒนาการมาอย่าง ยาวนาน โรงเรียนการพยาบาลแห่งแรกของประเทศไทย คือ โรงเรียนผดุงครรภ์และหญิงพยาบาลที่ โรงเรียนศิริราช ปัจจุบัน คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ริเริ่มสร้างโดยสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 5 คุณสมบัติของผู้เรียนเริ่ม จากระดับประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเปรียบเทียบกับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในปัจจุบัน ส่วนในปัจจุบันผู้เรียนต้องเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ ระยะเวลา เรียน หลักสูตรพื้นฐานเริ่มจาก 1 ปี 2 ปี ต่อมาเป็น 3 ปี 3 ปี 6 เดือน 4 ปี 6 เดือน และปัจจุบันคือ 4 ปี หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรแรกคือ หลักสูตรของ โรงเรียนแพทย์ผดุงครรภ์ และหญิงพยาบาล ซึ่งเน้นการพยาบาลมารดาทารก ต่อมาหลักสูตรของ โรงเรียนพยาบาลสภาภาคสยามที่มุ่งเน้นวิชาชีพการพยาบาล ส่วนหลักสูตรการศึกษาของ สถาบันการศึกษาภาคเอกชนแห่งแรกคือโรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้หลักสูตร ของโรงเรียนพยาบาลสภาภาคไทย สำหรับในปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน จะต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา) ต้องได้รับการรับความเห็นชอบจากสภาการพยาบาล รวมทั้ง ทุกหลักสูตรจะต้องได้รับการตีราคาเงินเดือนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กองประกอบโรคศิลป์ และจากการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้เข้ามา มีบทบาทด้านการจัดการศึกษา ทำให้หลักสูตรการศึกษาพยาบาลขั้นพื้นฐานใช้มาตรฐานเดียวกัน ในขณะที่วิธีการสอนเริ่มตั้งแต่การบรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติกับหุ่นทดลอง ฝึกปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย และศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ จนกระทั่งในปัจจุบัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจาก สื่อ วีดีโอเทป คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ในด้านวุฒิการศึกษาเริ่มตั้งแต่ประกาศนียบัตร อนุปริญญาพยาบาล จนกระทั่งในปัจจุบันพัฒนาเป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับต้น ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรระดับต้น ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรเทียบเท่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ประนอม โอทากนนท์, 2543)

2.2 การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

รัตนา ทองสวัสดิ์ (2537) กล่าวว่า การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่เปิดสอนในประเทศไทย จำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.2.1 หลักสูตรพื้นฐาน เป็นหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลทั่วไปในโรงพยาบาล และในชุมชนรับผู้สำเร็จการศึกษา จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งการศึกษาเป็นระดับพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลระดับต้น สำหรับ ระดับพยาบาลวิชาชีพ มีจัดการศึกษา เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

2.2.1.1 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีระยะเวลาการศึกษา 4 ปี ผู้สำเร็จ การศึกษาจากหลักสูตรนี้จะได้รับปริญญาตรีพยาบาลศาสตรบัณฑิตหรือวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) หรือประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรชั้นสูงปฏิบัติงานในสายงานการพยาบาล ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ โดยขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพในสาขาการพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่งมีสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหมและเอกชน รวม 65 แห่ง

2.2.1.2 หลักสูตรพยาบาลระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีระยะเวลา การศึกษา 3 ปี หรือ 3 ปีครึ่ง ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้จะได้รับอนุปริญญาหรือ ประกาศนียบัตร ในอดีตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ได้รับการบรรจุให้เป็นพยาบาลวิชาชีพ แต่หลังจากวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กำหนดให้บรรจุเป็นผู้ปฏิบัติในตำแหน่งพยาบาลเทคนิคเท่านั้น

2.2.1.3 หลักสูตรพยาบาล ระดับต้น มีระยะเวลาการศึกษา 2 ปี ผู้สำเร็จ การศึกษาจากหลักสูตรนี้ จะได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลระดับต้น ปฏิบัติงานในสายงานการ พยาบาลตำแหน่งพยาบาลเทคนิค โดยขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพในสาขาการพยาบาลและการ ผดุงครรภ์ชั้นสอง และเมื่อปฏิบัติงานไปแล้วอย่างน้อย 1-2 ปี จะมีสิทธิไปศึกษาต่อในหลักสูตร พยาบาลวิชาชีพได้

2.2.1.4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ต่อเนื่องจากหลักสูตรพยาบาลระดับต้น โดยรับผู้สำเร็จจากหลักสูตรพยาบาล ระดับต้น ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งพยาบาลเทคนิค มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี มีระยะเวลาการศึกษา 2 ปี ผู้สำเร็จจะได้รับประกาศนียบัตรสาขาวิชาพยาบาลศาสตรชั้นสูงหรือ

พยาบาลศาสตรบัณฑิตปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ และมีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนประกอบอาชีพสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง เปิดสอนในวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขหลายแห่ง และที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น แกนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรพยาบาลศาสตรต่อเนื่อง ซึ่งรับผู้สำเร็จจากหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาลที่มีความรู้สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี หลักสูตรนี้เปิดสอนที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ และมีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพ

2.2.2 หลักสูตรการพยาบาลหลังระดับพื้นฐาน เป็นหลักสูตรต่อจากระดับพื้นฐาน เพื่อเตรียมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถให้การพยาบาลเฉพาะทาง โดยมีระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ 4 เดือนถึง 2 ปี หากเป็นหลักสูตรระยะสั้น 4 เดือน ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรเฉพาะทาง เช่น การพยาบาล ผู้ป่วยโรคมะเร็ง การพยาบาลผู้ป่วยในภาวะวิกฤติ เป็นต้น และยังมีอีก 3 หลักสูตร เพื่อศึกษาต่อเป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คือ

2.2.2.1 หลักสูตรในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เข้าศึกษาต่ออีก 2 ปี โดยศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เมื่อสำเร็จจะได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรและผดุงครรภ์ชั้นสูงเทียบเท่าปริญญาตรี หรือศึกษาต่อที่ภาควิชาพยาบาลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล) ซึ่งได้ปิดไปแล้ว

2.2.2.2 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อเนื่อง สำหรับผู้สำเร็จจากหลักสูตรอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรพยาบาล หลักสูตรผู้ที่สำเร็จอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรพยาบาลหลักสูตร 3 ปี หรือ 3 ปีครึ่ง เข้าศึกษาต่อเป็นเวลา 1-2 ปี หรือศึกษาถึงนอกระบบเป็นเวลา 1-3 ปี ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2.2.3 หลักสูตรบัณฑิตศึกษา เป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตต่อจากระดับปริญญาตรี และหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตต่อจากระดับปริญญาโท

2.3 การจำแนกรูปแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแบบอื่น

นอกจากการจัดจำแนกลักษณะหลักสูตร ดังที่กล่าวมาแล้วแล้วการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตอาจจะจำแนกออกตามรูปแบบอื่น ดังนี้

2.3.1 หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรรายวิชานี้เป็นที่นิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการศึกษายาบาล เนื้อหาวิชาจะเน้นโรคเป็นสำคัญ เนื้อหาหลักสูตร จะอยู่ในรูปแบบเน้นการพยาบาลผู้ป่วยผู้เรียนจะเรียนในแต่ละวิชาแต่ละโรคไป การฝึกปฏิบัติจะเน้นด้านการปฏิบัติในโรงพยาบาล และการดูแลผู้ป่วย

2.3.2 หลักสูตรบูรณาการ เป็นหลักสูตรรูปแบบที่นำมาใช้ในการศึกษายาบาลเพื่อการประสานเนื้อหาวิชาการศึกษาพยาบาลเข้าด้วยกัน ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา มีการจัดลำดับการเรียนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ง่ายไปหายาก การจัดหลักสูตรในลักษณะนี้แกนของหลักสูตรอาจเน้นอายุคือ เรียนจากเด็กไปผู้ใหญ่และผู้สูงอายุหรือเรียนจากสุขภาพดีไปเป็นความเจ็บป่วยก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ปรัชญาการศึกษาพยาบาลของสถาบันนั้น

2.3.3 หลักสูตรมุ่งชุมชน มุ่งเน้นความสำคัญกับชุมชนเป็นหลัก ปัจจุบันได้นำมาใช้ในการจัดการศึกษายาบาลศาสตรอย่างแพร่หลาย เนื่องจากนโยบายการสาธารณสุขมูลฐานการพัฒนาหลักสูตรรูปแบบนี้มาจากแนวความคิดพื้นฐานของการจัดการศึกษา 2 รูปแบบ คือ การศึกษาที่เน้นชุมชนและการศึกษาที่ใช้ชุมชนเป็นฐานที่มุ่งถึงการศึกษาเพื่อให้เข้าใจสภาพชุมชนและการสาธารณสุขมูลฐานซึ่งองค์การอนามัยโลกให้ความหมายของรูปแบบหลักสูตร ทั้ง 2 ดังนี้

2.3.3.1 การศึกษาเน้นชุมชน หมายถึง การศึกษาที่มุ่งถึงการดูแลรักษาและส่งเสริมสุขภาพตามความต้องการทางสุขภาพของบุคคล หรือกลุ่มชนและความต้องการของชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยหลักการและพื้นฐานการศึกษาต้องสนองความต้องการของชุมชนที่สถาบันตั้งอยู่โดยมีเป้าหมายที่มีสุขภาพดีถ้วนหน้า

2.3.3.2 การศึกษาที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งถึงความเข้าใจความต้องการของชุมชน โดยผู้เรียน อาจารย์และกิจกรรมการเรียนจะเกิดขึ้นในชุมชน นักศึกษาจะเรียนรู้ทุกอย่างโดยตรงจากชุมชน อาจจะเป็นชุมชนชนบท หรือชุมชนในเมืองก็ได้

2.4 องค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2.4.1 ระบบการจัดการศึกษา มี 2 ระบบ คือ ระบบทวิภาค คือ หนึ่งปีการศึกษา แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติและภาคฤดูร้อน และระบบไตรภาค คือ หนึ่งปีการศึกษา แบ่งเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติรวมภาคฤดูร้อน

2.4.2 โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน

150 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนขั้นต่ำ ได้แก่ หมวดการศึกษาทั่วไป ครอบคลุมสาระของกลุ่ม สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสม มีจำนวนหน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ส่วนหมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกนเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิตสำหรับหมวด วิชาเลือกเสรี ให้มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

2.4.3 การคิดหน่วยกิต จำแนกเป็น รายวิชาภาคทฤษฎี ใช้เวลาในการบรรยาย หรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง และรายวิชาภาคปฏิบัติ ใช้ เวลาฝึกหรือทดลอง 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ ตั้งแต่ 30-45 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษา ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต และการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติ หรือฝึกภาคสนามภายในและ/หรือภายนอกสถานที่ 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือตั้งแต่ 60-90 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.4.4 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย

2.4.5 การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา

2.4.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา สำเร็จการศึกษาได้ไม่เกิน 7 ภาคการศึกษา ปกติ และอย่างมากไม่เกิน 16 ภาคการศึกษาปกติ

2.4.7 เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนดของแต่ละหลักสูตร และต้องได้แต้มเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระดับ 4 แต้ม จึงถือว่า สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มีการจัดการศึกษาตามโครงสร้าง หลักสูตรซึ่งประกอบด้วย รายวิชาภาคทฤษฎี และรายวิชาภาคปฏิบัติ เมื่อพิจารณาจากจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จะพบว่ามุ่งเน้นให้ความสำคัญกับรายวิชาภาคปฏิบัติ มากกว่า รายวิชาภาคทฤษฎี เพื่อให้นักศึกษาหรือผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน

2.5 รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

นอกจากการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแล้ว การควบคุมคุณภาพ ของการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ การประกันคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร บัณฑิตได้ดำเนินการมาเป็นลำดับ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัย การจัดตั้งเป็นคณะวิชาหนึ่งในมหาวิทยาลัย การเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้รับการรับรอง

จากสภาการพยาบาล ซึ่งทำหน้าที่รับรองหลักสูตร ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา จะทำหน้าที่รับรองคุณภาพระดับสถาบัน

ประนอม โอทกานนท์ (2543) ให้ความหมายของคำว่า การประกันคุณภาพหลักสูตร การศึกษาพยาบาลว่า หมายถึง การจัดระบบหรือการกำหนดและดำเนินการตามดัชนีการกำกับการสนับสนุน และการตรวจสอบเพื่อให้หลักสูตรได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบและต่อเนื่อง ตามกระบวนการ 3 ระยะ คือ การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้ และการประเมินหลักสูตร สรุปดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตร การสร้างหลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การเลือกและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการวางแผนการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้ การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องมีการประกันคุณภาพทั้งในส่วน ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน ผู้สนับสนุนงานวิชาการ และแหล่งทรัพยากรเรียนรู้ กระบวนการผลิต ได้แก่ ความเข้าใจของผู้สอนและสถาบันในการที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอน และเทคนิคการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับหลักสูตรการศึกษาพยาบาล ผลผลิตได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ และศิษย์เก่า แม้ว่าการสร้างหลักสูตรได้กระทำอย่างมีคุณภาพดีมากเพียงใดก็ตาม หากหลักสูตรนั้น มิได้นำออกมาใช้ปฏิบัติ หลักสูตรนั้นก็ไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณค่าต่อวิชาชีพและต่อสังคม การนำหลักสูตรไปใช้บนพื้นฐานของความเข้าใจและความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลักสูตรทุกฝ่ายเป็น ปัจจัยสำคัญที่สุดของคุณภาพหลักสูตร

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบระเบียบ มีแบบแผนชัดเจน กล่าวคือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร มีการสนับสนุนจากผู้รับผิดชอบทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประหยัด และได้ผลคุ้มค่า ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและยอมรับวิธีการประเมินผล มีการเสนอข้อมูลจากการประเมินผล จัดทำรายงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร

2.6 ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล

จากการศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพยาบาลในประเทศไทย สรุปดังนี้

อรุณรัตน์ คันธา (2557) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการขาดแคลนพยาบาลในประเทศไทยดังนี้

2.6.1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนประชากรผู้สูงอายุ เนื่องจากปัจจุบันการบริการด้านสุขภาพพัฒนามาก ทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีทางการแพทย์ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้น เกิดเป็นสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งประชากรกลุ่มนี้มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ทำให้พยาบาลวิชาชีพเป็นที่ต้องการอย่างมาก

2.6.2 การมีระบบบริการสุขภาพที่ทั่วถึง หลังจากที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างทั่วถึงและมีการใช้บริการสุขภาพในสถานบริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้น³ ทำให้มีความต้องการอัตรากำลังพยาบาลสูงขึ้น

2.6.3 การเปลี่ยนแปลงแบบแผนความเจ็บป่วยที่รุนแรงและซับซ้อน ความเจ็บป่วยเรื้อรังมากขึ้น และโรคอุบัติใหม่ต่าง ๆ เช่น ไข้หวัดนก โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง เป็นต้น ทำให้มีความต้องการการดูแลจากพยาบาลมากขึ้น

2.6.4 นโยบายส่งเสริมการส่งออกการบริการสุขภาพที่มุ่งให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแพทย์ในภูมิภาคอาเซียน ทำให้ปริมาณชาวต่างชาติมาใช้บริการสุขภาพในประเทศไทยมากขึ้น และการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของบริการสุขภาพภาคเอกชน ในขณะที่ไม่ได้มีการวางแผนกำลังคนด้านสุขภาพที่ผ่านมา เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนในภาคเอกชน ประเด็นความไม่สมดุลของกำลังคนระหว่างภาครัฐและเอกชน จึงเป็นเรื่องที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น

2.6.5 การเปิดเสรีเกี่ยวกับอาชีพการบริการใน 8 วิชาชีพที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่ง 1 ใน 8 วิชาชีพนั้น คือ วิชาชีพพยาบาล จึงเป็นไปได้ว่าวิชาชีพพยาบาลจะเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีโอกาสที่จะขาดแคลนสูงขึ้น เนื่องจากความท้าทายในการแข่งขันด้านคุณภาพการพยาบาล พยาบาลมีโอกาที่จะเคลื่อนย้ายออกไปประกอบวิชาชีพนอกประเทศ โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีเทคโนโลยีการแพทย์ที่ทันสมัย และให้ค่าตอบแทนที่สูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนที่ทำงานเป็นพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย รวมทั้งการที่มีชาวต่างชาติในภูมิภาคอาเซียนมาใช้บริการสุขภาพในประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ในเรื่องการรักษาพยาบาลที่ดี มีมาตรฐาน และยังมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบริการสุขภาพที่ต่ำกว่าประเทศอื่นที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

2.6.6 การลดกำลังการผลิตพยาบาลวิชาชีพในช่วงปี พ.ศ. 2542-2548 เนื่องจากประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และรัฐบาลมีนโยบายลดขนาดกำลังคนภาครัฐ จึงมีการ

ยกเลิกการให้ทุนนักเรียนพยาบาล และลดการผลิตลงประมาณร้อยละ 30 เหลือประมาณ 4,200 คนต่อปี ส่งผลให้มีพยาบาล วิชาชีพใหม่เข้าทำงาน ในระหว่างปี พ.ศ. 2547-2552 ลดลงทำให้เกิดปัญหาการขาดกำลังคนทางการ พยาบาลที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริการของประชาชนในปัจจุบัน

2.6.7 การมีข้อจำกัดของตำแหน่งในการจ้างงาน และไม่สามารถรักษากำลังคนทางการพยาบาลไว้ในระบบสุขภาพได้โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นปีแรกที่กระทรวงสาธารณสุขไม่มีตำแหน่งราชการรองรับพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา จึงต้องจ้างพยาบาลวิชาชีพเป็นลูกจ้างชั่วคราวจากเงินบำรุงของหน่วยงาน พบว่ามีการสูญเสียพยาบาลวิชาชีพสูงถึงร้อยละ 23.3 ของผู้สำเร็จการศึกษาในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลมีนโยบายเสนอให้มหาวิทยาลัยออกนอกกรอบราชการ และมีการหยุดรับข้าราชการพลเรือนเข้ามาทำงานในมหาวิทยาลัยรัฐเดิมทั้งหมด ตำแหน่งที่บรรจุเข้ามาใหม่ คือ “พนักงานมหาวิทยาลัย” ซึ่งมีกรอบเงินเดือนและสวัสดิการแตกต่างจากข้าราชการพลเรือนเดิม กล่าวคือ พนักงานมหาวิทยาลัยจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ลดน้อยลงเมื่อเทียบกับข้าราชการ ดังนั้นการปรับนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว มีผลกระทบต่อการลาออกของพยาบาล รวมทั้งสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่ การขาดความก้าวหน้าในอาชีพ สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยอาจจะเกิดอันตรายในการทำงาน การขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้และพัฒนาบุคลากรพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ภาระงานและความรับผิดชอบที่หนักเกินไปแต่ค่าตอบแทนน้อย รวมถึงความเสี่ยงของงานพยาบาล เป็นต้น

จิราภรณ์ กองจันทร์ (2557) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลาออกของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการฝึกอบรม โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถทำนายการลาออกของพยาบาลวิชาชีพได้ ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาล ข้อกฎหมาย และช่วงเวลาในการทำงานตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลาออกของพยาบาลวิชาชีพมากที่สุด คือ ด้านโรงพยาบาลอื่นให้ค่าตอบแทนมากกว่าที่ได้รับ ปัจจุบัน รองลงมาคือ การลาออกไปดูแลครอบครัวและแต่งงาน ลาออกตามเพื่อนร่วมงาน และที่ทำงานไกลบ้านตามลำดับ

พินิจ กุลละวณิชย์ (2558) กล่าวว่า ปัญหาของพยาบาลในประเทศไทยมีมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุถึงร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมดของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2557 และคาดว่าจะภายในสิบห้าปี จำนวนผู้สูงอายุจะพุ่งขึ้นไปถึงร้อยละ 25 ซึ่งหมายความว่า เราต้องการคนดูแลผู้สูงอายุมาก รวมทั้งพยาบาลด้วย ต้องผลิตพยาบาลเพิ่มมากกว่านี้ แต่ประเด็นสำคัญที่สุดคือทำอย่างไรจึงจะกระจายพยาบาลให้ไปอยู่ทั่วประเทศไทย

ให้ได้ และเราไม่มีระบบที่ดีที่จะเก็บรักษาพยาบาลเหล่านี้ไว้ในระบบ ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ ความก้าวหน้า ทำให้พยาบาลจำนวนมากออกจากระบบราชการ ไปอยู่โรงพยาบาลเอกชนซึ่งให้เงินเดือน ค่าตอบแทนสูงมาก หรือหลายคนออกจากอาชีพพยาบาลไป ข้อมูลจากสภาการพยาบาลพบว่าในปี พ.ศ. 2557 ควรมีพยาบาลประมาณ 160,000 คน หรือ อัตราส่วนพยาบาล 2.5 คนต่อประชากร 1,000 คน หรือพยาบาลหนึ่งคนต่อประชาชน 400 คน และถึงแม้มีกำลังผลิตปีละ 9,000-10,000 คน แต่ต้องประสบการสูญเสียพยาบาลอย่างรุนแรง ในอัตราร้อยละ 4.44 ต่อปี จากการมีอายุทำงานในวิชาชีพสั้น คือเฉลี่ยเพียง 22.5 ปีเท่านั้น ทำให้ สูญเสียกำลังคนถึงปีละประมาณ 4,000-5,000 คน และความขาดแคลนนี้จะรุนแรงขึ้นในอนาคต หากลดการสูญเสียพยาบาลไม่ได้ เพราะคาดว่าช่วงปี พ.ศ.2560-2570 ประเทศไทยจะมีความ ต้องการพยาบาลในอัตราส่วน 2.7 คนต่อประชากร 1,000 คน เพื่อบริการสังคมผู้สูงอายุ ฯลฯ หรือ จะต้องมีความต้องการพยาบาลประมาณ 170,000-180,000 คน นอกจากนี้พยาบาลที่มีอยู่ในปัจจุบันเมื่อ จบการศึกษากลับไม่ได้รับบรรจุเป็นข้าราชการส่วนหนึ่งมาจากมาตรการจำกัดปริมาณกำลังคน ภาครัฐที่ขาดตำแหน่งราชการเพื่อบรรจุ ส่งผลให้พยาบาลรุ่นใหม่เข้าสู่ระบบบริการภาครัฐมีอายุ การทำงานสั้น จากการขาดความเชื่อมั่นการทำงานในสถานการณ์จ้างงานแบบลูกจ้างชั่วคราวทำ ให้พยาบาลร้อยละ 48.68 ออกจากงานภายใน 1 ปีแรก ขณะที่ผู้ที่ได้รับการบรรจุมีอัตราการคงอยู่ นานมากกว่าถึง 9 เท่า ซึ่งหากประมาณค่าความสูญเสียเป็นต้นทุนจากการลาออกและมีอายุการ ทำงานสั้นของลูกจ้างเหล่านี้ มีอัตราการสูญเสียร้อยละ 80.05 ต่อปี สูงกว่ากลุ่มข้าราชการถึง 18 เท่าทำให้เกิดความสูญเสียมากในระบบกำลังคน โดยรัฐและประชาชนไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร จากการลงทุนมหาศาลในการผลิตพยาบาลใหม่เพื่อชดเชย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวง สาธารณสุขที่ลงทุนผลิตพยาบาลวิชาชีพถึงปีละ 2,500 - 3,000 คน แต่ไม่มีอัตราการรับจึงต้อง สูญเสียไปอย่างน่าเสียดาย ทั้งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอายุกำลังคนพยาบาลของหน่วยบริการ สุขภาพภาครัฐ ทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนกำลังคนที่มีทักษะสูงและสร้างคนรุ่นใหม่ไม่ทัน ใน ระยะ 5-10 ปีข้างหน้า อาจเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการของสถานบริการสุขภาพภาครัฐที่ต้องดูแล ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

2.7 ผลกระทบจากการขาดแคลนพยาบาล

อรุณรัตน์ คันธา (2557) กล่าวว่า การขาดแคลนพยาบาลส่งผลกระทบดังนี้

2.7.1 ผลกระทบต่อพยาบาลวิชาชีพ ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพใจ เช่น ภาระงานที่หนักมากขึ้น ความเสี่ยงจากการทำงาน และความเครียด สอดคล้องกับการสำรวจ จำนวนพยาบาลที่เจ็บป่วยจากการทำงานในปี พ.ศ. 2551 พบว่าพยาบาลร้อยละ 34.7 ถูกเข็มฉีดยา

ยาหรือของมีคัมภีร์ร้อยละ 32.6 เจ็บป่วยติดเชื้อมีโรคจากผู้ป่วย และร้อยละ 14.9 ถูกผู้ป่วยทำร้าย รวมทั้งขาดสมดุลของชีวิตครอบครัวและงานก่อให้เกิดความเครียด ไม่พึงพอใจในการทำงาน และลาออกจากวิชาชีพไปในที่สุด

2.7.2 ผลกระทบต่อผู้ป่วย เช่น การดูแลที่ได้รับอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานเสี่ยงต่อการติดเชื้อในโรงพยาบาลระยะเวลาก่อนนอนโรงพยาบาลนานขึ้น สูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่าโรงพยาบาลที่ขาดพยาบาลวิชาชีพ ส่งผลให้ผู้ป่วยมีการติดเชื้อในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น มีภาวะแทรกซ้อนเพิ่มมากขึ้นอัตราการตายในโรงพยาบาลสูงขึ้น และระยะเวลาก่อนนอนในโรงพยาบาลของผู้ป่วยนานขึ้น นำไปสู่การสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก

2.7.3 ผลกระทบต่อองค์กร ได้แก่

2.7.3.1 โรงพยาบาลในระดับทุติยภูมิ และตติยภูมิต้องลดบริการบางประเภทลงโดยเฉพาะลดบริการผู้ป่วยวิกฤตสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างพยาบาลในโรงพยาบาลทุติยภูมิ และโรงพยาบาลตติยภูมิของกระทรวงสาธารณสุขที่พบว่าร้อยละ 28.6 ไม่สามารถเปิดหอผู้ป่วยเพื่อรับผู้ป่วยเฉพาะทางที่เพิ่มขึ้นได้ เช่น ไม่สามารถเปิดหอผู้ป่วยเพื่อดูแลเด็กทารกที่มีภาวะวิกฤติ แม้จะมีแพทย์ มีอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็น แต่ขาดพยาบาลที่จะต้องดูแลผู้ป่วยแบบ 1:1 ในขณะที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ร้อยละ 14.3 มีความขาดแคลนพยาบาลมากในระดับสูงจนต้องปิดหอผู้ป่วยและลดการรับผู้ป่วยในลง ถ้าไม่จำเป็น อีกร้อยละ 85.7 ขาดแคลนในระดับปานกลางและมีความยากลำบากมากในการจัดหาพยาบาลล่วงหน้า เป็นผลให้พยาบาลต้องปฏิบัติภารกิจติดต่อกันวันละ 16 ชั่วโมง หรือสัปดาห์ละ 56-88 ชั่วโมง

2.7.3.2 สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการลงทุนจ้างพยาบาลล่วงหน้าในหอผู้ป่วยต่าง ๆ ที่ขาดแคลน จากการสำรวจของสมาคมพยาบาลแห่งรัฐแคลิฟอร์เนียพบว่า โรงพยาบาลที่มีอัตราค่าจ้างที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุให้อัตราการลาออกของพยาบาลเพิ่มขึ้น การจ้างพยาบาลล่วงหน้า มาแทนเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากกว่าการลงทุนจ้างพยาบาลทำงานเต็มเวลา ซึ่งเป็นการลงทุนระยะยาวที่คุ้มค่า เพราะประหยัดทั้งค่าใช้จ่ายและเวลา

2.7.3.3 สถานบริการสุขภาพของรัฐ ขาดแคลนพยาบาลที่จบใหม่มาทำงานทดแทนพยาบาลวิชาชีพที่ลาออกเนื่องจากพยาบาลจบใหม่ของรัฐ ได้รับแรงจูงใจจากโรงพยาบาลเอกชน ให้ลาออกจากการทำงาน และรับเข้าทำงานด้วยเงินเดือน สวัสดิการ และค่าตอบแทนที่สูงกว่า หรือโรงพยาบาลเอกชนใหญ่ ๆ ได้ตกลงเป็นการส่วนตัวในการให้ทุนนักศึกษาพยาบาลเรียน

ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยต้องไปทำงานที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งนั้นด้วยค่าจ้างและสวัสดิการที่สูงกว่าโรงพยาบาลของรัฐ ดังผลการวิจัยพบว่า การขาดแคลนทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงมาก ระหว่างโรงพยาบาลในการรับพยาบาลวิชาชีพเข้าทำงาน โดยเฉพาะการแข่งขันด้านค่าจ้างและสวัสดิการของโรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ มีการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และ 4 เพื่อผูกพันให้ทำงานชดเชยทุนหลังสำเร็จการศึกษา

2.7.4. ผลกระทบต่อสังคมและประเทศ ได้แก่ การสูญเสียค่าใช้จายในการผลิตพยาบาลวิชาชีพของรัฐ การสูญเสียค่าใช้จายในการผลิตพยาบาลและการพัฒนาบุคลากรที่จบใหม่ รวมทั้งการเพิ่มค่าตอบแทนให้พยาบาลที่ยังคงทำงานอยู่เพื่อป้องกันการลาออก อีกทั้งการขาดแคลนพยาบาลในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือกันดาร

วิจิตร ศรีสุพรรณ (2554) สรุปว่าการขาดแคลนพยาบาลยังส่งผลกระทบต่อการให้บริการแก่ประชาชนโรงพยาบาลขนาดใหญ่หลายแห่งทำให้ไม่สามารถเปิดแผนกผู้ป่วยหนักได้ โรงพยาบาลบางแห่งไม่สามารถเปิดให้บริการหอผู้ป่วยในใหม่ให้เพียงพอได้ ทั้งที่มีอาคารและเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมแล้ว และเกิดสภาพผู้ป่วยล้นเตียง และยังพบว่าโรงพยาบาลที่ขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพ ส่งผลให้ผู้ป่วยมีการติดเชื้อมีภาวะแทรกซ้อนเพิ่มมากขึ้น อัตราการตายในโรงพยาบาลสูงขึ้น และระยะเวลาการนอนในโรงพยาบาลของผู้ป่วยนานขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและการสูญเสียค่าใช้จายในการรักษาพยาบาล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนพยาบาล สรุปได้ว่า ปัญหาที่เกิดจากการขาดแคลนพยาบาลเป็นปัญหาระดับชาติที่มีมาอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ผลกระทบของการขาดแคลนพยาบาลส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มารับบริการทางสุขภาพ ซึ่งอาจได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพลดลง เสียค่าค่าใช้จายและเวลาในการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นสาเหตุของการขาดแคลนพยาบาลมีหลายประการ เช่น การเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ นโยบายสาธารณสุขเกี่ยวกับการบริการทางสุขภาพของภาครัฐ การแข่งขันทางด้านบริการทางการแพทย์จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมไปถึงค่าตอบแทน สวัสดิการในการทำงาน และความก้าวหน้าในอาชีพพยาบาล ฯลฯ แนวทางในการแก้ไขปัญหาขาดแคลนพยาบาลการเร่งผลิตพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการเพิ่มศักยภาพของพยาบาลผู้ทำหน้าที่ให้บริการทางสุขภาพให้มีคุณภาพ

2.8 ประวัติการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

2.8.1 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2.8.1.1 ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มีรากฐานมาจากโรงเรียนผดุงครรภ์อนามัยที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง ได้ก่อตั้งขึ้นในโรงพยาบาลหัวเฉียว ในปี พ.ศ. 2484 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตเจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์ชั้น 2 เพื่อให้บริการเกี่ยวกับการฝากครรภ์ การคลอด และการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดกับประชาชน เริ่มรับนักเรียนผดุงครรภ์รุ่นแรกเมื่อ พ.ศ. 2487 ต่อมาในพ.ศ. 2493 ได้พัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรผดุงครรภ์อนามัยชั้น 1 โดยกระทรวงสาธารณสุขรับรองวิทยฐานะ ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 มูลนิธิ ปอเต็กตึ๊ง ได้พัฒนาโรงเรียนผดุงครรภ์และอนามัยที่โรงพยาบาลหัวเฉียวเป็นวิทยาลัยหัวเฉียว โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้มีประกาศอนุญาตให้มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จัดตั้งวิทยาลัยหัวเฉียว เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2524 และวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2525 ได้มีพิธีมอบข้อกำหนดวิทยาลัยหัวเฉียว ณ ทบวง มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงหลักสูตรจากประกาศนียบัตรผดุงครรภ์ชั้น 1 เป็นหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) โดยเปิดดำเนินการสอนหลักสูตรดังกล่าวในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 จากนั้นมูลนิธิปอเต็กตึ๊งได้ขออนุญาตจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่อทบวงมหาวิทยาลัย ในวันที่ 2 กันยายน 2534 และทบวงมหาวิทยาลัยได้อนุญาตให้มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จัดตั้งมหาวิทยาลัยใช้ชื่อว่า มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และเปลี่ยนประเภทสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนจากวิทยาลัยหัวเฉียวเป็น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในด้านการพัฒนาหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ปรับปรุงหลักสูตรจากวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) เป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปี พ.ศ. 2534 จากนั้นได้มีการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 4 ครั้ง ใน พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2541 พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2547 และพ.ศ. 2555 ตามลำดับ ในปัจจุบันคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดการศึกษาจำนวน 3 หลักสูตรได้แก่ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล

2.8.1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

1) จัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ในเชิงทฤษฎี มีทักษะในการปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานสากลแห่งวิชาชีพการพยาบาลทั้งขั้นพื้นฐานและขั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ และเป็นคนดีของสังคม

2) พัฒนาคุณภาพคณาจารย์ให้มีความรู้และประสบการณ์ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี พัฒนาตนเองให้เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการและสร้างความตระหนักในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู

3) ผลิตผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการอื่นที่สามารถพัฒนาและ / หรือแก้ปัญหาสุขภาพชุมชน / สังคม และพัฒนาการเรียนการสอน

4) เป็นแหล่งความรู้และประสบการณ์ในการให้บริการทางวิชาการที่สามารถตอบสนอง ชี้นำและให้แนวทางการพัฒนาและ / หรือแก้ไขปัญหาสุขภาพแก่ชุมชนและสังคม

5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมไทยร่วมกับมหาวิทยาลัย คณะต่าง ๆ และชุมชน

6) จัดระบบการบริหารจัดการองค์กรเพื่อผลิตบัณฑิต พัฒนาคุณภาพอาจารย์ ผลิตงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ การให้บริการทางวิชาการตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ

7) ให้ความร่วมมือและสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ทางสังคม และทางคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสุขภาพสังคมที่สอดคล้องกับยุคสมัย

2.8.2 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม

2.8.2.1 ประวัติความเป็นมา

เนื่องด้วยภาวะความขาดแคลนด้านอัตรากำลังของบุคลากรทางการแพทย์และการพยาบาลของประเทศโดยเฉพาะบุคลากรทางการพยาบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สถาบันการศึกษาพยาบาลของภาครัฐบาลผลิตพยาบาลเพิ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยสยามจึงได้ร่วมกับบริษัทโรงพยาบาลธนบุรี จำกัด (มหาชน) จัดการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี โดยได้รับอนุญาตเปิดดำเนินการหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2541 และคณะได้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการปรับปรุงหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 ในปีการศึกษา 2543 ครั้งที่ 2 ในปีการศึกษา 2548 ครั้งที่ 3 ในปีการศึกษา 2553 และครั้งที่ 4 ในปีการศึกษา ทั้งนี้คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ตระหนักถึงการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรและการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติซึ่งได้มีการพัฒนามาอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เปิดดำเนินการเป็นต้นมา

2.8.2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม

1) ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามเกณฑ์ทักษะและสมรรถนะของสถาบันอุดมศึกษาและสมรรถนะวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในการประกอบวิชาชีพระดับชาติและนานาชาติ

2) สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและสามารถบริการพยาบาลแบบองค์รวมได้ทั้ง 4 มิติ โดยใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้บริการสู่สากลได้โดยใช้ภาษาสากลได้อย่างน้อย 1 ภาษา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) พัฒนาหลักสูตร บุคลากร และการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต

4) นำศาสตร์ความรู้ทางวิชาชีพ ศาสตร์สาขาอื่น ๆ วัฒนธรรมที่หลากหลายและนโยบายการศึกษาชาติมาบูรณาการทางวิชาการด้านสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพและการดูแลสุขภาพโดยการพึ่งตนเอง แก่สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

5) มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และนำองค์ความรู้มาประยุกต์สู่การเรียนการสอน การปฏิบัติ และการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต

6) ส่งเสริมให้คณาจารย์และนักศึกษามีจิตสำนึกในการธำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและประเพณีให้ยั่งยืนต่อไปพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยใช้ระบบและกลไกประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.8.3 หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

2.8.3.1 ประวัติความเป็นมา

ในปีพ.ศ. 2525 ประเทศไทยเกิดภาวะขาดแคลนพยาบาล เนื่องจากมีการเปิดโรงพยาบาลเพื่อให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนเพิ่มขึ้นจำนวนมาก โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียนประสบปัญหาการแข่งขันสูงในการสรรหาพยาบาลวิชาชีพมาปฏิบัติงานในโรงพยาบาล นายแพทย์ประสงค์ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียนในขณะนั้นจึงเสนอโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยคริสเตียน ต่อมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย และได้รับมอบอำนาจจากมูลนิธิฯ ให้เสนอโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยคริสเตียน ต่อทบวง มหาวิทยาลัย และได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัย ให้จัดตั้ง “วิทยาลัยคริสเตียน” ในวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2526 ต่อมาทบวงมหาวิทยาลัยได้รับรองวิทยฐานะและ

ได้มอบใบอนุญาตให้จัดตั้งและใบอนุญาตให้เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นหลักสูตรแรก ในปัจจุบันได้จัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และหลักสูตร Bachelor of Nursing Science Program (International Program)

ในด้านการพัฒนาหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2527 และปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจำนวน 6 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 ในปีการศึกษา ครั้งที่ 2 ในปีการศึกษา 2545 ครั้งที่ 3 ปีการศึกษา 2547 ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2548 ครั้งที่ 5 ปีการศึกษา 2554 และครั้งที่ 6 ปีการศึกษา 2555 ต่อมาในปีการศึกษา 2552 ได้เปิดสอนหลักสูตร Bachelor of Nursing Science Program (International Program) ซึ่งตลอดเวลาที่จัดการเรียนการสอนได้มีการปรับปรุงหลักสูตรจำนวน 2 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2554 และครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2.8.3.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

- 1) ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ตามความต้องการของประเทศที่มีคุณลักษณะของความเอื้ออาทร เชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีทักษะด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 2) เป็นศูนย์กลางด้านวิชาการที่มีความเป็นเลิศในการจัดการเรียนการสอน การพยาบาลผู้ป่วยในภาวะวิกฤตที่บูรณาการความรู้ด้านบริหารจัดการด้านวิชาชีพเพื่อบริการสังคมในด้านสุขภาพของประเทศ
- 3) สร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือทางด้านวิชาการด้านบริการสุขภาพกับองค์กรทั้งในระดับชุมชนระดับองค์กรระดับประเทศและระดับนานาชาติ
- 4) พัฒนาจริยธรรมตามหลักคริสต์ศาสนาในการดำรงชีวิตในสังคมและส่งเสริมการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาล รับผิดชอบสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยยึดจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นหลัก
- 5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยร่วมกับชุมชนองค์กร และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน
- 6) ผลิตผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความรู้วิชาชีพ และการเรียนการสอน

2.8.4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

2.8.4.1 ประวัติความเป็นมา

แนวคิดในการก่อตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เกิดจากการปฏิรูประบบบริการสุขภาพของประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพมาตั้งแต่ พ.ศ.2545 แม้จะมีการผลิตบัณฑิตพยาบาลเพิ่มขึ้นจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาเป็นลำดับ แต่แนวโน้มจำนวนบุคลากรพยาบาลยังไม่เพียงพอกับความต้องการ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จึงได้ก่อตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ขึ้น เป็นการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพพยาบาล และเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านพยาบาลวิชาชีพที่ขาดแคลนแล้ว ยังเป็นการขยายบทบาทของคณะพยาบาลศาสตร์แก่ผู้เรียนในส่วนภูมิภาค จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการศึกษาพยาบาล มาร่วมดำเนินการและร่างหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ขึ้นในปี พ.ศ. 2549 โดยได้จัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในวิทยาเขตต่าง ๆ ดังนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตกาญจนบุรี ในปีการศึกษา 2549 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตวชิรพล ในปีการศึกษา 2550 และคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตบุรีรัมย์ในปีการศึกษา 2555

2.8.4.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

1) ด้านการผลิตบัณฑิต พัฒนาให้บัณฑิตมีความสามารถในการใช้พลังความคิดให้เกิดความรู้ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตน พัฒนาวิชาชีพ และพัฒนาสังคม ประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง ยั่งยืน สามารถใช้ภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยจิตสำนึกที่ตระหนักในฐานะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก

2) ด้านการวิจัย ส่งเสริมให้อาจารย์สามารถทำวิจัย เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่สามารถใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมส่งเสริมให้อาจารย์ บุคลากร รวมทั้งนิสิตให้บริการวิชาการแก่สังคมในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

4) ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้อาจารย์ บุคลากร รวมทั้งนิสิตร่วมสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติไทย

2.8.5 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2.8.5.1 ประวัติความเป็นมา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้รับการอนุมัติให้เปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2551 ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2550 และผ่านการรับรองจากสภาการพยาบาลเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2551 โดยสภาการพยาบาลมีมติให้การรับรองคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีการศึกษา 2552 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553 โดยเปิดรับนักศึกษารุ่นที่ 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 เป็นต้นมา

2.8.5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

- 1) มีสมรรถนะเชิงวิชาชีพในการปฏิบัติการพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ทั้งในภาวะสุขภาพปกติ ภาวะเสี่ยง และภาวะที่เจ็บป่วยได้อย่างมีคุณภาพ
- 2) มีทักษะในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ใช้ความรู้ด้านการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหา และปฏิบัติการพยาบาล
- 4) ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี และความเป็นบุคคลของตนเองและผู้อื่น มีจิตบริการ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ
- 5) คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
- 6) มีภาวะผู้นำ บริหารจัดการตนเอง มีความรับผิดชอบและทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถพัฒนาศักยภาพบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้สามารถดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7) เป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพและเป็นพลเมืองดีของสังคม ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

2.8.6 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

2.8.6.1 ประวัติความเป็นมา

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2550 โดยเปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสองภาษา เพื่อมุ่งตอบสนองนโยบายของรัฐบาลด้านสาธารณสุขของประเทศที่กำลังเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพเป็นจำนวนมาก วิทยาลัยฯ เห็นความสำคัญในการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีบุคลากรอย่างเพียงพอและมีคุณภาพในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา ที่มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ระดับนานาชาติที่บูรณาการภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากลสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติ ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550 สภาสถาบันอนุมัติให้วิทยาลัยเซนต์เทเรซา อินติ จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อผลิตพยาบาลวิชาชีพในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และได้รับการรับรองสถาบันและหลักสูตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์จากสภาการพยาบาลในวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 คณะพยาบาลศาสตร์มีการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในด้านการพัฒนาหลักสูตรมีการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตครั้งแรกในปีการศึกษา 2556

2.8.6.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

- 1) มีความรู้ความสามารถคุณธรรมและจริยธรรมแห่งวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 2) สามารถใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลบุคคล ครอบครัวและชุมชน
- 3) ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการดูแลแบบองค์รวมโดยใช้เหตุผลตอบสนองความต้องการของบุคคล ครอบครัวและชุมชนทุกช่วงวัยของชีวิต
- 4) ผสมผสานค่านิยมแห่งวิชาชีพ จริยธรรม และมาตรฐานการดูแลด้วยความเอื้ออาทร
- 5) วางแผนปฏิบัติการตลอดจนประเมินผลการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ได้ทุกระดับของสถานบริการ
- 6) ใช้ทักษะในการติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือในการดูแลอย่างมีคุณภาพ

7) ประสานความร่วมมือกับบุคคลเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคุณภาพการดูแล การจัดการด้านสุขภาพ ในการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันการเกิดโรคการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพได้ในทุกสภาวะแวดล้อม

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง ผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในทุกระดับ / ประเภทการศึกษา และผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพของหน่วยงานที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของผู้เรียน

รัตนา ดวงแก้ว (2556) ได้กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของยูนิเซฟ ได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และผลลัพธ์ สรุปดังนี้

3.1.1 ผู้เรียนที่มีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนรู้จากครอบครัวและชุมชน

3.1.2 สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีการจัดหาทั้งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอเหมาะสม

3.1.3 เนื้อหาสาระการเรียนรู้ต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ และทักษะพื้นฐาน โดยเฉพาะการอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณ รวมถึงทักษะชีวิตที่เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี ความปลอดภัย ความรู้เรื่องเพศศึกษา การโภชนาการ การป้องกันการติดเชื้อต่าง ๆ

3.1.4 กระบวนการเรียนการสอนที่ครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในบรรยากาศของห้องเรียนนอกห้องเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี ครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนและลดช่องว่างความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องสะท้อนถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการศึกษาของชาติ และการมีส่วนร่วมของสังคม

คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตร

กำหนด ทั้งนี้ คุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนที่เอาใจใส่การจัดการศึกษา หน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติมีระบบ การบริหารที่ได้มาตรฐาน และโดยเฉพาะระดับปฏิบัติซึ่งหมายถึงสถานศึกษามีระบบการเรียนการ สอนที่ลงถึงระดับห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการมีผู้บริหารและครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้การคาปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา ดวงแก้ว 2556 ก: 11

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษามีอยู่ในตัวผู้เรียน กระบวนการจัดการ ศึกษา สภาพแวดล้อมเนื้อหาสาระของหลักสูตร ตลอดจนระบบการบริหารจัดการโดยรวม

3.2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Hoyle (2009) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพ หรือการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินการทั่วทั้งองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรม และ กระบวนการ เพื่อให้เกิดสิทธิประโยชน์แก่ทั้งองค์กร ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถดำเนินการ ได้ 2 วิธีพื้นฐาน ได้แก่ วิธีการควบคุมที่ดีกว่าและวิธีการสร้างมาตรฐานหรือนวัตกรรม ซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

3.2.1 การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพโดยวิธีการควบคุมที่ดีกว่า เป็น กระบวนการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการศึกษาชุดเดิม ไม่ใช่กระบวนการที่สงวนรักษาหรือสร้าง มาตรฐานใหม่ มาตรฐานที่ได้จากวิธีนี้เป็นมาตรฐานที่ได้รับการปรับปรุงผ่านกระบวนการของการ เลือกรวิเคราะห์ และการปรับ แก้ไขของผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้

3.2.2 การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพโดยวิธีการสร้างมาตรฐานหรือนวัตกรรม เป็นกระบวนการที่ไม่เกี่ยวกับการสงวนรักษาหรือปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่เดิม แต่จะ สร้างมาตรฐานขึ้นมาใหม่ผ่านกระบวนการที่เริ่มต้นจากการศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาผ่าน กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R & D) มาตรฐานดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี การตลาดและการจัดการ

ออฟสเต็ด (Ofsted, 1994) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะใช้ใน ความหมายแตกต่างกัน ใน 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) ยกกระดับมาตรฐาน 2) เพิ่มคุณภาพ 3) เพิ่ม ประสิทธิภาพ และ 4) บรรลุเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม สังคม และ วัฒนธรรม จากความหมายทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าว สถาบันการศึกษาสามารถนำมาใช้อย่างเป็น รูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาทั้งด้านกระบวนการ และเป้าหมายหรือผลลัพธ์ว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือไม่เพียงใด โดยมีแนวคำถามในการตรวจสอบ

4 ข้อ ได้แก่ 1) สภาพที่เป็นอยู่ในขณะนี้เป็นอย่างไ 2) ต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง 3) เมื่อเวลาผ่านไปจะบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร และ 4) จะทราบได้อย่างไรว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงนั้นประสบความสำเร็จ

สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทของสังคมไทยนับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีแนวคิดเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นหลักประกันว่าการให้บริการการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาจะสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องยึดมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเพื่อเป็นหลักประกันว่าการะบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ตลอดเวลา พร้อมทั้งมีการทบทวนตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานอิสระภายนอกเป็นระยะ

3.3 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์และคณะ (2556) กล่าวว่า องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปดังนี้

3.3.1 หลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยแสดงให้เห็นถึง องค์ประกอบของหลักสูตรทั้งเนื้อหา สมรรถนะ (ทักษะ) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยหลักสูตรมีโครงสร้างกระชับมีความยืดหยุ่น เน้นกระบวนการคิดขั้นสูง และบูรณาการ ดังเช่น แนวคิดหลักและคำถามสำคัญในสาระการเรียนรู้ เรียนรู้ผ่านโครงงานและการทำงานเป็นทีม และการใช้ ICT ในการเรียนรู้

3.3.2 ระบบการประเมินผลผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการวัดคุณภาพผู้เรียน โดยการใช้การทดสอบมาตรฐานในระดับประเทศ ซึ่งควรเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ และทักษะ (literacy-based test) โดยประยุกต์เนื้อหาเข้ากับโจทย์จริงในชีวิตประจำวันได้ และการนำผลการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศ ไปสร้างความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในระบบการศึกษา เช่น การประเมินผลงานของครู การประเมินสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและเข้าช่วยเหลือสถานศึกษาที่มีปัญหา รวมถึงการประเมินผลและให้รางวัลแก่ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับการมีระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายของรัฐและการเลือก

สถานศึกษาของผู้ปกครอง สำหรับในระดับโรงเรียน นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลนักเรียนในระดับห้องเรียนควรมีวิธีหลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการประเมินผลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ และวิเคราะห์ผู้เรียน (formative test)

3.3.3. ระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูแบบใหม่ซึ่งสนับสนุนให้เกิดระบบชุมชนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน แทนการฝึกอบรมครูที่รัฐเป็นผู้กำหนด ให้เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพและส่งเสริมการจัดการความรู้ โดยให้โรงเรียนเป็นหน่วยพัฒนาหลัก ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรและผู้อบรมเอง และให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง นอกจากนี้ ระบบการประเมินครูเพื่อให้ผลตอบแทนต้องขึ้นอยู่กับการพัฒนาการของผลการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศของนักเรียน และควรใช้วิธีสังเกตการณ์ร่วมกับการพิจารณาเอกสาร ทั้งนี้กำหนดให้มีการประเมินคงสภาพวิทยฐานะทุก 5 ปี และปรับลดงานธุรการของครูลง ให้เน้นหน้าที่ในการสอนเป็นสำคัญ

3.3.4 ระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยหลักในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ ส่วนระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นหน่วยสนับสนุนด้านความรู้ให้แก่โรงเรียน กากับคุณภาพของโรงเรียน และประเมินโรงเรียนตามระดับปัญหา (risk-based inspection) เพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

3.3.5 ระบบการเงินเพื่อการศึกษา เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ โดยมีการใช้ข้อมูลผลการประเมินผู้เรียนซึ่งเป็นคะแนนการทดสอบมาตรฐานขั้นต่ำของนักเรียนในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้ประเมินผลการทำงานและให้รางวัลแก่ผู้บริหาร และควรปรับเปลี่ยนงบประมาณด้านการศึกษาไปสู่ระบบการเงินด้านอุปสงค์ คือตัวผู้เรียนมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ อันจะนำมา ซึ่งความพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ (หลักสูตร สื่อการสอน

และเทคโนโลยี) การประเมินผลผู้เรียน การประเมินและพัฒนาคุณภาพครู การประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

4. การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพ ทั้งการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก จะได้รับทราบระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาหรือผลการประเมินคุณภาพการศึกษา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจากผู้ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน นอกจากนี้ ส.ค. ได้แนะนำสถานศึกษาให้นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่

4.1.1 การให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 8 ขั้นตอนของการประกันคุณภาพภายใน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอน PDCA (Plan - Do - Check - Act) เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน

4.1.2 นำผลการประเมินมาปรับปรุงและวางแผนการดำเนินงาน ตระหนักถึงการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษา เพื่อที่จะแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.3 จัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สถานศึกษาจัดระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เพิ่มการปฏิบัติจริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

4.1.4 สร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียสถานศึกษารายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียได้รับทราบ เปิดรับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การปรับปรุงพัฒนา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ไม่ว่างเฉย มีการนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน เช่น การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร ตลอดจนผู้บริหารและบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา สร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาหลักสูตร ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำวงจรคุณภาพมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและการจัดการคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารต้องสนับสนุน และกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุริย์ เหล็กขำ (2553) ได้ศึกษาการประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรกำหนดให้มุ่งเน้นในการให้การพยาบาลแบบองค์อาหารที่มีการบูรณาการความรู้คุณธรรม และควรปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนมุ่งเน้นชุมชนเป็นฐาน 2) โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเพิ่มการเลือกฝึกประสบการณ์ตามความสนใจของผู้เรียนโดยมีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับแหล่งฝึก 3) การบริหารหลักสูตร ควรให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของแหล่งฝึก และ 4) การจัดการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนาอาจารย์ในด้านการสอนแบบบูรณาการให้ครบทุกวิทยาลัยฯ โดยมีการปรับเปลี่ยนเจตคติต่อวิธีการสอน และพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการสื่อสารสองทางและมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น รู้จักคิดหรือเพิ่มการฝึกทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการอื่นตามศักยภาพของผู้เรียน

พรณสุกิตต์ ทาทอง (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วยสี่ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยการอบรมให้ความรู้ แก่บุคลากรที่ยังไม่มีความรู้ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการจัดการความรู้ 3) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และ 4) การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

โหมสิต ดิษฐบรรจง (2557) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความต้องการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ระยะเวลาที่หนึ่ง 1) ขั้นเตรียมการ ลำดับสูงสุด คือการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน 2) ขั้นดำเนินการ ลำดับสูงสุดคือการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรใน

สถานศึกษาและการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง 3) ชั้นรายงาน ลำดับสูงสุดคือการเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเชิงวิชาการเพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดระยะที่ 2 มีประเด็นการนำเสนอในการพัฒนาอย่างเร่งด่วนตามลำดับความสำคัญค่าดัชนีของการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ 2) ควรยึดหลักการมีส่วนร่วม 3) ควรมีการสร้างขวัญ และกำลังใจ 4) ควรมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประเมินผล และ 5) ควรมีรายงานที่ยึดหลักวิชาการ

ทัศนศิริพร สว่างบุญ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ประโยชน์มีขั้นตอนดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักและความเข้าใจก่อนการประเมิน (Awareness) 2) การตรวจสอบยืนยัน (Check) กับผลการประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 3) การวางแผน (Plan) การดำเนินงานร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอก 4) การดำเนินการ (Action) 5) การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluation) และผลจากการทดลองใช้ และประเมินคุณภาพรูปแบบการนำประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ประโยชน์ พบว่า รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยควรเพิ่มตัวอย่างให้ง่ายต่อการนำไปใช้มากขึ้น สำหรับผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ พบว่าความเป็นประโยชน์ ($M=4.25$, $SD = 0.51$) ความเหมาะสม ($M=4.21$, $SD = 0.45$) ความเป็นไปได้ ($M=4.00$, $SD = 0.45$) และความถูกต้อง ($M=4.19$, $SD = 0.40$) ทุกด้านมีผลประเมินอยู่ในระดับดี

ลินดา ทำขุนทด (2559) ได้ศึกษาการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินงานตามแผน และด้านการตรวจสอบและประเมินผลโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่นำมาใช้มากที่สุด คือ ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผน และด้านการตรวจสอบ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนและระดับคุณภาพการประเมินภายในแตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 5 พบว่าขนาดโรงเรียนและระดับคุณภาพการประเมินภายในแตกต่างกัน มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คริสเตียน ที คอฟเนอร์ (Christine T. Kovner. 2010) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพยาบาลใหม่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การปรับปรุงคุณภาพเป็นสิ่งที่คุณบริหารโรงพยาบาลให้ความสำคัญ นอกจากนี้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพในโรงพยาบาลมีความสำคัญยิ่งเพราะโรงพยาบาลส่วนใหญ่พยาบาลวิชาชีพคือผู้ที่ดูแลผู้ป่วยโดยตรง หากพยาบาลไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพอาจส่งผลกระทบในการปรับปรุงการให้บริการได้ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพ และคิดว่าไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพที่เพียงพอ ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายของสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีความพร้อมสำหรับการทำงานในหน่วยงาน หรือองค์กรที่ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพในการทำงานรวมถึงปรับปรุงการดูแลผู้ป่วยด้วย

เทีย เอฟ.แวน เด มอทเทล (Thea F. Van de Morte Walo (2012) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาและการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรทำความเข้าใจหรือแยกออกจากกัน การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการรับรู้ของนักวิชาการด้านหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 7 คน จากมหาวิทยาลัยสองแห่งในประเทศออสเตรเลียเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยใช้รูปแบบการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาและการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสามารถทำความเข้าใจได้ แต่ต้องมีการสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง และชัดเจน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการวิจัยโดยการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา พบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจะสะท้อนคุณภาพและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และในการดำเนินการแก้ไข หรือพัฒนา จากงานวิจัยที่นำมาศึกษาพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้วงจรคุณภาพ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan: P) การดำเนินงานตามแผน (Do :D) การตรวจสอบคุณภาพ (Check: C) และการปรับปรุงคุณภาพ (Act : A) เป็นกรอบ

หรือแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงสอดคล้องกับบริบทของ
สถานศึกษาแต่ละแห่ง

บทที่ 3

วิจัยดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ระยะที่ 3 การเสนอแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ระยะที่ 1 การศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

1.1 การกำหนดผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก

ผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 1 คือ คณบดี ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดีที่กำกับดูแลด้านประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะกรรมการประจำคณะ และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2560 อยู่ในระดับดีขึ้นไป รายละเอียดดังตารางในภาคผนวก จากการศึกษาพบว่ามี 3 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสยาม และมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น (วิทยาเขตวังทอง) รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 1 ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารของคณะพยาบาลศาสตร์ เช่น คณบดี รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีประสบการณ์ด้านประกันคุณภาพการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 6 คน

1.1.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีประสบการณ์ด้านประกันคุณภาพการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

1.1.3 อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีประสบการณ์ด้านประกันคุณภาพการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 2 คน

1.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.2.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะไปเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แนวคิดทฤษฎีวงจรเดมมิง (PDCA) ได้แก่ การวางแผน (P) การดำเนินงานตามแผน (D) การตรวจสอบคุณภาพ (C) และการปรับปรุงคุณภาพ (A)

1.2.2 กำหนดประเด็นที่จะสัมภาษณ์ และสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

1.2.3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา สำนวนภาษา และความครอบคลุมของแบบสัมภาษณ์ และแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่อาจารย์ควบคุมปริญญาโทเสนอแนะ

1.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร จำนวน 2 คน ที่มีประสบการณ์คุณภาพการศึกษาภายในไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร หรืออาจารย์ผู้สอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยกำหนดเกณฑ์ข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป (ผ่องอำไพ เสนแสง, 2561)

1.2.5 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ เช่น การสร้างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ควรยึดวงจรคุณภาพเป็นเกณฑ์ให้ครบถ้วนทั้ง 4 ขั้นตอน

1.2.6 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน จำนวน 5

คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และพบว่าผู้ได้รับการสัมภาษณ์มีความเข้าใจ และตอบคำถามที่ต้องการวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงประเด็นคำถามรวมถึงการใช้ภาษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ประสานงานไปยังสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลการวิจัยเสนอผู้บริหารของมหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

1.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.3.2.1 ติดต่อ ประสานงานกับผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล ได้แก่ อธิการบดี หรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และอาจารย์ โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลการวิจัย พร้อมกับข้อคำถามในการสัมภาษณ์ไปถึงผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า 2 สัปดาห์

1.3.2.2 ประสานงาน เพื่อบันทึกเวลาในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์

1.3.2.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ณ ห้องประชุมคณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และใช้เทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้แจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ และใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ คนละ 30 – 45 นาที

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 ผู้วิจัยได้ถอดเสียงการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ ทบทวนข้อมูลและทำความเข้าใจ

1.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มาตรวจสอบและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อค้นหาข้อมูลที่สำคัญ สรุปเป็นประเด็นข้อค้นพบ

1.4.3 จัดกลุ่มความหมายแยกออกเป็นประเด็นตามกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ โดยจัดกลุ่มข้อมูลที่มีลักษณะร่วมหรือที่มีความหมายเหมือนกันไว้ด้วยกัน

1.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับคำถามการวิจัยและนำข้อมูลและข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิจัย ไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.1 การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 ประชากร คือ คนบตี ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ รองคนบตี ผู้ช่วยคนบตีที่กำกับดูแลด้านประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในกลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จำนวน 2 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตวัชรพล และวิทยาเขตกาญจนบุรี และวิทยาลัยนานาชาติ เซนต์เทเรซา รวมประชากรทั้งหมด 224 คน (ระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2562)

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรจากสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

สถาบันอุดมศึกษา	จำนวนประชากร (คน)
สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 1	47
สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 2	60
สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 3	49
สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 4	26
สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 5	42
รวม	224

2.2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยดังนี้

2.2.1. นิยามศัพท์ และกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยศึกษาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษายภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะไปเก็บข้อมูล และการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัด คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ หรือไม่ โดยจำแนกการตอบเป็น “ดำเนินการ” และ “ไม่ได้ดำเนินการ” ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรมย่อยซึ่งสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตาราง 2 โครงสร้างเนื้อหา จำนวนข้อคำถามที่ต้องการวัด

เนื้อหา	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
1. ด้านการกำกับมาตรฐาน	7	1 - 7
2. ด้านบัณฑิต	5	8 - 12
3. ด้านนักศึกษา	9	13 - 21
4. ด้านอาจารย์	11	22 - 31
รวม	31	

2.2.3 การกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ โดยออกแบบให้แบบสอบถามการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นคำถามแบบ ปลายปิด และปลายเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังตารางในภาคผนวก

2.2.4 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา จำนวนภาษา และความครอบคลุมของแบบสอบถาม และแก้ไขปรับปรุงแบบ สัมภาษณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยและสถิติ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบโครงสร้างของเนื้อหา ความเหมาะสม และความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ พบว่าข้อคำถามจำนวน 29 ข้อมีความ สอดคล้องกับนิยาม และมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 – 1.00 แต่มีข้อคำถาม จำนวน 2 ข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.6 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไข พร้อมกันนี้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะในการจัดทำ แบบสอบถาม สรุปดังนี้

- 1) การเลือกใช้คำนาม หรือคำกริยาให้มีลักษณะเช่นเดียวกันทั้งฉบับ
- 2) แก้ไขเนื้อหาในข้อคำถามให้เหมาะสม เช่น แก้ไขจาก “ตกแผนการศึกษา” เป็น “อาจมีผลการศึกษาดำเนินการและไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา”

2.2.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนานำผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach's

Alpha) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ค่าความเชื่อมั่นรายฉบับเท่ากับ .914

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อส่งไปให้สถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

2.3.2 ติดต่อ ประสานงานกับผู้บริหารระดับสูงได้แก่ อธิการบดี หรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้ง 5 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและอาจารย์คณาพยาบาลศาสตร์

2.3.3 ประสานงานการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บด้วยตนเอง ซึ่งเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2562 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 224 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.61

2.3.4 ข้อจำกัดของงานวิจัยในระยะที่ 2 เนื่องจากในช่วงที่เก็บข้อมูลการวิจัยผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลบางส่วนต้องไปปฏิบัติงานภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การนิเทศนักศึกษาพยาบาลในแหล่งฝึกปฏิบัติ และโรงพยาบาล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2.4.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์การศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในองค์ประกอบการทำกับมาตรฐาน บัณฑิตนักศึกษา และอาจารย์ ด้วยการใช้สถิติ ค่าความถี่ และร้อยละ

ระยะที่ 3 การเสนอแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

การวิจัยในระยะที่ 3 เป็นการนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำแนกตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน

3.1 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 3 เป็นผู้บริหาร และอาจารย์คณะพยาบาลของมหาวิทยาลัยคริสเตียน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ 1 คน และอาจารย์พยาบาล จำนวน 2 คน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมิน แนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ โดยพิจารณาจาก ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์แนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในองค์ประกอบการกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์ ด้วยการใช้อยุติ ค่าความถี่ และร้อยละ และเลือกแนวปฏิบัติที่ผู้ตอบแบบประเมินทุกคนมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในในระดับดีขึ้นไป

สำหรับการศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในในระดับดีขึ้นไป ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2560 รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในในระดับดีขึ้นไป จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสยาม และมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล โดยการสังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาล และ ได้นำแนวคิดวงจรคุณภาพเดมมิง ประกอบด้วย การวางแผน (Plan : P) การดำเนินงานตามแผน (Do : D) การตรวจสอบคุณภาพ (Check: C) และการปรับปรุงคุณภาพ (Act : A) มาประยุกต์ใช้กับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งในการศึกษานี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา และอาจารย์ เนื่องจากในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่า ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อย-ปานกลาง และพบปัญหาในการดำเนินงานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ

หลักสูตร จึงควรเร่งพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับองค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอนการประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการจัดการศึกษาอยู่ในระดับดีและดีมาก มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนา

คุณภาพการจัดการศึกษา

1.1.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน

การกำกับมาตรฐานเป็นการควบคุมการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำแนกเป็น ผลการบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฉบับปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2558 ในองค์ประกอบนี้มีประเด็นสำคัญ จำนวน 2 ประเด็น คือ 1) ระบบและกลไกการรับอาจารย์ และ 2) การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะพยาบาล ศาสตร์เกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1.1 ระบบและกลไกการรับอาจารย์

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณสมบัติและจำนวนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สกอ. กำหนด แต่ทุกมหาวิทยาลัยยังมีการรับสมัครอาจารย์อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีบางสาขาวิชาที่ขาดแคลน อาจารย์พยาบาล รวมถึงต้องจัดเตรียมความพร้อมสำหรับอาจารย์ที่อาจจะเกษียณ ลาออก หรือ ย้ายตามครอบครัว รวมถึงวางแผนการรับและพัฒนาอาจารย์ใหม่เพื่อทดแทนอาจารย์ที่อาจจะเกษียณหรือลาออก นอกจากนี้จำนวนอาจารย์มีความสำคัญกับการรับนักศึกษา เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีการกำหนดจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา ต่ออาจารย์ประจำ สำหรับกลุ่มสาขาพยาบาลศาสตร์ได้กำหนดสัดส่วนจำนวนนักศึกษา : อาจารย์ เท่ากับ 6 : 1 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) หากมหาวิทยาลัยมีอาจารย์พยาบาลจำนวนมากสามารถรับนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นตามจำนวนของอาจารย์ได้ ดังนั้น ทุกมหาวิทยาลัยจึงมีการเปิดรับสมัครอาจารย์พยาบาลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เมื่อพิจารณา จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ยังมีน้อย จากการสัมภาษณ์พบว่า อาจารย์พยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีคุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงดำเนินการเพื่อเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยหลักสูตรมีรายละเอียดขั้นตอนการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการดำเนินงานสอดคล้องตามวงจรคุณภาพ ดังนี้

1) การวางแผน (P)

1.1) หลักสูตรมีการจัดทำแผนรองรับกรณีอาจารย์เกษียณอายุหรือลาออก และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักศึกษาที่จะมีการเพิ่มจำนวนการรับมากขึ้น

1.2) การกำหนดนโยบายสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทั้งในสาขาพยาบาลโดยตรงและสาขาใกล้เคียงทุกปี

“...จำนวนของอาจารย์มีเพียงพอ แต่ยังรับสมัครอาจารย์อยู่เนื่องจากมีอาจารย์ที่กำลังจะเกษียณอายุ และเพื่อรองรับสำหรับอาจารย์ที่อาจจะลาออก...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 1, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...คณะมีนโยบายให้อาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกปีละ 1-2 คน ทั้งสาขาพยาบาลโดยตรงและสาขาที่สามารถนำมาปรับใช้กับการสอนได้...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์พยาบาลมีจำนวนเพียงพอแล้ว แต่ก็ยังเปิดรับสมัครอยู่ซึ่งสกอ. กำหนดอัตราส่วนจำไว้ที่ 1 : 8 แต่เกณฑ์ของเราตอนนี้ประมาณ 1 : 6 คน แต่เราก็เตรียมความพร้อมไว้สำหรับอาจารย์บางคนที่มีแผนย้ายตามครอบครัว...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 2, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...เมื่อสภามหาวิทยาลัยให้เพิ่มการรับจำนวนนักศึกษาพยาบาลต้องเพิ่มจำนวนอาจารย์...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

2) การดำเนินงานตามแผน (D)

2.1) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเปิดรับสมัครอาจารย์พยาบาลผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ เช่น ในเว็บไซต์ของคณะพยาบาลศาสตร์ รวมถึงเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

2.2) มีการสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกแก่อาจารย์รวมถึงมีการจัดสรรภาระงานอย่างเหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการศึกษาต่อ

“...เรามีการประกาศประชาสัมพันธ์รับสมัครอาจารย์ในเว็บไซต์ของคณะพยาบาลศาสตร์...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มีการสนับสนุนให้เรียนอาจารย์เรียนปริญญาเอกและยังให้เงินเดือนด้วยแต่ให้เรียนนอกเวลาในวันเสาร์ – อาทิตย์ อะไรที่จะช่วยอาจารย์ที่ไปศึกษาต่อได้ก็จะลดเพราะต้องเรียนไปด้วยทำงานไปด้วย...”

(อาจารย์พยาบาล, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มหาวิทยาลัยมีโควต้าส่งไปเรียนในแต่ละปีให้ทุนการศึกษาและให้เวลาในการไปศึกษาต่อ ซึ่งคนที่จะไปเรียนจะลาเต็มเวลาไม่มีภาระงานสอน รวมถึงให้เงินเดือนด้วย คือ จำนวนเงินเดือนสุดท้ายก่อนจะลาศึกษาต่อ...”

(กรรมการบริหารหลักสูตรคนที่ 1, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

3) การตรวจสอบและควบคุม (C)

3.1) หลักสูตรมีการทบทวนการรับสมัครอาจารย์เมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าคุณสมบัติและจำนวนของอาจารย์เป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด และเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการ และจะนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป เช่น การรับสมัครอาจารย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน

3.2) มหาวิทยาลัยมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาต่อของอาจารย์เพื่อควบคุมคุณภาพของอาจารย์โดยอาจารย์ที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก มีการรายงานผลการศึกษาต่อผู้บริหารและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และทำสัญญาใหม่ในกรณีที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามแผน ทั้งนี้ในกรณีที่มีการใช้เวลาเรียนมากกว่าที่ขอรับทุน อาจารย์จะต้องใช้ทุนเพิ่มตามไปด้วย

“...มหาวิทยาลัยจะมีระเบียบว่าถ้าเรียนไม่จบจะไม่ให้กลับมาทำงาน หากอาจารย์ยังไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนจะต้องทำสัญญาใหม่ ช่วงเวลาที่เกินมาก็จะนับเป็นเวลาลาศึกษาต่อและการใช้ทุนก็จะนับเพิ่มตามไปด้วย”

(กรรมการบริหารหลักสูตรคนที่ 1, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์ที่ไปศึกษาต่อจะมีการแจ้งความก้าวหน้าทางการศึกษา อยู่ตลอดจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“อาจารย์พยาบาลสาขาวิชาที่ยังขาดแคลน คือ สาขาการพยาบาลมารดาและทารก เนื่องจากมีอาจารย์พยาบาลมาสมัครจำนวนน้อย บางคนเลือกไปทำโรงพยาบาลเพราะเหนื่อยน้อยกว่าและมีรายได้ดีกว่าเป็นอาจารย์”

(กรรมการบริหารหลักสูตรคนที่ 2, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

4) การปรับปรุงคุณภาพ (A)

4.1) หลักสูตรมีการทบทวนคุณสมบัติของอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

4.2) ผู้บริหารและอาจารย์ในหลักสูตรมีการจัดประชุมเมื่อสิ้นปีการศึกษาเพื่อทบทวนและนำข้อมูลไปปรับปรุงแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อระดับปริญญาเอกและกำหนดไว้ในแผนของคณะพยาบาลศาสตร์ด้วย โดยมีรายละเอียดข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“...มหาวิทยาลัยมีการประกาศรับสมัครอาจารย์ใหม่อยู่ตลอดเวลา เรามีการคำนวณจากจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษา แต่อาจารย์พยาบาลเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลน เพราะไม่เพียงแค่ว่าอาจารย์เท่านั้น แต่คุณสมบัติของอาจารย์ต้องได้ตามที่สกอ. และสภาการพยาบาลกำหนด ...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร คนที่ 1, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...มีการประชุมสัมมนาประจำปี เพื่อจัดทำแผนพัฒนาโดยการกำหนดโครงการและกิจกรรม มีการวิเคราะห์ SWOT รวมถึงข้อเสนอแนะของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน..”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 1, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกลไกการรับอาจารย์เพื่อให้มีคุณสมบัติและคุณวุฒิของอาจารย์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนรองรับกรณีอาจารย์เกษียณอายุหรือลาออก
- 2) การประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในช่องทางสื่อสารต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของคณะหรือของมหาวิทยาลัยฯ
- 3) การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน
- 4) การทบทวนคุณสมบัติของอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 5) การกำหนดนโยบายสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก
- 6) การกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาต่อของอาจารย์

- 7) การให้ทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และการจัดสรรภาระงานอย่างเหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของอาจารย์
- 8) กำหนดให้อาจารย์ที่ลาศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกรายงานผลการศึกษาต่อผู้บริหารและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง
- 9) การจัดประชุมทบทวนการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงแผนประจำปีของคณะ

1.1.1.2 การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

เป็นการปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาหลักสูตรครบรอบการดำเนินงาน หรืออย่างน้อยทุก 5 ปี จากการสัมภาษณ์พบว่าสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการปรับปรุงหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยได้นำจุดเด่น เช่น นโยบายไทยแลนด์ 4.0 และความก้าวหน้าทางการพยาบาล มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร โดยการจัดประชุมสัมมนา เพื่อสร้างความเข้าใจแก่อาจารย์ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) การวางแผน (P)

หลักสูตรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่พัฒนา/ ปรับปรุงหลักสูตร โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็นชอบ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรจะรวบรวมปัญหาในการบริหารหลักสูตร จุดเด่น หรือความก้าวหน้าทางวิทยาการที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร เช่น นโยบายไทยแลนด์ 4.0 รวมถึงมีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ใช้บัณฑิต และเหมาะสมกับการจัดการศึกษา

“...คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรจะรวบรวมปัญหาที่หลักสูตรต้องแก้ไข รวมถึงจุดเด่น จุดเน้นของปีการศึกษานั้น ๆ เช่น นำนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา...”

(รองคณบดี, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...หลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทั้งการปรับระหว่างปีการศึกษาและครบรอบ 5 ปี อาจารย์ต้องเอาทุกรายวิชามาคูณกัน...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มีการปรับปรุงหลักสูตรเมื่อครบรอบห้าปี และปรับปรุงหลักสูตรระหว่างปีการศึกษา เพื่อให้ทันสมัยก็จะเพิ่มเรื่องการฝึกบรรเทาสาธารณภัย การฝึก CPR ฯลฯ ในการบรรยายวิชา ส่วนวิธีการสอนจะถูกปรับให้ทันสมัยขึ้น สำหรับตัววิชาไม่ได้แตกต่างกันมากนัก มีการบรรยายวิชาได้เล็กน้อย แต่โครงสร้างหลักปรับไม่ได้ต้องทำตามสภาการพยาบาลกำหนด...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 2, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...เนื้อหาของหลักสูตรที่ปรับปรุงจะครอบคลุมตาม Blue print ของสภาการพยาบาล เรามีการจัดประชุมผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลจากทุกสาขาในคณะเพื่อให้เนื้อหาของแต่ละรายวิชาซ้ำซ้อนกัน...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร คนที่ 1, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...เรานำข้อเสนอแนะของนักศึกษามาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลจาก มคอ.7...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

2) การดำเนินงานตามแผน (D)

การปรับปรุงหลักสูตรจะทำให้หลักสูตรเกิดความเหมาะสมกับการจัดการศึกษาทั้งในด้านจำนวนหน่วยกิต ระยะเวลาจัดการศึกษา การเพิ่มจุดเน้นที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา เช่น การจัดการสารสนเทศ

“จากการปรับปรุงหลักสูตร ทำให้จำนวนหน่วยกิตลดลง และมีการเพิ่มจุดเน้น คือ การให้นิสิตใช้สารสนเทศ (IT) มีกระบวนการสอนที่หลากหลาย (Method of Teaching)...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่า หลักสูตรใหม่มีความเหมาะสม ตอนนี้หน่วยกิต ลดลงจาก 146 หน่วยกิต เหลือ 140 หน่วยกิต และจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2561....”

(กรรมการบริหารหลักสูตร คนที่ 2, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...ในขณะนี้แต่ละสาขาวิชามีการปรับปรุงให้เหมาะสม ยกตัวอย่าง เช่น การปรับย้ายรายวิชาจากที่เคยสอนภาคการศึกษาที่ 1 เป็นภาคการศึกษาที่ 2...”

(ผู้ช่วยคณบดี คนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

3) การตรวจสอบคุณภาพ (C)

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตามแผนปรับปรุงหลักสูตร และรายงานต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง เช่น ในการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร การประชุมคณะพยาบาลศาสตร์

“คนบดี้จะติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการทุกชุดในการประชุมคณะวิชา เราใช้ระบบการประชุมในการติดตามงาน”

(รองคณบดี, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

4) การปรับปรุงคุณภาพ (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการทบทวนกระบวนการดำเนินงาน โดยเปิดโอกาสให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการปรับปรุง /พัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม รวมถึงมีการสร้างความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการศึกษา

“...เมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรต้องให้อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดหลักสูตรใหม่ ดังนั้นจะมีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ โดยจัดระหว่างวันเสาร์ – อาทิตย์....”

(กรรมการบริหารหลักสูตร คนที่ 2, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย และเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ดังนี้

- 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวางแผน การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย
- 2) การสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร
- 3) ผู้บริหารจัดการประชุมเพื่อวิเคราะห์และหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการจัดการศึกษา
- 4) ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรปรับปรุงแก่อาจารย์ผู้สอนก่อนนำไปใช้
- 5) คณะกรรมการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตามแผนปรับปรุงหลักสูตร เช่น ในการประชุมคณะประจำเดือน

1.2.1 ด้านบัณฑิต

การผลิตบัณฑิต เป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ และมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด ในองค์ประกอบนี้มีประเด็นสำคัญจำนวน 2 ประเด็น คือ 1) คุณภาพบัณฑิตตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ 2) การดำเนินงานของผู้สำเร็จการศึกษา จากการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะได้รับการฝึกฝนทั้งด้านวิชาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 5 ด้าน และวิชาชีพทางการพยาบาล นอกจากนี้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะได้ประกอบอาชีพพยาบาลเกือบร้อยละหนึ่งร้อย เนื่องจากเป็นอาชีพที่มีความขาดแคลนดังนั้น จึงเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณะพยาบาลศาสตร์และอาจารย์เกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1) การวางแผน (P)

ผู้บริหาร และกรรมการบริหารหลักสูตร ร่วมกับกรรมการบริหารคณะ และอาจารย์ ในการนำผลการประเมินจากผู้ใช้บัณฑิตมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในด้านที่บัณฑิตมีผลการประเมินในระดับน้อย ซึ่งผลจากการประเมินผู้ใช้บัณฑิตพบว่า ส่วนใหญ่ด้านคุณธรรม จริยธรรม จะมีผลการประเมินในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อวางแผนจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะความรู้แก่นักศึกษา

“...เรานำข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิตมาปรับปรุงแผนการจัดการศึกษา...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3 , 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...จุดด้อยที่สุดของนักศึกษาของเราคือการคำนวณ เราจึงต้องวางแผนแก้ไขปัญหานี้...”

(อาจารย์พยาบาล, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

2) การดำเนินงานตามแผน (D)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการจัดโครงการเสริมทักษะที่จำเป็นแก่นักศึกษา ได้แก่ โครงการติวเสริมความรู้แก่นักศึกษาโดยอาจารย์ทุกภาควิชา การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณ การเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา โดยจะมีการเสริมความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

“...นักศึกษาบางคนมีปัญหาเรื่องการคำนวณ เราจึงจัดโครงการติวเสริมตั้งแต่ปีที่ 1 มีการสอนคำนวณ การเทียบบัญญัติไตรยางศ์...”

(อาจารย์พยาบาล, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...นักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องการคำนวณยา จะให้อาจารย์สอน
นักศึกษาเป็นรายบุคคล...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

3) การตรวจสอบและควบคุม (C) และการปรับปรุงคุณภาพ (A)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วม
ในการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของหลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินความ
พึงพอใจของนักศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา

“...เราจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาเป็นประจำ
ทุกภาคการศึกษา ซึ่งเด็กจะต้องประเมินรายวิชาให้ครบก่อนถึงจะลงทะเบียนรายวิชาต่อไป
การประเมินทำโดยส่วนงานกลางของมหาวิทยาลัย และเป็นความลับ เด็กก็จะเขียนบ้าง พิมพ์บ้าง
คนที่อ่านได้คือคณบดี จากนั้นเราก็จะนำข้อเสนอแนะของนักศึกษามาปรับปรุง...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 2, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำ
ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้เรียน
ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

- 1) การนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาใช้ในการวางแผนและ
ปรับปรุงการจัดการศึกษาแก่นักศึกษา
- 2) การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นแก่
นักศึกษา
- 3) มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาเพื่อนำข้อเสนอแนะมา
ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1.2.1.2 การดำเนินงานของผู้สำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าบัณฑิตในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
เมื่อสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จะได้อ่านทำเก็บร้อยละร้อยละ และมีรายได้สูงเมื่อเทียบกับอาชีพอื่น
มีจำนวนน้อยที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจาก
พยาบาล เช่น เปิดศูนย์สุขภาพ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาบางส่วน
ไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาอาจมีหลายประการ ได้แก่ ปัญหาทางเศรษฐกิจของ

ครอบครัว ปัญหานักศึกษามีผลการเรียนอ่อน รวมถึง ไม่สามารถสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้ ฯลฯ

“...นักศึกษาจบแล้วได้งานทำเกือบทุกคน รายได้ก็ดีด้วย บางคนได้ถึง 30,000 – 40,000 บาท ขึ้นอยู่กับความขยัน แต่มีบางคนไม่ได้เป็นพยาบาลเนื่องจากไปทำธุรกิจสุขภาพ...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 4, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...เด็กที่จบแล้วได้งานทำเกือบทุกคน เด็กบางคนพอจะมีฐานะก็เปิดศูนย์บริหาร แต่ก็ยังอยู่ในสายพยาบาล...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...นักศึกษาพยาบาลของเราบางส่วนที่เรียนไม่จบ เนื่องจากมีปัญหาเรื่องสุขภาพซึ่งเราได้แนะนำให้เรียนสาขาอื่น และมีเด็กบางส่วนที่เรียนไม่ไหวจริง ๆ อาจารย์จะเรียกมาพูดคุย ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะใช้เวลาเรียนมากกว่า 4 ปีในการเรียน ...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 4, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

1) การวางแผน (P)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการจัดทำแผนเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่มีผลการเรียนอ่อน หรือสอบตกในรายวิชาต่าง ๆ ด้วยสำรวจและจัดทำบัญชีรายชื่อของนักศึกษาที่สอบตกในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อหามาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน เช่น การสอบซ้ำ การทำ Mind Map มีระบบในการดูแลนักศึกษาที่ประสบปัญหาระหว่างการศึกษา

“...มีการจัดทำบัญชีรายชื่อของนักศึกษาที่สอบตกในรายวิชาต่าง ๆ ว่าในวิชานี้สอบตกกี่คน มีใครบ้าง เราก็จะเห็นภาพกลุ่มที่เป็นร้อยละ 30 ของชั้นเรียนจากนั้นจะมีการเรียกมานอกรอบ เพื่อให้สอบซ้ำ หรือทำ Mind map หรือตั้งประเด็นให้อธิบาย ซึ่งแต่ละวิชาจะไม่เหมือนกัน เพื่อพยายามไม่ให้เด็ก ๆ สอบตก...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3 , 23 มีนาคม พ.ศ. 2561)

“นักศึกษาบางคนก็ไม่ได้อยากเรียนพยาบาล แต่พ่อแม่อยากให้เรียน บางคนเรียนจบ 2 ปี ไม่ยอมมาเรียนต่อ ทางหลักสูตรเรียนเด็กมาคุยสอบถามปัญหาว่าอยากให้ช่วยเหลืออะไร พยายามประคับประคองกันไปปรากฏว่าจบภายใน 4 ปี สอบใบประกอบโรคศิลป์ผ่านทุกวิชา เด็กบางคนไม่ชอบเรียนพยาบาล แต่พอไปถึงจุดหนึ่งเห็นโอกาส เห็นความมั่นคง มันก็สามารถไปต่อได้...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 2, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...นักศึกษาที่ตักงาน คณะจัดให้มีระบบในการติดตามและช่วยเหลือให้นักศึกษาได้งานทำ...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

2) การดำเนินงานตามแผน (D)

2.1) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยฝึกฝนทักษะทางวิชาชีพแก่นักศึกษา เช่น การคำนวณยา การฉีดยา การสนับสนุนให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการทำงาน และฝึกให้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม จัดโครงการติวพิเศษก่อนจบโดยอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2.2) การให้ทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์

2.3 ประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อสร้างเครือข่ายและจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันและให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลังไม่น้อยกว่า 5 ปี

“...นักศึกษาบางคนมีปัญหาเรื่องการคำนวณ เราจึงจัดโครงการติวเสริมตั้งแต่ปีที่ 1 มีการสอนคำนวณยา เทียบบัญญัติไตรยางค์...”

(อาจารย์พยาบาล, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...นักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องการคำนวณ จะให้อาจารย์สอนนักศึกษาเป็นรายบุคคล...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...เวลาที่อาจารย์ไปออกหน่วยให้บริการสุขภาพ จะมีนักศึกษาตามไปด้วยการออกชุมชนช่วยเพิ่มทักษะการทำงาน การให้บริการได้...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 2, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มีทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่เรียนดีแต่ยากจน...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...เราจัดโครงการติวพิเศษก่อนจบโดยให้อาจารย์ทุกภาควิชาติวให้นักศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีการซ้อมปฏิบัติด้วย ...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 2, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...สถาบันเอกชนในสังกัดสสอ. 23 แห่ง ร่วมมือกันออกข้อสอบทางการพยาบาลของแต่ละสาขาวิชาพร้อมเฉลยและจัดทำเป็นระบบคลังข้อสอบออนไลน์ให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลังได้ 5 ปี...”

(อาจารย์พยาบาลคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

3) การตรวจสอบและควบคุม (C)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีระบบในการติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษากำกับติดตามอย่างใกล้ชิด และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และเมื่อสิ้นปีการศึกษาผู้บริหารของคณะจะนำข้อมูลที่มีการรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่ได้งานทำ รวมถึง สอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพได้น้อย เพื่อหาแนวทางแก้ไขใน ปีการศึกษาถัดไป

“...มีการมอบหมายให้อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามนักศึกษาและรายงานต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง...”

(กรรมการบริหารหลักสูตรคนที่ 2 , 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...เมื่อถึงเวลาสิ้นปีการศึกษา คณะบดีและผู้บริหารมีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่สำเร็จตามแผนการศึกษาพร้อมทั้งกำหนดแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม ...”

4) การปรับปรุงคุณภาพ (A)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการประเมินผลการจัดโครงการพิเศษแก่นักศึกษา เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการดำเนินงานปีถัดไป โดยมีรายละเอียดข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“...ผลจากการจัดโครงการทำให้นักศึกษามีคะแนนเพิ่มขึ้น และสามารถสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพได้มากขึ้น...”

(อาจารย์พยาบาล, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

สรุปได้ว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาย้อนไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาได้งานทำ ดังนี้

- 1) มีระบบการติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ และมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา
- 2) ผู้บริหารหลักสูตรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่ได้งานทำ และหาแนวทางแก้ไข
- 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพได้น้อยและหาแนวทางแก้ไข
- 4) จัดกิจกรรมที่ช่วยฝึกฝนทักษะทางวิชาชีพ เช่น การคำนวณยา การฉีดยาแก่นักศึกษา

5) จัดโครงการติวพิเศษก่อนจบโดยอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

6) สนับสนุนให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการทำงานและฝึกให้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม

7) มอบหมายให้อาจารย์ที่ปรึกษากำกับติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำอย่างใกล้ชิด และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

8) การประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อสร้างเครือข่ายและจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันและให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลังไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3.1 ด้านนักศึกษา

นักศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้นกระบวนการในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในหลักสูตรจึงมีความสำคัญ เนื่องจากต้องคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติและความพร้อม รวมถึงจัดให้มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมทางการเรียน มีความรู้ ความสามารถตามที่หลักสูตรต้องการ ดังนั้นในองค์ประกอบนี้จึงมีประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ 1) การรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนการรับนักศึกษาพยาบาลได้เต็มตามจำนวนการรับที่สภาการพยาบาลกำหนด เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่มีความขาดแคลนและเป็นที่ต้องการ ในแต่ละปีจึงมีนักเรียนสมัครเรียนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในด้านนี้ผู้วิจัยจะศึกษาในประเด็น การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

1.3.1.1 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

เนื่องจากนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีความหลากหลายด้านวิชาการ ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพการพยาบาล

1) การวางแผน (P)

1.1) มีระบบการให้บริการคำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักศึกษา

1.2) มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาแต่ละคน

1.3) มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเกี่ยวกับทักษะด้านคณิตศาสตร์ รวมถึงทักษะด้านอื่นที่มีคะแนนผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย เช่น ทักษะด้านภาษาอังกฤษ มาจัดทำแผนและกำหนดโครงการ/กิจกรรมเพื่อแก้ไข โดยผู้บริหารหลักสูตรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอ

“...มหาวิทยาลัยมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาทุกคน เพื่อให้คำแนะนำด้านวิชาการ และการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย นักศึกษาทุกคนต้องได้พบ อาจารย์ที่ปรึกษาไม่น้อยกว่าภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และมีการบันทึกการให้คำปรึกษาของ นักศึกษาทุกคน...”

(คณะกรรมการบริหารหลักสูตรคนที่ 1, 21 มิถุนายน พ.ศ.

2561)

“นักศึกษาของเรามีจุดด้อยในเรื่องของการคำนวณ เราจึงจัด ประชุมเพื่อร่วมกันเพื่อคิดหาโครงการที่จะนำมาแก้ไข”

(อาจารย์ประจำคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

2) การดำเนินงานตามแผน (D)

2.1) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดชั่วโมงให้นักศึกษาได้ มีโอกาสพบกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามความเหมาะสม เช่น สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อาจจัดให้มีการพบอาจารย์ที่ปรึกษาบ่อยกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ เนื่องจากเพิ่งเข้ามาศึกษา ยังไม่เข้าใจ เกี่ยวกับระบบและการปฏิบัติตัวในมหาวิทยาลัย มีการคัดกรองนักศึกษาเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน

2.2) จัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมในแต่ละรายวิชาเพื่อปรับพื้นฐานด้าน วิชาการแก่นักศึกษา เช่น ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ความ เข้าใจเบื้องต้นก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตร

2.3) จัดโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษของ นักศึกษาสอดแทรกในรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2.4) ให้นักศึกษาใหม่ทุกคนลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม

“...มีชั่วโมงพบครูที่ปรึกษา (Home room) ทุกวัน บางวิชาอาจารย์ จะให้นักศึกษาเรียนคำศัพท์ทางวิชาชีพ คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานเบื้องต้น

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 1, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...เด็กบางคนหัวช้า เวลาไม่เข้าใจไม่กล้าถามครูในห้องเรียน อาย เพื่อน บางครั้งมาถามครูหลังเลิกเรียน ครูจะต้องสังเกต และพยายามหาวิธีเรียนที่เหมาะสมกับ ตัวนักศึกษา”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“เด็กที่มีผลการเรียนอ่อน ได้เกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.3 จะจัดโครงการติวก่อนสอบ หากเด็กสอบไม่ผ่านเกินกว่าร้อยละ 80 อาจารย์จะทำข้อสอบคู่ขนานเพื่อให้นักศึกษาสอบใหม่ และใช้คะแนนใหม่...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์จะจัดทำบัญชีรายชื่อนักศึกษาที่สอบตกในรายวิชาต่างๆ จะมีการสอบซ้ำ ซึ่งแต่ละวิชาจะมีวิธีการไม่เหมือนกันขึ้นกับผู้เรียน...”

(อาจารย์ประจำคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“... หากมีนักศึกษาสอบกลางภาคผ่านน้อยกว่าร้อยละ 60 อาจารย์ผู้สอนต้องหาวิธีการแก้ไขเพื่อพัฒนาเด็ก ป้องกันมิให้นักศึกษาสอบตกในรายวิชานั้น...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...เราใช้กิจกรรมนำวิชาการ เช่นการจัดนิทรรศการอาหารนานาชาติ เด็ก ๆ จะต้องไปค้นคว้าอาหารต่างประเทศแล้วมานำเสนอ การประกวดการแต่งกายของชาติในประเทศอาเซียน...”

(อาจารย์ประจำคนที่ 2, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

3) การตรวจสอบและควบคุม (C)

อาจารย์ผู้สอนมีการติดตามและควบคุม รวมถึงให้คำแนะนำด้านการศึกษาที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับนักศึกษา

“..นักศึกษาบางคนที่ไม่ไหวจริง ๆ อาจารย์จะเรียกมาพูดคุยถามปัญหา อาจใช้วิธีลดภาระลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา ซึ่งจะทำให้ใช้เวลาเรียนมากกว่าสี่ปี...”

(ผู้ช่วยคณบดี, 23 มีนาคม พ.ศ. 2561)

4) การปรับปรุงคุณภาพ

อาจารย์ผู้สอนจะพิจารณาและปรับปรุงแผนการเรียนของนักศึกษาที่มีปัญหาผลการเรียนและเสนอแผนการเรียนของนักศึกษาให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณา เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา

“... นักศึกษาที่มีแนวโน้มว่าจะศึกษาไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา หลักสูตรมีการกำกับติดตามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

สรุปได้ว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาย้อนไปใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในด้านวิชาการ ฯลฯ ดังนี้

1) ระบบการให้บริการคำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักศึกษา

2) นักศึกษาทุกคนมีอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับให้คำปรึกษาแนะนำ ด้านวิชาการและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาทุกคนต้องพบนักศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา

3) ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดโครงการ/ กิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะของนักศึกษา เช่น ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือด้านคณิตศาสตร์

4) การจัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมในแต่ละรายวิชาเพื่อปรับพื้นฐาน ด้านวิชาการแก่นักศึกษา เช่น ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

1.4.1 ด้านอาจารย์

อาจารย์ เป็นบุคคลสำคัญในการผลิตบัณฑิตและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบริหารและพัฒนาอาจารย์ เพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณภาพทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เนื่องจากจำนวนอาจารย์พยาบาลเป็นตัวกำหนด จำนวนการรับนักศึกษาในแต่ละปี นอกจากนี้อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถสามารถจัดการ การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงสร้างผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ ในองค์ประกอบนี้มี ประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น คือ 1) การบริหารและพัฒนาอาจารย์ 2) คุณภาพอาจารย์ และ 3) ผลที่ เกิดกับอาจารย์ จากการศึกษพบว่าอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และมีอัตราการลาออกน้อย มีอาจารย์เพียงส่วนน้อยที่ลาออกเนื่องจากย้ายตามครอบครัวไป ต่างจังหวัด หรือรับราชการซึ่งมีสวัสดิการและความก้าวหน้ามากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาใน ประเด็นคุณภาพอาจารย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 คุณภาพอาจารย์

1) การวางแผน (P)

1.1) หลักสูตรพยาบาลศาสตบัณฑิต มีการวางแผนการพัฒนาอาจารย์ ในระยะยาว เพื่อให้อาจารย์ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ให้อาจารย์ทุกคน วางแผนพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ตลอดจนมีการสนับสนุนด้านงบประมาณแก่อาจารย์ ได้แก่ ค่าตอบแทนการเข้าสู่ตำแหน่งทาง วิชาการ โดยกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้อาจารย์ได้รับการ พัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม

1.2) ผู้บริหารสนับสนุนให้อาจารย์สร้างผลงานวิจัยด้วยการสร้างทัศนคติเชิงบวกในการทำวิจัย และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างผลงานวิจัยอย่างเหมาะสมทั้งงานวิจัยที่ทำคนเดียว และงานวิจัยที่จัดทำเป็นกลุ่มสาขา

“...คณะกำหนดแผนให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการปีละ 2 คน แต่ถ้ามีอาจารย์ที่ยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการมากกว่า 2 คน ก็สามารถทำได้...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 2, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มีการวางแผนเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ ซึ่งการทำวิจัยและการขอตำแหน่งทางวิชาการ มันจะไปพร้อมกัน...”

(กรรมการบริหารหลักสูตร, 21 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการจะได้รับเงินค่าตำแหน่งประมาณ 6,000 บาท หากเรายื่นเรื่องขอตำแหน่งทางวิชาการ ผ่านกระบวนการแก้ไขจนถึงการอนุมัติตำแหน่ง สมมติว่าอนุมัติอีก 4 เดือน ทางมหาวิทยาลัยฯ ก็จะทำให้ย้อนหลังนั้นโดยเริ่มนับตั้งแต่วันแรกที่ยื่นขอตำแหน่ง ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ดี...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...เราต้องสร้างคน ไม่ใช่รอว่าจบมาแล้วทำวิจัยไม่เป็น ต้องสร้างทัศนคติเชิงบวก พยายามให้ทำวิจัยจากสิ่งเล็กๆ ที่อยู่ใกล้ตัว ให้ทำจากง่ายไปหายาก สนับสนุนให้อาจารย์ใหม่ไปเป็นผู้ร่วมทำวิจัย เพื่อจะได้เรียนรู้จากอาจารย์ที่มีประสบการณ์ ซึ่งคณะกำหนดให้อาจารย์ 1 คน ต้องมีงานวิจัย 1 ชื่อเรื่อง โดยที่จะเป็นหัวหน้าทีมหรือผู้ร่วมวิจัยก็ได้...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 5, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

2) การดำเนินงานตามแผน (D)

2.1) ผู้บริหารมีการสร้างทัศนคติที่ดีแก่อาจารย์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การทำงานวิจัย และมีการสนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม และสนับสนุนให้อาจารย์ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณ มีค่าตอบแทนสำหรับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ มีการจัดสรรภาระงานที่มีความเหมาะสม เพื่อให้อาจารย์มีเวลาพัฒนาตนเองมากขึ้น

2.2) มีระบบและกลไกในการพัฒนาอาจารย์เพื่อให้เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ การจัดทีมพี่เลี้ยงเพื่อให้คำปรึกษาการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการสร้างผลงานวิจัย จัดอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์ที่จะเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ จัดการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความรู้แก่อาจารย์ในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการสร้างงานวิจัย

2.3) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการสนับสนุนให้อาจารย์ไปตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย สำหรับการตีพิมพ์ในวารสาร/ การนำเสนอในต่างประเทศ ได้จัดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ เป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ ช่วยเพิ่มโอกาสให้ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ไปตีพิมพ์ต่างประเทศมากขึ้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัย ยังได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ และจัดการมอบรางวัลให้กับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์ในการสร้างงานวิจัย

“...มหาวิทยาลัยฯ มีการตั้งงบประมาณวิจัย ปีละ 60 ล้านบาท สำหรับบุคลากรที่ต้องการทำวิจัย ก็จะได้เงินวิจัยประมาณ 30,000 บาท/ ชื่อเรื่อง นอกจากนี้จะมีทุนวิจัยจากภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะขอทุนจากเครือข่ายฯ หรือหน่วยงานภายนอก สสส. ฯลฯ ทุนวิจัยภายนอกมีเยอะ แต่บางครั้งอาจารย์ของเราจะไม่ค่อยมีเวลา...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 5, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...แรงจูงใจของที่อื่นอาจจะเป็นเรื่องของค่าตอบแทนตำแหน่งทางวิชาการแต่ของเรามันไม่เยอะ สำหรับเราอาจจะไม่ใช่แรงจูงใจที่สำคัญ เนื่องจากอาจารย์ที่เกษียณจากระบบราชการก็มีค่าบำเหน็จ บำนาญ เช่น ทหาร ตำรวจ ฯลฯ อยู่แล้วแรงจูงใจของเราจริง ๆ คือ เพื่อกะแนนผลการประเมินคุณภาพการศึกษา คือ ไม่ต้องแข่งกับใครแข่งกับตัวเองให้ดี...”

(อาจารย์ประจำคนที่ 1, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...คณบดีจะให้ทำวิจัย มีการจัดอบรมจริยธรรม อำนวยความสะดวกและให้เวลา...”

(อาจารย์ประจำ, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ต้องเป็นโค้ชให้กับอาจารย์ที่ยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนอาจารย์ที่ไม่อยากขอตำแหน่งทางวิชาการก็ต้องไปเรียนต่อปริญญาเอก...”

(รองคณบดี, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

“...เรามีอาจารย์ที่สูงอายุเยอะซึ่งร้อยละ 80 จะมาจากสถาบันการศึกษาของรัฐดังนั้นถ้าจะให้ไปเรียนต่อก็จะลำบาก ท่านคณบดีก็จะมีเทคนิคว่าให้เขียนตำราหรือเขียนบทความทางวิชาการ เราจะให้อาจารย์ที่ไปอบรมมาถ่ายทอดวิชา หรือเชิญวิทยากรจากภายนอกมาสอนวิธีเขียนบทความ ตำราทางวิชาการ...”

(อาจารย์ประจำคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มีการจัดพี่เลี้ยงนักวิจัยให้อาจารย์ที่ทำวิจัย และอาจารย์ใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์ทำวิจัย โดยจะจัดพี่เลี้ยงวิจัยให้ตรงกับสาขาวิชาของอาจารย์ มีการผลักดันขับเคลื่อนกันตลอดเวลาจนกว่างานวิจัยจะแล้วเสร็จ และมีคณินักวิจัยที่รับปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับงานวิจัยตลอดทั้งปี จะอยู่ที่ไหนก็ปรึกษาได้ ปรึกษผ่านโปรแกรมไลน์ได้...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 5, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...ตอนนี้เราพยายามให้อาจารย์ทำงานวิจัยเป็นทีม ตามกลุ่มสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ฯลฯ เพราะว่าเมื่อเราทำวิจัยเป็นทีมกับรายวิชาที่เรารับผิดชอบ ผลงานวิจัยต้องมานำเสนอการกับการเรียนการสอน และเพิ่มไปถึงการฝึกงานด้วย จะมีนวัตกรรมที่เราจะไปดูคนไข้บนตึกก็จะเชื่อมโยงไปได้ก็จะบูรณาการได้หลายส่วน งานวิจัย 1 ชิ้นต้องบูรณาการทั้งการเรียนการสอน และบูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคมด้วย...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...มหาวิทยาลัยมีรางวัลนักวิจัยดีดดาว เป็นการสรรหาอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยดีเด่นของมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 5, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์ที่จะไปนำเสนอผลงานวิจัยมหาวิทยาลัยฯ จะได้รับการสนับสนุนค่าตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัย เรื่องละ 3,000 – 3,500 บาท สำหรับการตีพิมพ์ภายนอกมหาวิทยาลัย กับตีพิมพ์ต่างประเทศ รวมถึงสามารถเบิกค่าเดินทางได้ด้วย...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 3, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...อาจารย์ของเรามีจุดอ่อนเรื่องภาษาอังกฤษ ทำให้ส่งไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศได้น้อย ก็จะมีแค่อาจารย์บางท่านที่ไปเรียนต่างประเทศมาก็จะส่งตีพิมพ์ต่างประเทศได้เยอะหน่อย ส่วนอาจารย์ที่จบในประเทศ ก็จะมีผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ เป็นที่ปรึกษาเรื่องภาษาอังกฤษจะช่วยเหลือเรื่องภาษา เพื่อที่จะไปตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษในวารสารวิชาการของต่างประเทศ...”

(ผู้ช่วยคณบดีคนที่ 5, 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

3) การตรวจสอบและควบคุม (C)

คณะพยาบาลศาสตร์มีการตรวจสอบกระบวนการสร้างงานวิจัยของอาจารย์หากพบว่าไม่เป็นตามแผนการวิจัย จะจัดอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาเป็นทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย

“...หากอาจารย์ไม่สามารถทำงานวิจัยให้แล้วเสร็จ คณะจะให้
อาจารย์ที่มีประสบการณ์วิจัยไปเป็นโค้ช ถ้า 1 : 1 งาน ไม่ไหว ก็เพิ่ม เป็น 2 : 1 งาน และนับ
คะแนนเป็น 0.5 ดังนั้นอาจารย์ที่เป็นโค้ชก็จะเต็มใจช่วยเพราะว่าตนเองมีชื่อเป็นคณะผู้วิจัยด้วย
คนที่ทำก็จะมั่นใจว่าจะงานวิจัยจะไม่ล้มเหลวระหว่างทาง...”

(อาจารย์ประจำคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

4) การปรับปรุงคุณภาพ (A)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการพิจารณาและทบทวนแนวทาง
ในการสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย ด้วยการบูรณาการการทำงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน
เช่น นำปัญหาที่พบจากการทำงาน หรือการให้บริการด้านสุขภาพแก่ชุมชนมาเป็นหัวข้อการวิจัย
การปรับปรุงแนวทางการนำเสนอโดยให้ทีมผู้เชี่ยวชาญร่วมกันวิพากษ์เพื่อให้ได้แนวคิดที่
หลากหลาย

“...เราต้องมาปรับแผนกันใหม่ เมื่ออาจารย์ลงชุมชนต้องไปสำรวจ
ปัญหาและนำปัญหากลับมาคุยกันในหลักสูตร แล้วมาแจกให้อาจารย์ทุกคนที่ยังไม่มีตำแหน่งทาง
วิชาการโดยทำวิจัยเสริมตรงนี้...”

(อาจารย์ประจำคนที่ 1, 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

“...ล่าสุดมีแนวคิดให้อาจารย์ที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการเขียน
โครงร่างการวิจัยจะมีอาจารย์ช่วยกันวิพากษ์ ให้ความคิดเห็นดูกันหลาย ๆ มุมมอง ช่วยกันดู ก็มี
อาจารย์หลายคนสนใจ...”

(อาจารย์ประจำ, 14 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

สรุปได้ว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพ
การศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาอาจารย์ ดังนี้

1) ผู้บริหารมีการวางแผนการพัฒนาอาจารย์ในระยะยาว สร้าง
ทัศนคติเชิงบวกในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการทำงานแก่อาจารย์ ตลอดจนสนับสนุน
ด้านงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสม

2) อาจารย์ได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การ
เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีการจัดสรรภาระงานอย่างเหมาะสม
และมีทีมพี่เลี้ยงเพื่อให้คำปรึกษา

3) หลักสูตรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์ที่จะเข้าสู่ตำแหน่ง
ทางวิชาการ และการสร้างงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

4) แต่งตั้งอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ เพิ่มโอกาสให้ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ไปตีพิมพ์ต่างประเทศมากขึ้น

5) การสนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์ไปตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในวารสารวิชาการ/ การนำเสนอในต่างประเทศ

6) มอบรางวัล หรือค่าตอบแทนให้กับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์ในการสร้างงานวิจัย

7) ผู้บริหารมีการตรวจสอบแผนการทำวิจัยของอาจารย์ หากพบว่าไม่เป็นตามแผนที่กำหนดจะจัดอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาเป็นทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย

8) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการปรับปรุงแนวทางสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย ด้วยการบูรณาการการทำวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน โดยนำปัญหาที่พบจากการทำงาน หรือการให้บริการด้านสุขภาพแก่ชุมชนมาเป็นหัวข้อการวิจัย และให้อาจารย์ในคณะร่วมกันวิพากษ์เพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย

9) ผู้บริหารหลักสูตรมีการทบทวนและปรับปรุงโดยกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้อาจารย์ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการใช้แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 138 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ระยะเวลาปฏิบัติงาน และประสบการณ์มีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ปรากฏดังตาราง

ตาราง 3 ความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	6	4.30
2) หญิง	132	95.70
อายุ		
1) น้อยกว่า 25 ปี	1	0.70
2) 25 – 35 ปี	19	13.80
3) 36 - 45 ปี	23	16.70
4) 46 – 55 ปี	38	27.50
5) มากกว่า 55 ปี	57	41.30
วุฒิการศึกษาระดับสูงสุด		
1)ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	9	6.50
2) ปริญญาโท	89	64.50
3) ปริญญาเอก	40	29.0
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
1) อาจารย์	67	48.60
2) อาจารย์ประจำหลักสูตร	34	24.60
3) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	15	10.9
4) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร	7	5.1
5) ผู้ช่วยคณบดี	4	2.9
6) รองคณบดี	10	7.20
7) คณบดี	1	0.70
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน		

1) น้อยกว่า 1 ปี	28	20.3
2) 1 – 5 ปี	23	16.7
3) 6 – 10 ปี	34	24.60
4) มากกว่า 10 ปี	52	37.70

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประสบการณ์มีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา		
1) น้อยกว่า 1 ปี	46	33.30
2) 1 – 5 ปี	37	26.80
3) 6 – 10 ปี	24	17.40
4) มากกว่า 10 ปี	31	21.00
รวม	138	100.00

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 95.70 ส่วนเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 55 ปี มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 ส่วนช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 วุฒิการศึกษาในระดับสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 และวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่าอาจารย์ มีจำนวนมากที่สุด คือ 67 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 ตำแหน่งที่จำนวนน้อยที่สุดคือ คณบดี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่าทำงานมากกว่า 10 ปี มีจำนวน มากที่สุด คือ 52 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 และทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ประสบการณ์มีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของกลุ่ม ตัวอย่าง พบว่า 1 – 5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และ 6 – 10 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4

2.2 ผลการวิเคราะห์การศึกษากิจการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2.2.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน

2.2.2.1 ระบบและกลไกการรับอาจารย์

1) การวางแผน (P) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่มีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นอาจารย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1 รองลงมา คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่ คิดเป็นร้อยละ 94.9 แต่พบว่าการวางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาวน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.4

2) การดำเนินงานตามแผน (D) พบว่ามีการรับสมัครอาจารย์วุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.6 รองลงมา คือ การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 97.8 แต่มีการปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.7

3) การปรับปรุงคุณภาพ (A) มีการทบทวนและปรับปรุงการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่สกอ. กำหนด คิดเป็นร้อยละ 97.1

2.2.2.2 การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

1) การวางแผน (P) พบว่ามีการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 95.7

2) การตรวจสอบคุณภาพ (C) พบว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตร (C) คิดเป็นร้อยละ 97.1

3) การปรับปรุงคุณภาพ (A) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่นำเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง (A) คิดเป็นร้อยละ 97.8 รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านการกำกับมาตรฐาน

ลำดับ	ด้านการกำกับมาตรฐาน	การศึกษาดำเนินงานเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1	ระบบและกลไกการรับอาจารย์				
	1.1 กำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าเป็นอาจารย์ (P)	134	97.1	4	2.9
	1.2 ประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์ (P)	126	91.3	12	8.7
	1.3 วางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่ (P)	131	94.9	7	5.1
	1.4 วางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาว (P)	114	82.6	24	17.4
2	การเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา				
	2.1 รับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน (D)	135	97.8	3	2.2
	2.2 เพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษจากภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพ (D)	113	81.9	25	18.1
	2.3 ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเป็น อาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา (D)	99	71.7	39	28.3
	2.4 ปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์ พยาบาล (D)	75	54.3	63	45.7
3	การเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญา เอกให้มากขึ้น				
	3.1 รับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขา วิชาชีพ (D)	136	98.6	2	1.4
	3.2 สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก (D)	133	96.4	5	3.6
	3.3 รับสมัครอาจารย์วุฒิปริญญาเอกที่เกียรตินิยมราชการ จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (D)	127	92.0	11	8.0
	3.4 ให้ทุนการศึกษาศิษย์เก่าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และมาเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา (D)	92	66.7	46	33.3

ตาราง 4 ต่อ

ลำดับ	ด้านการกำกับมาตรฐาน	การศึกษาดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4	ทบทวนและปรับปรุงการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่สกอ. กำหนด (A)	134	97.1	4	2.9
5	วางแผนปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคต (P)	132	95.7	6	4.35
6	แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตร (C)	134	97.1	4	2.9
7	ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการเมื่อพบว่าการดำเนินงานไม่สอดคล้องตามแผนการบริหารหลักสูตรที่กำหนด (A)	129	93.5	9	6.5
8	นำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง (A)	135	97.8	3	2.2

2.2.2 ด้านบัณฑิต

2.2.2.1) คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.1) การวางแผน (P) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 96.4

1.2) การดำเนินงานตามแผน (D) พบว่ามีการบรรจุรายวิชาสารสนเทศในหลักสูตรมากที่สุด รองลงมา คือ จัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นสารสนเทศเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 90.6 ตามลำดับ ในขณะที่การมีระบบสอนงานจากรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.5

2.2.2.2 การได้งานทำของผู้สำเร็จการศึกษา

1) การวางแผน (P) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่มีการวางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมา คือ การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำเพื่อหาแนวทางแก้ไข และมีระบบติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำมีค่าร้อยละเท่ากับ คือ 84.1

2) การดำเนินงานตามแผน (D) พบว่าส่วนใหญ่มีการจัดโครงการพิเศษก่อนสำเร็จโดยการศึกษาคณาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.8 รองลงมา คือ ผู้บริหารและอาจารย์วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 97.1 รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านบัณฑิต

ลำดับ	ด้านบัณฑิต	การศึกษาดำเนินงานเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
9	การนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการวางแผน และ ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่าง เป็นรูปธรรม (P)	133	96.4	5	3.6
10	การสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มทักษะด้านสารสนเทศ				
	10.1 วางแผนและจัดโครงการเสริมทักษะด้านสารสนเทศ แก่นักศึกษา (D)	122	88.4	16	11.6
	10.2 บรรจุรายวิชาสารสนเทศในหลักสูตร (D)	129	93.5	9	6.5
	10.3 จัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้น สารสนเทศเพิ่มขึ้น (D)	125	90.6	13	9.4
11	การสนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล				
	11.1 เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติงานจริงใน โรงพยาบาลเครือข่ายเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำ เพิ่มขึ้น (D)	118	85.5	20	14.5
	11.2 สนับสนุนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับหน่วยงานใน ชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงาน (D)	114	82.6	24	17.4
	11.3 มีระบบการสอนงานจากรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จ การศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง (D)	107	77.5	31	22.5

ตาราง 5 ต่อ

ลำดับ	ด้านบัณฑิต	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
12	การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเพิ่มขึ้น				
	12.1 ผู้บริหารและอาจารย์วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม (D)	134	97.1	4	2.9
	12.2 จัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จโดยการศึกษา อาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (D)	135	97.8	3	2.2
	12.3 สร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เอกชน เพื่อจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันเพื่อให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลัง (D)	110	79.7	28	20.3
13	การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ				
	13.1 วางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (P)	128	92.8	10	7.2
	13.2 วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำเพื่อหาแนวทางแก้ไข (P)	116	84.1	22	15.9
	13.3 มีระบบติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ (D)	116	84.1	22	15.9

2.2.3 ด้านนักศึกษา

2.2.3.1 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

1) การวางแผน (P) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่มีการวางแผนและปรับปรุงโครงการพัฒนานักศึกษาและโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.9

2) การดำเนินงานตามแผน (D) พบว่าส่วนใหญ่ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.4 รองลงมา คือ พัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกไปให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล 93.5 ในขณะที่การจัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.1

3) การปรับปรุงคุณภาพ (A) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรมคิดเป็นร้อยละ 97.1 รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านนักศึกษา

ลำดับ	ด้านนักศึกษา	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
14	วางแผนและปรับปรุงโครงการพัฒนานักศึกษา และ โครงการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน (P)	124	89.9	14	10.1
15	ระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่มีรูปแบบการ ประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ได้อย่างทั่วถึง (P)	123	89.1	15	10.9
16	บริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อ พัฒนานักศึกษาให้เพียงพอ (D)	127	92.0	11	8.0

ตาราง 6 ต่อ

ลำดับ	ด้านนักศึกษา	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ			
		การจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
17	แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐาน ด้านคณิตศาสตร์ในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้				
	17.1 จัดประชุมอาจารย์เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไข (D)	120	87.0	18	13.0
	17.2 เพิ่มโครงการ/กิจกรรมที่สร้างความสามารถของนักศึกษาด้านความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์การสื่อสารและสารสนเทศ (D)	117	84.8	21	15.2
	17.3 จัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 มุ่งเน้นการคำนวณยา สารน้ำ และคำศัพท์ทางการแพทย์ (D)	116	84.1	22	15.9
18	การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษแก่นักศึกษา มีการดำเนินงานดังนี้				
	18.1 จัดโครงการและกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาด้านการใช้ภาษาอังกฤษ (D)	120	87.0	18	13.0
	18.2 ให้นักศึกษาใหม่ทุกคนลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพื่อปรับพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษ (D)	118	85.5	20	14.5
19	แก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมีการดำเนินงานดังนี้				
	19.1 ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษา ก่อนสอบ (D)	133	96.4	5	3.6

ตาราง 6 ต่อ

ลำดับ	ด้านนักศึกษา	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ			
		การจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
	19.2 เพิ่มมาตรการกำกับติดตามนักศึกษาที่มีแนวโน้มอาจมีผลการศึกษาดูต่ำกว่าเกณฑ์และไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา (D)	127	92.0	11	8.0
	19.4 จัดทำคลังข้อสอบเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทบทวนความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (D)	111	80.4	27	19.6
	19.3 จัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน (D)	102	73.9	36	26.1
20	พัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล (D)	139	93.5	9	6.5
21	การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป (D)	125	90.6	13	9.4
22	การปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรม (A)	134	97.1	4	2.9

2.2.4 ด้านอาจารย์

2.2.4.1 คุณภาพอาจารย์

1) การวางแผน (P) พบว่าผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่านมาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.7 รองลงมา คือ วางแผนการพัฒนาอาจารย์ระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 93.5 ในขณะที่การวางแผนให้อาจารย์ทุกคนทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้

มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.9

2) การดำเนินงานตามแผน (D) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่ส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยตามความเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.7 รองลงมาคือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพและให้ความรู้แก่อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 94.9

3) การปรับปรุงคุณภาพ (A) พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม และการปรับปรุงระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์ในแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี มีค่าร้อยละเท่ากับ คือ 97.1 ดังตาราง 7

ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านอาจารย์

ลำดับ	ด้านอาจารย์	การศึกษาดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
23	ผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่าน มาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (P)	132	95.7	6	4.3
24	วางแผนการพัฒนาอาจารย์ระยะยาว (P)	129	93.5	9	6.5
25	วางแผนให้อาจารย์ทุกคนทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (P)	123	89.1	15	10.9
26	มีระบบและกลไกเพื่อพัฒนาให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นโดยดำเนินการดังนี้				

ตาราง 7 ต่อ

ลำดับ	ด้านอาจารย์	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
26.1	แต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนการเพิ่ม จำนวนงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ (D)	128	92.8	10	7.2
26.2	ระบบอาจารย์พี่เลี้ยงทางวิชาการให้กับอาจารย์ที่จะ ขอตำแหน่งทางวิชาการ (D)	127	92.0	11	8.0
26.3	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ ความรู้ แก่อาจารย์ (D)	131	94.9	7	5.1
27	การสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย มีการดำเนินงานดังนี้				
27.1	ผู้บริหารคณะสร้างทัศนคติและแรงจูงใจที่ดีในการทำ วิจัย แก่อาจารย์ เช่น นำผลงานวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ มีค่าตอบแทน พิเศษสำหรับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์หรือ เผยแพร่มีการมอบรางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่และนักวิจัยดีเด่น (D)	129	93.5	9	6.5
27.2	ส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัย ตาม ความเหมาะสม (D)	132	95.7	6	4.3
27.3	ตรวจสอบการบริหารเงินสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไป ตามแผนที่กำหนด (C)	130	94.2	8	5.8
27.4	จัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของ อาจารย์ อย่างต่อเนื่อง (D)	128	92.8	10	7.2
27.5	จัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยเพิ่มขึ้น (D)	125	90.6	13	9.4
27.6	แต่งตั้งพี่เลี้ยงงานวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเพื่อ เป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ที่ทำงานวิจัย (D)	124	89.9	14	10.1

ตาราง 7 ต่อ

ลำดับ	ด้านอาจารย์	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา			
		ดำเนินการ		ไม่ได้ดำเนินการ	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
27.7	ทบทวนและจัดสรรภาระงานสอนของอาจารย์ให้มี ความสมดุล โดยเพิ่มอาจารย์พิเศษภายนอกช่วยสอน ภาคทฤษฎีและพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อช่วยสอน ภาคปฏิบัติ (D)	123	89.1	15	10.9
27.8	สนับสนุนให้ผู้วิจัยขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน กับโรงพยาบาล หรือหน่วยงาน ต้นสังกัดของกลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัย (D)	121	87.7	17	12.3
27.9	ส่งเสริมให้อาจารย์บูรณาการการวิจัยกับการจัดการ เรียนการสอน (D)	118	85.5	20	14.5
27.10	สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายนักวิจัย ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ เพื่อแบ่งปันเงินสนับสนุนการวิจัยระหว่าง สถาบัน ส่งผลให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการ ทำวิจัยร่วมกัน และสร้างโอกาสในการนำผลงานวิจัยไป ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศเพิ่มขึ้น (D)	110	79.7	28	20.3
28	การสนับสนุนให้อาจารย์เขียนบทความวิชาการโดยใช้ ข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการเขียนวรรณกรรมงานวิจัย (D)	126	91.3	12	8.7
29	การส่งเสริมให้อาจารย์เขียนตำราจากเอกสารประกอบการ สอนเพื่อเพิ่มผลงานทางวิชาการ (D)	122	88.4	16	11.6
30	การนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการ บริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม (A)	134	97.1	4	2.9
31	การปรับปรุงระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์ในแผน ยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี (A)	134	97.1	4	2.9

ระยะที่ 3 ผลการเสนอแนะแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ผลการเสนอแนะแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

จากการสรุปข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าทุกข้อเสนอแนะมีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้อง ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ทั้งนี้มีเพียงบางประเด็น เช่น การรับสมัครอาจารย์วุฒิปริญญาเอกที่เกษียณอายุราชการจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ, การมีระบบติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำและมีมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสม, การให้นักศึกษาใหม่ทุกคนลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพื่อปรับพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษ, การสนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายนักวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแบ่งปันเงินสนับสนุนการวิจัยระหว่างสถาบัน ส่งผลให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำวิจัยร่วมกัน และสร้างโอกาสในการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศเพิ่มขึ้น ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรต้องได้รับการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง และมีความเป็นไปได้เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น ภายหลังจากผู้วิจัยปรับปรุงข้อเสนอแนะดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงสรุปเป็นแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้ดังนี้

3.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน

3.1.1 ระบบและกลไกการรับอาจารย์ มีแนวทางดังนี้

3.1.1.1 มีการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าเป็นอาจารย์ที่สอดคล้องตามเกณฑ์ของสกอ.และสภาวิชาชีพ (P)

3.1.1.2 การประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์ด้วยช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย(P)

3.1.1.3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่โดยเปิดโอกาสให้อาจารย์มีส่วนร่วม (P)

3.1.1.4 มีการวางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาว (P)

3.1.2 การเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา มีแนวทางดังนี้

3.1.2.1 การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน (D)

3.1.2.2 การเพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษจากภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานสอนของอาจารย์ (D)

3.1.3 การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา(D)

3.1.3.4 การปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลมีความเหมาะสม (D)

3.1.3 การเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกให้มากขึ้น มีแนวทางดังนี้

3.1.3.1 การรับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพ(D)

3.1.3.2 การสนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนได้รับโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม (D)

3.1.3.3 การให้ทุนการศึกษาศิษย์เก่าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและมาเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา (D)

3.1.3.4 ทบทวนและปรับปรุงการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่สกอ.กำหนด (A)

3.1.2 การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด มีแนวทางดังนี้

3.1.2.1 วางแผนปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคต (P)

3.1.2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตร

3.1.3.3 ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการเมื่อพบว่าการดำเนินงานไม่สอดคล้องตามแผนการบริหารหลักสูตรที่กำหนด (A)

3.1.3.4 นำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง (A)

3.2 ด้านบัณฑิต

3.2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีแนวทางดังนี้

3.2.1.1 การนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม (P)

3.2.1.2 การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มทักษะด้านสารสนเทศมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา มีแนวทางดังนี้

1) การวางแผนและจัดโครงการเสริมทักษะด้านสารสนเทศแก่นักศึกษา (D)

2) การบรรจุรายวิชาสารสนเทศในหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศแก่นักศึกษา (D)

3) จัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นสารสนเทศเพิ่มขึ้น (D)

3.2.1.3 การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล มีแนวทางดังนี้

1) เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในโรงพยาบาลเครือข่ายเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำเพิ่มขึ้น (D)

2) การสนับสนุนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับหน่วยงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงาน (D)

3) มีระบบการสอนงานจากรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง (D)

3.2.1.4 การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเพิ่มขึ้น มีแนวทางดังนี้

1) การจัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จโดยการศึกษาคณาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (D)

2) การสร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันเพื่อให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลัง (D)

3.1.1.5 การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ มีแนวทางดังนี้

- 1) ผู้บริหารและอาจารย์มีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำ เพื่อหาแนวทางแก้ไข (P)
- 2) มีการวางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (P)

3.3 ด้านนักศึกษา

3.3.1 การส่งเสริมและการพัฒนานักศึกษา มีแนวทางดังนี้

3.1.3.1 วางแผนและปรับปรุงโครงการพัฒนานักศึกษาและโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนมีความเหมาะสม (P)

3.1.3.2 ระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เช่น เฟซบุ๊ก โปรแกรมไลน์ ฯลฯ (P)

3.1.3.3 การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เพียงพอ (D)

3.1.3.4 แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เพิ่มโครงการ/กิจกรรมที่สร้างความสามารถของนักศึกษาด้านความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์การสื่อสารและสารสนเทศ (D)
- 2) จัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 มุ่งเน้นการคำนวณ สำนวน และคำศัพท์ทางการแพทย์ (D)

3.1.3.5 การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษแก่นักศึกษามีแนวทางดังนี้

- 1) จัดโครงการและกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาในการใช้ภาษาอังกฤษ (D)

3.1.3.6 การแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมีแนวทางดังนี้

- 1) ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบ (D)
- 2) เพิ่มมาตรการกำกับติดตามนักศึกษาที่มีแนวโน้มอาจมีผลการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์และไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา (D)
- 3) จัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน (D)

4) จัดทำคลังข้อสอบเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทบทวนความรู้ด้วยตนเอง
อย่างต่อเนื่อง (D)

3.1.3.7 การพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล (D)

3.1.3.8 การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป (D)

3.1.3.9 การปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ
อย่างเป็นรูปธรรม (A)

3.4 ด้านอาจารย์

3.4.1 คุณภาพอาจารย์ มีแนวทางดังนี้

3.4.1.1 ผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่านมา
ไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุง และให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (P)

3.4.1.2 มีการวางแผนการพัฒนาตนเองของอาจารย์ระยะยาว (P)

3.4.1.3 มีการวางแผนให้อาจารย์ทุกคนทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณสมบัติ
เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (P)

3.4.1.4 มีระบบและกลไกเพื่อพัฒนาให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้น
มีแนวทางดังนี้

1) การแต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนการเพิ่มจำนวนงานวิจัย
และผลงานทางวิชาการ (D)

2) มีระบบอาจารย์พี่เลี้ยงทางวิชาการให้กับอาจารย์ที่จะขอตำแหน่งทาง
วิชาการ (D)

3) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ความรู้แก่อ
อาจารย์อย่างต่อเนื่อง (D)

3.4.1.5 การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย มีแนวทางดังนี้

1) ผู้บริหารคณะสร้างทัศนคติและแรงจูงใจที่ดีในการทำวิจัยแก่อาจารย์
เช่น นำผลงานวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ มีค่าตอบแทน

พิเศษสำหรับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่มีการมอบรางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่ และนักวิจัยดีเด่น (D)

2) การส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยตามความเหมาะสม (D)

3) การตรวจสอบการบริหารเงินสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด (C)

4) การจัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง (D)

5) การจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยเพิ่มขึ้น (D)

6) การแต่งตั้งพี่เลี้ยงงานวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ที่ทำงานวิจัย (D)

7) ทบทวนและจัดสรรภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความสมดุล โดยเพิ่มอาจารย์พิเศษภายนอกช่วยสอนภาคทฤษฎีและพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อช่วยสอนภาคปฏิบัติ (D)

8) สนับสนุนให้ผู้วิจัยขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนกับโรงพยาบาลหรือหน่วยงาน ต้นสังกัดของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย (D)

9) ส่งเสริมให้อาจารย์บูรณาการการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน (D)

10) สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายนักวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแบ่งปันเงินสนับสนุนการวิจัยระหว่างสถาบัน ส่งผลให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำวิจัยร่วมกัน และสร้างโอกาสในการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศเพิ่มขึ้น (D)

3.4.1.6 การสนับสนุนให้อาจารย์เขียนบทความวิชาการโดยใช้ข้อมูลที่ศึกษาจากการเขียนวรรณกรรมงานวิจัย (D)

3.4.1.7 การส่งเสริมให้อาจารย์เขียนตำราจากเอกสารประกอบการสอนเพื่อเพิ่มผลงานทางวิชาการ (D)

3.4.1.8 การนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม (A)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมถึงการประยุกต์ใช้วงจรเดมมิง (Deming Cycle) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ระยะที่ 3 การเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายภาคกลางตอนล่าง จำนวน 5 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก ในระยะที่ 1 คือ คณบดี หรือผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2560 ในระดับดีขึ้น จำนวน 3 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัยสยาม จำนวน 5 คน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการ

สัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 2 คือ คณบดี ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 5 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 224 คน แต่มีแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 138 ฉบับ โดยเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตวัชรพล และวิทยาเขตกาญจนบุรี และวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการใช้โปรแกรมประยุกต์ทางสถิติ ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง “แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบว่าสถาบันที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป จำแนกรายด้าน

1.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน

ผลจากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกลไกการรับอาจารย์เพื่อให้มีคุณสมบัติและคุณวุฒิของอาจารย์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

1.1.1 ระบบและกลไกการรับอาจารย์

- 1) การจัดทำแผนรองรับกรณีอาจารย์เกษียณอายุหรือลาออก
- 2) การประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในช่องทางสื่อสารต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของคณะหรือของมหาวิทยาลัยฯ
- 3) การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน
- 4) การทบทวนคุณสมบัติของอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 5) การกำหนดนโยบายสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

- 6) การกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาต่อของอาจารย์
- 7) การให้ทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และการจัดสรรภาระงานอย่างเหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการศึกษาต่อของอาจารย์
- 8) กำหนดให้อาจารย์ที่ลาศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกรายงานผลการศึกษาต่อผู้บริหารและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง
- 9) การจัดประชุมทบทวนการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงแผนประจำปีของคณะ

1.1.2 การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

ผลจากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย และเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ดังนี้

- 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวางแผน การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย
- 2) การสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร
- 3) ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์และหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการจัดการศึกษา
- 4) ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรปรับปรุงแก่อาจารย์ผู้สอนก่อนนำไปใช้
- 5) คณะกรรมการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตามแผนปรับปรุงหลักสูตร เช่น ในการประชุมคณะประจำเดือน

1.2 ด้านบัณฑิต

1.2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผลจากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้เรียนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

- 1) การนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการจัดการศึกษาแก่นักศึกษา

2) การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นแก่นักศึกษา

3) มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1.2.2 การดำเนินงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลจากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาได้งานทำ ดังนี้

1) มีระบบการติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ และมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา

2) ผู้บริหารหลักสูตรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่ได้งานทำ และหาแนวทางแก้ไข

3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพได้น้อยและหาแนวทางแก้ไข

4) จัดกิจกรรมที่ช่วยฝึกฝนทักษะทางวิชาชีพ เช่น การคำนวณยา การฉีดยาแก่นักศึกษา

5) จัดโครงการติวพิเศษก่อนจบโดยอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

6) สนับสนุนให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการทำงาน และฝึกให้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม

7) มอบหมายให้อาจารย์ที่ปรึกษากำกับติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำอย่างใกล้ชิด และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

8) การประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อสร้างเครือข่าย และจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันและให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลังไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3 ด้านนักศึกษา

1.3.1 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

ผลจากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาในด้านวิชาการ ฯลฯ ดังนี้

- 1) ระบบการให้บริการคำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักศึกษา
- 2) นักศึกษาทุกคนมีอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาทุกคนต้องพบนักศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา
- 3) ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อเพิ่มทักษะของนักศึกษา เช่น ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือด้านคณิตศาสตร์
- 4) การจัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมในแต่ละรายวิชาเพื่อปรับพื้นฐานด้านวิชาการแก่นักศึกษา เช่น ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

1.4 ด้านอาจารย์

1.4.1 คุณภาพอาจารย์

ผลจากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ไปใช้ในการพัฒนาอาจารย์ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารมีการวางแผนการพัฒนาอาจารย์ในระยะยาว สร้างทัศนคติเชิงบวกในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการทำวิจัยแก่อาจารย์ ตลอดจนสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อ
- 2) อาจารย์ได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีการจัดสรรภาระงานอย่างเหมาะสม และมีทีมพี่เลี้ยงเพื่อให้คำปรึกษา
- 3) หลักสูตรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่อาจารย์ที่จะเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการสร้างงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 4) แต่งตั้งอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ เพิ่มโอกาสให้ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ไปตีพิมพ์ต่างประเทศมากขึ้น
- 5) การสนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์ไปตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในวารสารวิชาการ/ การนำเสนอในต่างประเทศ
- 6) การมอบรางวัล หรือค่าตอบแทนให้กับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์ในการสร้างงานวิจัย

7) ผู้บริหารมีการตรวจสอบแผนการทำวิจัยของอาจารย์ หากพบว่าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดจะจัดอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาเป็นทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย

8) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการปรับปรุงแนวทางสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย ด้วยการบูรณาการการทำวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน โดยนำปัญหาที่พบจากการทำงาน หรือการให้บริการด้านสุขภาพแก่ชุมชนมาเป็นหัวข้อการวิจัย และให้อาจารย์ในคณะร่วมกันวิพากษ์เพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย

9) ผู้บริหารหลักสูตรมีการทบทวนและปรับปรุงโดยกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้อาจารย์ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม

2. ผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจำแนกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่พัฒนาการจัดการศึกษาโดยการรับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.6 รองลงมา คือ การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน และการนำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินงานการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 97.8 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.7

2.2 ด้านบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการจัดโครงการพิเศษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ก่อนที่บัณฑิตจะสำเร็จการศึกษาโดยอาจารย์จากทุกภาควิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.8 รองลงมา คือ การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 97.1 และการนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 96.4 ตามลำดับ แต่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตยังขาดระบบการสอนงานจากรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง คิดเป็นร้อยละ 22.5

2.3 ด้านนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยส่วนใหญ่ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบมากที่สุด คิดเป็น

ร้อยละ 97.1 รวมถึงมีการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 96.4 และพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 93.5 ตามลำดับ ขณะที่ยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศและมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบัน เพื่อให้ นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงวัฒนธรรมที่ หลากหลายน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.6

2.4 ด้านอาจารย์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการ ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และนำผลการประเมินความพึงพอใจและ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่าง เป็นรูปธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1 รองลงมา คือ นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในที่ผ่านมาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน และการส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยตามความเหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 95.7 แต่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการจัดพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ในวารสารวิชาการต่างประเทศน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สรุปดังนี้

จากการดำเนินงานระยะที่ 1 และผลการศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นข้อเสนอแนะ แนว ทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต โดยเมื่อได้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง พบว่า

3.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน

จากการวิจัยพบว่ามีแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนำผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตดังนี้

3.1.1. แนวทางในการพัฒนาระบบและกลไกการรับอาจารย์ (P)

- 1) การประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์ด้วยช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย
- 2) การวางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่โดยเปิดโอกาสให้อาจารย์มีส่วนร่วม
- 3) มีการวางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาว

3.1.2 แนวทางในการเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา (D)

- 1) การรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน
- 2) การเพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษจากภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานสอนของอาจารย์สำเร็จการศึกษา
- 3) การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา
- 4) การปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลมีความเหมาะสม

3.1.3 แนวทางในการเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกให้มากขึ้น ดำเนินการดังนี้

- 1) การสนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนได้รับโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม
- 2) การให้ทุนการศึกษาศิษย์เก่าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและมาเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา

3.1.4 การทบทวนและปรับปรุงการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่สกอ.กำหนด (A)

3.1.5 การวางแผนปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคต (P)

3.1.6 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตร (D)

3.1.7 การทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการ เมื่อพบว่าการดำเนินงานไม่สอดคล้องตามแผนการบริหารหลักสูตรที่กำหนด (A)

3.2 ด้านบัณฑิต

จากการวิจัยพบว่ามีแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตดังนี้

3.2.1. การนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม (P)

3.2.2. การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มทักษะด้านสารสนเทศ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีแนวทางดังนี้ (D)

1) การบรรจุรายวิชาสารสนเทศในหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศแก่นักศึกษา

2) การจัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นสารสนเทศเพิ่มขึ้น

3.2.3 การสนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล มีแนวทาง โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในโรงพยาบาลเครือข่ายเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำเพิ่มขึ้น (D)

3.2.4 การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเพิ่มขึ้น มีแนวทาง คือ การจัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จโดยการศึกษาคณาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (D)

3.2.5 การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ มีแนวทาง คือ ผู้บริหารและอาจารย์มีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำเพื่อหาแนวทางแก้ไข (P)

3.3 ด้านนักศึกษา

จากการวิจัยพบว่ามีแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตดังนี้

3.3.1 ระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง เช่น เฟซบุ๊ก โปรแกรมนไลน์ ฯลฯ (P)

3.3.2. การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เพียงพอ (D)

3.3.3 แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ในระดับน้อย คือ การจัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 มุ่งเน้นการคำนวณยา สารน้ำ และคำศัพท์ทางการแพทย์ (D)

3.3.4 การแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ด้วยการเพิ่มมาตรการกำกับติดตามนักศึกษาที่มีแนวโน้มอาจมีผลการศึกษาดำเนินการและไม่เป็นไปตามแผน การศึกษา (D)

3.3.5 การพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ (D)

3.4 ด้านอาจารย์

จากการวิจัยพบว่ามีแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตดังนี้

3.4.1 มีระบบและกลไกเพื่อพัฒนาให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นมีแนวทางดังนี้ (D)

- 1) มีระบบอาจารย์พี่เลี้ยงทางวิชาการให้กับอาจารย์ที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ
- 2) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ความรู้แก่อาจารย์อย่างต่อเนื่อง

3.4.2 การสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย มีแนวทางดังนี้

- 1) การตรวจสอบการบริหารเงินสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด (C)

2) ทบทวนและจัดสรรภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความสมดุล โดยเพิ่มอาจารย์พิเศษภายนอกช่วยสอนภาคทฤษฎีและพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อช่วยสอนภาคปฏิบัติ (D)

3.4.3 การปรับปรุงระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์ในแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี (A)

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในในระดับดีขึ้นไป ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบว่า ซึ่งจากข้อค้นพบในแต่ละด้านนำมาสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ได้นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน รวมถึงข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มาประยุกต์ใช้กับวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน (P) ได้แก่ การจัดทำแผนการแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินฯ การดำเนินงานตามแผน (D) เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนฯ การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น การตรวจสอบและควบคุม (C) ที่ดำเนินการโดยผู้บริหาร เช่น คณบดี และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการประชุมคณะ หรือ การประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และการปรับปรุงคุณภาพ (A) ได้แก่ การทบทวนการดำเนินงานตามแผนเมื่อสิ้นภาคการศึกษา หรือสิ้นปีการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนไปปรับปรุงการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ทำให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับสายทอง อมรรัตน์ พิบูลย์ (2560) ที่พบว่า แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ควรเตรียมความพร้อม ตระหนักในภารกิจจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำงานเป็นทีมอย่างจริงจัง สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และมีการดำเนินงานการบริหารจัดการให้เป็นกระบวนการตามแนวทางการดำเนินการอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (DO) ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (ACT) โดยมีลักษณะเป็นวงจรอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจำแนกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ด้านการกำกับมาตรฐาน จากการวิเคราะห์พบว่าจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากจำนวนอาจารย์พยาบาลจะเป็น

ตัวกำหนดจำนวนนักศึกษาที่สามารถรับเข้าศึกษาได้ในแต่ละปีการศึกษา นอกจากนี้อาจารย์ยังสามารถสร้างผลงานวิจัย หรือผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการศึกษาอีกด้วย ซึ่งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล ได้แสดงความคิดเห็นในแนวทางเดียวกันว่า ควรมีการปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลเนื่องจากได้รับค่าตอบแทนน้อย ดังนั้นผู้บริหารควรมีการทวนเกี่ยวกับสวัสดิการ และค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับค่าครองชีพ อีกทั้งยังเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษามณีรัตน์ ภาคฐป (2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการขาดแคลนและการคงอยู่ของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่าอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพและปริมณฑลมีรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 37,821.85 บาท ส่วนพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครมีรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 41,405.66 บาท จึงทำให้อาจารย์ที่มีภาระด้านการเงินหรือมีภาระทางบ้านจำเป็นต้องลาออกไปทำงานในฝ่ายบริการและสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญญาภา โพธิ์เกษม (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับอาจารย์พยาบาลและความสุขในการทำงาน พบว่ารายได้ ค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสมจะเป็นแรงดึงดูดให้อาจารย์พยาบาลมีกำลังใจในการทำงาน โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เศรษฐกิจมีการขยายตัว ทำให้ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหากทำให้อาจารย์ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับภาระงาน และมีสวัสดิการที่เหมาะสม จะทำให้อาจารย์พยาบาลตั้งใจทำงาน และมีความสุขในการทำงานให้มีคุณภาพดี

2.2 ด้านบัณฑิต จากการวิเคราะห์พบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาร้อยละ 100 ประกอบอาชีพพยาบาล และมีอัตราการว่างงานน้อยมาก เนื่องจากพยาบาลเป็นอาชีพที่มีความต้องการในตลาดแรงงานสูง โดยเฉพาะงานบริการสุขภาพ การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะนักศึกษาพยาบาลต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ จากการวิเคราะห์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการจัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จโดยการศึกษาอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่มีความคิดเห็นตรงกันว่าโครงการติวพิเศษให้นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา และก่อนสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ทำให้นักศึกษามีคะแนนการสอบเพิ่มสูงขึ้น และสามารถสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ เพิ่มขึ้น แต่ยังขาดระบบการสอนงานจากรุ่นพี่ หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดด้านเวลาปฏิบัติงานของรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่ต้องไปฝึกปฏิบัติ

อยู่นอกสถาบัน รวมถึงศิษย์เก่าที่มีภาระงานมากจึงทำให้การถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องทำได้ลำบาก

2.3 ด้านนักศึกษา จากการวิเคราะห์พบว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยส่วนใหญ่ จะให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบ เนื่องจากการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีทั้งการเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำเป็นต้องได้รับการทบทวนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ความชำนาญ ดังนั้นการทบทวนข้อสอบ หรือจัดการสอบย่อยเป็นประจำจะทำให้นักศึกษาเกิดความตื่นตัว และมีการทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศุภิสรา สุวรรณชาติ (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการด้านการเรียนของนักศึกษาโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่านักศึกษาต้องการให้อาจารย์มีการทบทวนความรู้ก่อนสอบ และวิชาที่เรียนอ่อนคือวิชาเลข นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ และมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายน้อยมากซึ่งวิเคราะห์ได้จากวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งยังไม่ปรากฏเรื่องการส่งเสริมความเป็นนานาชาติมากเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของศันรินทร์ ตยาดี (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของพยาบาลสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ในองค์การพยาบาลโรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าพยาบาลจำนวนมาก ยังมีปัญหาด้านภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับสากล จึงควรมีการพัฒนาการใช้ภาษาต่างประเทศ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีการส่งเสริมอย่างเป็นรูปแบบ รวมถึงมีระบบส่งเสริมพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

2.4 ด้านอาจารย์ จากการวิเคราะห์ พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารความตระหนักและในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้การพัฒนาการจัดการศึกษา เห็นถึงความสำคัญของการเปิดโอกาสให้อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตลอดจนการพัฒนาการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต แต่หลักสูตรมีการจัด

เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ในวารสารวิชาการต่างประเทศน้อยที่สุด ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศในหน่วยงาน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของมาสิน ศุกลบัณ (2554) ซึ่งศึกษาวิจัยสภาพการวิจัยของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ด้านการวิจัย อาจมีสาเหตุมาจากนโยบายด้านการวิจัยของวิทยาลัยไม่ชัดเจนขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการวิจัย ไม่มีค่าตอบแทนด้านการวิจัย ขาดแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการขาดทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และขาดการที่ปรึกษาด้านการวิจัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดบุคลากรเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ เช่น นักสถิติ นักคอมพิวเตอร์ ผู้ช่วยนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์และที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรให้ความสำคัญต่อการวางแผน ทดแทนอัตรากำลังอาจารย์ในระยะยาว การพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ อาทิ สวัสดิการ ค่าตอบแทน การให้ทุนศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์ในหลักสูตรให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร
2. ผู้บริหารหลักสูตรควรเพิ่ม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหลักสูตรทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ และเพิ่มศักยภาพอาจารย์ให้สอดคล้องกับการพัฒนายุคไทยแลนด์ 4.0 ในการสื่อสารและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เป็นไปในระดับสากลมากยิ่งขึ้น
3. ผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพ โดยการจัดโครงการ/กิจกรรมเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพพยาบาล การให้ทุนการศึกษาต่อแก่นักศึกษาเรียนดี การปรับพื้นฐานความรู้ รวมถึงการติดตามและประเมินผลผู้เรียนที่มีปัญหาเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้อย่างทันทั่วทั้งที่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รวมทั้งเกณฑ์ของ สภาการพยาบาล มาทำการศึกษาวิจัยผลการดำเนินงานของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อค้นหาปัจจัย หรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความสำเร็จในการ

ประกันคุณภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์ให้มีคุณภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการดำเนินงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์ตามเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่เป็นสิ่งสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทุกสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์

3. ควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนาตัวชี้วัดการจัดอันดับการจัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์ของประเทศไทย เพื่อกำหนดเกณฑ์ มาตรฐาน ผลผลิตของการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันการจัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์ที่มีคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทย

บรรณานุกรม

Hoyle, D. (2009). ISO 9000 quality system handbook

Walo, Thea F. Van de Mortel; Jennifer L. Bird; Julienne I and Maree A. (2012). Quality assurance and quality enhancement of the nursing curriculum – happy marriage or recipe for divorce. *Journal of Nursing Education and Practice*, 2(3), 110-118.

คณะกรรมการประกันคุณภาพการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร.

คัชนรินทร์ ตยาคี. (2559). ความพร้อมของพยาบาลสู่ความเป็นเลิศระดับสากลในองค์การพยาบาล โรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, 8(2), 114-115.

โฆสิต ดิษฐบรรจง. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* 8(1), 105-118.

จำรัส นองมาก. (2545). สภาพปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา. *จุลสาร สมศ.* .

จิราภรณ์ กองจันทร์. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลาออกของพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา โรงพยาบาลเวชธานี. *วารสารวิจัย มทร.กรุงเทพ*, 8(2), 136-145.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ทัศนศิรินทร์ สว่างบุญ. (2560). การพัฒนารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารเมอริเดียน อี เจอร์นัล มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(3), 2405-2419.

ธวัชชัย ศุภธิยาภรณ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพ การศึกษา กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2543). การพัฒนาดัชนีรวมของคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. (ปริญญาเอก), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยา สาส์นจัดพิมพ์.

บุญญาภา โพธิ์เกษม. (2558). อาจารย์พยาบาลกับความสุขในการทำงาน. *วารสารพยาบาล กระหวงสาธารณสุข*, 25(1), 13-24.

- พรรณสุกิตต์ ทาทอง. (2556). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ไพบูลย์ เปานิล. (2543). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยี การศึกษาศถาบันราชภัฏ. (ปริญญาานิพนธ์ดุขฎฐิบัณติต เทคโนโลยีการศึกษ), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ภาคภูมิ, มณีรัตน์. (2561). การขาดแคลนและการคงอยู่ของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษา. วารสารสภาการพยาบาล, 11(3), 1-9.
- ภาวิช ทองโรจน์. (2551). อาการที่ทำให้ต้องผ่าตัดใหญ่การศึกษาไทย from <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=4806&Key>
- วันชัย ศิริชนะ. (2540). การประกันคุณภาพกระแสหลักการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2554). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย *journal of Nursing Council* 27(1), 5-12.
- ศรีนวล สถิตวิทยานันท์. (2542). การพัฒนารูปแบบการประเมินตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาล. (ปริญญาเอก), ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2543). หลักสูตรและวิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภิสรา สุวรรณชาติ. (2555). ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนของนักศึกษาโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพ. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา, 18(2), 20-31.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). คู่มือประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม. กรุงเทพมหานคร.
- สุมิตร คุณากร. (2523). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุรีย์ เหล็กขำ. (2553). การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. (ปริญญาดุขฎฐิบัณติต สาขาวิชาการอุดมศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- อรุณรัตน์ คันธา. (2557). ผลกระทบและทางออกของการขาดแคลนกำลังคนทางการพยาบาลในประเทศไทย

ภาคผนวก ก

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง
ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2560

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษายในของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง
ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2560

สถาบันอุดมศึกษา	ปีการศึกษา	ระดับ	ปีการศึกษา	ระดับ	ปีการศึกษา	ระดับ	ปีการศึกษา	ระดับ	การรับรอง
	2557	คุณภาพ	2558	คุณภาพ	2559	คุณภาพ	2560	คุณภาพ	จากสภาวิชาชีพ
1. สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 1	3.89	ระดับดี	4.15	ระดับดีมาก	ผ่านการรับรอง โดยสภาวิชาชีพ	ระดับดีมาก	ผ่านการรับรอง โดยสภาวิชาชีพ	4 ปี	(ปีการศึกษา 2559-2562)
2. สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 2	3.28	ระดับดี	3.49	ระดับดี	3.43	ระดับดี	3.61	ระดับดี	3 ปี (ปีการศึกษา 2559-2561)
3. สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 3	3.95	ระดับดี	4.02	ระดับดีมาก	4.15	ระดับดีมาก	3.47	ระดับดี	1 ปี (ปีการศึกษา 2560)
4. สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 4	3.29	ระดับดี	3.22	ระดับดี	3.94	ระดับดี	4.02	ระดับดี	3 ปี (ปีการศึกษา 2559-2560)
5. สถาบันอุดมศึกษาแห่งที่ 5	3.26	ระดับดี	3.49	ระดับดี	ผ่านการรับรอง โดยสภาวิชาชีพ	ระดับดี	3.59	ระดับดี	3 ปี (ปีการศึกษา 2559-2561)

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. อาจารย์ ดร.เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์	ที่ปรึกษาด้านประกันคุณภาพ การศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. พันเอกหญิง ดร.นงพิมล นิมิตรอนันท์	อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีภา ตั้งประภา	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์ ตูลย์เมธการ	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่นิล	อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร
7. อาจารย์ ดร. พนิดา มารุ่งเรือง	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

“แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ เกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถาม

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย
1) ด้านการกำกับมาตรฐาน 2) ด้านบัณฑิต 3) ด้านนักศึกษา และ 4) ด้านอาจารย์ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามหัวข้อเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

ข้อ 1. ท่านมีการวางแผนการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เช่น การกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย แผนงาน รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างไร ทั้งนี้หลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์ นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต มีส่วนร่วมในการวางแผนการแก้ไขอย่างไร และนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้ในการวางแผนการแก้ไขอย่างไร

ข้อ 2. ท่านมีการสนับสนุน ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย / แผนการดำเนินงานที่กำหนดได้อย่างไร

ข้อ 3. ท่านมีการควบคุมและติดตามให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษา / การดำเนินงานโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างไร ทั้งนี้ในกรณีที่ผลการแก้ไขและพัฒนาไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนการดำเนินงานที่กำหนดท่านดำเนินการอย่างไร

ข้อ 4. ท่านมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการแก้ไขและการพัฒนาการศึกษาตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างไร ทั้งนี้ในกรณีที่ผลการประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดท่านดำเนินการอย่างไร

*****

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

“แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ เกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถาม

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย
1) ด้านการกำกับมาตรฐาน 2) ด้านบัณฑิต 3) ด้านนักศึกษา และ 4) ด้านอาจารย์ ไปใช้ในการพัฒนา
คุณภาพการจัดการศึกษาตามหัวข้อเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน
คุณภาพการศึกษาภายใน เช่น การกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย แผนการแก้ไขและปรับปรุง ฯลฯ อย่างไร และท่านมี
การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและงบประมาณที่ได้รับ
อนุมัติหรือไม่ อย่างไร

ข้อ 2. ท่านและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษา/
การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างไร และผู้บริหารหลักสูตร
มีการสนับสนุน ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานอย่างไร

ข้อ 3. ท่านและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการควบคุมการดำเนินการแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาตาม
ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างไร
ทั้งนี้ในกรณีที่ผลการแก้ไขและพัฒนาฯ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนการดำเนินงานที่กำหนดท่านดำเนินการ
อย่างไร

ข้อ 4. ท่านมีการประเมินผลการแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาตามข้อเสนอแนะของ
คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างไร ทั้งนี้ในกรณีที่ผล
การประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดท่านดำเนินการอย่างไร

*****

หมายเลข.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการให้ข้อมูลโดยตอบคำถามในแบบสอบถามนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ข้อมูลต่างๆ ที่ท่านได้ให้ผู้วิจัยจะปกปิดเป็นความลับและนำเสนอเป็นผลในภาพรวมเท่านั้น และไม่มีผลกระทบต่องานแต่อย่างใด

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดของผู้บริหาร และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์โดยแบ่งข้อคำถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

สุจิตรา ชุ่มศิริ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แขนงวิชาการตรวจสอบและประกันคุณภาพการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูล และใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์ตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1.1 ชาย

☐ 1.2 หญิง

2. อายุ.....ปี

3. วุฒิการศึกษาในระดับสูงสุด

☐ 3.1ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....

☐ 3.2ปริญญาโท สาขาวิชา.....

☐ 3.3ปริญญาเอก สาขาวิชา.....

☐ 3.4 อื่น ๆ .....(โปรดระบุ)

4. ตำแหน่งในปัจจุบัน

☐ 4.1 อาจารย์

☐ 4.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

☐ 4.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

☐ 4.4 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

☐ 4.5 ผู้ช่วยคณบดี

☐ 4.6 รองคณบดี

☐ 4.7 คณบดี

5. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....ปี

6. ประสบการณ์มีส่วนร่วมในด้านประกันคุณภาพการศึกษา.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ โดยหากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของท่าน "มีการดำเนินงาน
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา" ในประเด็นต่าง ๆ ขอให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ดำเนินการ" แต่หากหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตของท่าน "ไม่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา" ในประเด็นต่าง ๆ ขอให้ทำเครื่องหมาย
✓ ลงในช่อง "ไม่ได้ดำเนินการ"

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
ด้านการกำกับมาตรฐาน			
1	ปรับปรุงระบบและกลไกการรับอาจารย์ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 1.1 กำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าเป็นอาจารย์ 1.2 ประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์ 1.3 วางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาว 1.4 วางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่ 1.5 โปรดระบุ		
2	ปรับปรุงระบบและกลไกการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่ <u>สกอ.</u> กำหนด		
3	เพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 3.1 รับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน 3.2 ปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาล 3.3 ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา 3.4 เพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษจากภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพ 3.5 โปรดระบุ		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
4	เพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกให้มากขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	4.1 สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก		
	4.2 ให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและมาเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา		
	4.3 รับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพ		
	4.4 รับสมัครอาจารย์วุฒิปริญญาเอกที่เกียรตินิยมจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ		
	4.5 โปรดระบุ		
5	วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต		
6	มีระบบในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตรด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	6.1 แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามการปฏิบัติงานและกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตร		
	6.2 ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการเมื่อพบว่าการดำเนินงานไม่สอดคล้องตามแผนการบริหารหลักสูตรที่กำหนด		
	6.3 โปรดระบุ		
7	นำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคนละอย่างต่อเนื่อง		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
ด้านบัณฑิต			
8	แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 8.1 วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำเพื่อหาแนวทางแก้ไข 8.2 วางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม 8.3 มีระบบติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ 8.4 โปรดระบุ.....		
9	วิธีการแก้ไขปัญหาลดการประณินผลเกี่ยวกับนักศึกษาขาดทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 9.1 เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในโรงพยาบาลเครือข่ายเพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสได้งานทำเพิ่มขึ้น 9.2 มีระบบการสอนงานจากรุ่นพี่ หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง 9.3 สนับสนุนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับหน่วยงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงาน 9.4 โปรดระบุ.....		
10	นำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม		
11	แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษาที่สอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ มีจำนวนน้อย ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 11.1 ผู้บริหารและอาจารย์วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม 11.2 จัดโครงการชี้แจงพิเศษก่อนสำเร็จการศึกษาโดยอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 11.3 สร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการแพทย์จากแต่ละสถาบันเพื่อให้ นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลัง 11.4 โปรดระบุ.....		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
12	นำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับนักศึกษาขาดทักษะด้านสารสนเทศมาดำเนินการดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 12.1 วางแผนและดำเนินการแก้ไขด้วยการจัดโครงการเสริมทักษะด้านสารสนเทศแก่นักศึกษา 12.2 บรรจุรายวิชาสารสนเทศในหลักสูตร 12.3 จัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นสารสนเทศเพิ่มขึ้น 12.4 โปรดระบุ		
ด้านนักศึกษา			
13	ปรับปรุงระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่ให้มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง		
14	วางแผนและปรับปรุงโครงการพัฒนานักศึกษา และโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน		
15	บริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เพียงพอ		
16	ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรม		
17	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป (PDCA)		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
18	แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	18.1 จัดประชุมอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไข		
	18.2 จัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 มุ่งเน้นการคำนวณยา สารน้ำ และคำศัพท์ทางการแพทย์		
	18.3 เพิ่มการจัดโครงการและกิจกรรมที่สร้างความสามารถของนักศึกษาในด้านความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสื่อสารและสารสนเทศ		
	18.4 โปรดระบุ		
19	เมื่อเกิดปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	19.1 ให้นักศึกษาใหม่ทุกคนลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพื่อปรับพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษ		
	19.2 จัดโครงการและกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษา ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ		
	19.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ และมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงวัฒนธรรมที่หลากหลาย		
	19.4 โปรดระบุ		
20	แก้ไขปัญหาค่าผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีการดำเนินงานดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	20.1 เพิ่มมาตรการกำกับติดตามนักศึกษาที่มีแนวโน้มอาจมีผลการศึกษาด้านเกณฑ์และไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา		
	20.2 จัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน		
	20.3 จัดทำคลังข้อสอบเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทบทวนความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง		
	20.4 ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบ		
	20.5 โปรดระบุ		
21	พัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอนและการออกให้บริการสู่สภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
ด้านอาจารย์			
22	ผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่านมาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุง และให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน		
23	ปรับปรุงระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์มีการดำเนินงานดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 23.1 ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี 23.2 วางแผนให้อาจารย์ทุกคนทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 23.3 โปรดระบุ		
24	วางแผนการพัฒนาอาจารย์ระยะยาว		
25	ปรับปรุงระบบและกลไกเพื่อให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นโดยดำเนินการดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 25.1 แต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนการเพิ่มจำนวนงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ 25.2 จัดทำระบบอาจารย์ที่เล็งเห็นทางวิชาการให้กับอาจารย์ที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ 25.3 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ความรู้แก่อาจารย์ 25.4 โปรดระบุ		
26	เมื่อเกิดปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับงานวิจัยมีจำนวนน้อย มีการดำเนินงานดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 26.1 จัดการประชุมเพื่อปรับปรุงระบบและกลไกการทำวิจัย 26.2 ผู้บริหารคณะสร้างทัศนคติและแรงจูงใจที่ดีในการทำวิจัยแก่อาจารย์ เช่น นำผลงานวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ มีค่าตอบแทนพิเศษสำหรับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ มีการมอบรางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่และนักวิจัยดีเด่น เป็นต้น 26.3 จัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง 26.4 แต่งตั้งที่เล็งงานวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ที่ทำงานวิจัย		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
	26.5 ส่งเสริมให้อาจารย์บูรณาการการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน		
	26.6 ทบทวนและจัดสรรภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความสมดุล โดยเพิ่มอาจารย์พิเศษภายนอกช่วยสอนภาคทฤษฎีและพัฒนาอาจารย์ที่เลี้ยงเพื่อช่วยสอนภาคปฏิบัติ		
	26.7 ส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยตามความเหมาะสม		
	26.8 กำกับติดตามการบริหารเงินสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด		
	26.9 ปรับปรุงระบบ และกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย โดยจัดประชุมเพิ่มขึ้น		
	26.10 สนับสนุนให้ผู้วิจัยขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนกับโรงพยาบาล หรือหน่วยงาน ต้นสังกัดของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย		
	26.11 สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายนักวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแบ่งปันเงินสนับสนุนการวิจัยระหว่างสถาบัน ส่งผลให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำวิจัยร่วมกัน และสร้างโอกาสในการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศเพิ่มขึ้น		
	26.12 โปรดระบุ		
27	เมื่อเกิดปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่มีจำนวนน้อยมีการดำเนินงานดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	27.1 จัดการประชุมวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติเพื่อเป็นเวทีในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์		
	27.2 สนับสนุนค่าใช้จ่ายเต็มจำนวนเพื่อให้อาจารย์นำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ		
	27.3 จัดฝึกอบรมหรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์มีผลงาน วิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศ		

ที่	คำถาม	การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	
		ดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ
	27.4 ให้รางวัลอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศ		
	27.5 โปรดระบุ		
28	ปรับปรุงวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาเป็นวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 ช่วยเพิ่มคุณค่าผลงานทางวิชาการของอาจารย์		
29	สนับสนุนให้อาจารย์เขียนบทความวิชาการโดยใช้ข้อมูลที่ดีจากการเขียนวรรณกรรมงานวิจัย		
30	ส่งเสริมให้อาจารย์เขียนตำราจากเอกสารประกอบการสอนเพื่อเพิ่มผลงานทางวิชาการ		
31	นำผลการประเมินความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม		

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ผู้วิจัย

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามของแบบสอบถาม
เรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนน รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
ด้านการกำกับมาตรฐาน					
1	ปรับปรุงระบบและกลไกการรับอาจารย์ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้				
	1.1 กำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าเป็นอาจารย์	5	1	สอดคล้อง	
	1.2 ประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์	5	1	สอดคล้อง	
	1.3 วางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาว	4	0.8	สอดคล้อง	
	1.4 วางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่	4	0.8	สอดคล้อง	
2	ปรับปรุงระบบและกลไกการแต่งตั้งอาจารย์ประจำ หลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์ มาตรฐานที่สกอ. กำหนด	4	0.8	สอดคล้อง	
3	เพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาด้วย วิธีการต่างๆ ดังนี้				
	3.1 รับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน	4	0.8	สอดคล้อง	
	3.2 ปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์ พยาบาล	5	1	สอดคล้อง	
	3.3 ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเป็น อาจารย์ เมื่อสำเร็จการศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
	3.4 เพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษจากภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพ	4	0.8	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่า ภาคปฏิบัติตาม เกณฑ์ของ สภาวิชาชีพ
4	เพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญา เอกให้มากขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้				
	4.1 สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก	5	1	สอดคล้อง	
	4.2 ให้ทุนการศึกษาศิษย์เก่าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และมาเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา	5	1		

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
4.3	รับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพ	4	0.8	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่าที่ตรงสาขาวิชาชีพ
4.4	รับสมัครอาจารย์วุฒิปริญญาเอกที่เกี่ยยนอายุราชการจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	5	1	สอดคล้อง	
5	วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต	4	0.8	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่า วางแผนการ ปรับปรุงหลักสูตร โดยจัดประชุม คณาจารย์ ประเมินผล หลักสูตร วิธีการ จัดการเรียน การสอน
6	มีระบบในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตรด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้				
6.1	แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามการปฏิบัติงาน และกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนด้านการบริหารหลักสูตร	4	0.8	สอดคล้อง	
6.2	ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการเมื่อพบว่าการดำเนินงานไม่สอดคล้องตามแผนการบริหารหลักสูตรที่กำหนด	5	1	สอดคล้อง	
7	นำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง ด้านบัณฑิต	4	0.8	สอดคล้อง	
8	แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้				
8.1	วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำเพื่อหาแนวทางแก้ไข	4	0.8	สอดคล้อง	
8.2	วางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
8.3	มีระบบติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ	5	1	สอดคล้อง	
9	วิธีการแก้ไขปัญหาผลการประเมินผลเกี่ยวกับนักศึกษาขาดทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้				แก้ไขการพิมพ์ วิธีการแก้ไขปัญหา ผลการประเมินผล
9.1	เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในโรงพยาบาลเครือข่ายเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำเพิ่มขึ้น	4	0.8	สอดคล้อง	
9.2	มีระบบการสอนงานจากรุ่นพี่ หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วส่วนหนึ่ง	5	1	สอดคล้อง	
9.3	สนับสนุนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับหน่วยงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงาน	5	1	สอดคล้อง	
10	นำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม	5	1	สอดคล้อง	
11	แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษาที่สอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ มีจำนวนน้อย ดังนี้				
11.1	ผู้บริหารและอาจารย์วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษา สอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม	3	0.6	สอดคล้อง	
11.2	จัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จการศึกษาโดยอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	5	1	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่า ก่อนสำเร็จ การศึกษา
11.3	สร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	5	1	สอดคล้อง	
11.4	จัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันเพื่อให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลัง	5	1	สอดคล้อง	
12	นำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับนักศึกษาขาดทักษะด้านสารสนเทศ มาดำเนินการดังนี้				

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
12.1	วางแผนและดำเนินการแก้ไขด้วยการจัดโครงการเสริมทักษะด้านสารสนเทศแก่นักศึกษา	5	1.0	สอดคล้อง	
12.2	บรรยายวิชาสารสนเทศในหลักสูตร	2	0.4	ไม่สอดคล้อง	แก้ไขข้อความ
12.3	จัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นสารสนเทศเพิ่มขึ้น	2	0.4	ไม่สอดคล้อง	โดยเน้นทักษะด้านสารสนเทศ
ด้านนักศึกษา					
13	ปรับปรุงระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่ให้มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง	5	1	สอดคล้อง	
14	วางแผนและปรับปรุงโครงการพัฒนานักศึกษา และโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน	5	1	สอดคล้อง	
15	บริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เพียงพอ	5	1	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่าบริหารจัดการเกี่ยวกับ
16	ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรม	5	1	สอดคล้อง	
17	เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป (PDCA)	5	1	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่า การประเมินผล
18	แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้	5	1		
18.1	จัดประชุมอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไข	5	1	สอดคล้อง	
18.2	จัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 มุ่งเน้น การคำนวณยา สารน้ำ และคำศัพท์ทางการแพทย์	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
18.3	เพิ่มการจัดโครงการและกิจกรรมที่สร้างความสามารถของนักศึกษาด้านความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การสื่อสาร และสารสนเทศ	5	1	สอดคล้อง	
19	เมื่อเกิดปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้				
19.1	ให้นักศึกษาใหม่ทุกคนลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพื่อปรับพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษ	5	1	สอดคล้อง	
19.2	จัดโครงการและกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	5	1	สอดคล้อง	
19.3	สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ และมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงวัฒนธรรมที่หลากหลาย	5	1	สอดคล้อง	
20	แก้ไขปัญหามาตรการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีการดำเนินงานดังนี้				
20.1	เพิ่มมาตรการกำกับติดตามนักศึกษาที่มีแนวโน้มอาจมีผลการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์และไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา	4	0.8	สอดคล้อง	แก้ไขการพิมพ์เป็น อาจมีผลการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์และไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา
20.2	จัดโครงการเพื่อนติวเพื่อน	5	1	สอดคล้อง	
20.3	จัดทำคลังข้อสอบเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทบทวนความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	5	1	สอดคล้อง	
20.4	ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบ	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่	ข้อคำถาม	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
21	พัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาล	4	0.8	สอดคล้อง	
22	ผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่านมาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุง และให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน	5	1	สอดคล้อง	
23	ปรับปรุงระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์ มีการดำเนินงานดังนี้				ควรแยกข้อคำถามเพื่อให้เกิดความชัดเจน
23.1	ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี	5	1	สอดคล้อง	
23.2	วางแผนให้อาจารย์ทุกคนทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	5	1	สอดคล้อง	
24	วางแผนการพัฒนาอาจารย์ระยะยาว	5	1	สอดคล้อง	
25	ปรับปรุงระบบและกลไกเพื่อให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นโดยดำเนินการดังนี้	5	1	สอดคล้อง	
25.1	แต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนการเพิ่มจำนวนงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ	4	0.8	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่าในการขับเคลื่อนการเพิ่มจำนวน
25.2	จัดทำระบบอาจารย์พี่เลี้ยงทางวิชาการให้กับอาจารย์ที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ	4	0.8	สอดคล้อง	
25.3	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ความรู้แก่อาจารย์	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
26	เมื่อเกิดปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับงานวิจัยมีจำนวนน้อย มีการดำเนินงานดังนี้	5	1		
26.1	จัดการประชุมเพื่อปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานวิจัย	4	0.8	สอดคล้อง	
26.2	ผู้บริหารคณะสร้างทัศนคติและแรงจูงใจที่ดีในการทำวิจัยแก่อาจารย์ เช่น นำผลงานวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์มีค่าตอบแทนพิเศษสำหรับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ มีการมอบรางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่และนักวิจัยดีเด่น	5	1	สอดคล้อง	
26.3	จัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง	5	1	สอดคล้อง	
26.4	แต่งตั้งพี่เลี้ยงงานวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ที่ทำงานวิจัย	5	1	สอดคล้อง	
26.5	ส่งเสริมให้อาจารย์บูรณาการการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน	5	1	สอดคล้อง	
26.6	ทบทวนและจัดสรรภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความสมดุล โดยเพิ่มอาจารย์พิเศษภายนอกช่วยสอนภาคทฤษฎีและพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อช่วยสอนภาคปฏิบัติ	5	1	สอดคล้อง	
26.7	ส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยตามความเหมาะสม	5	1	สอดคล้อง	
26.8	กำกับติดตามการบริหารเงินสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด	5	1	สอดคล้อง	
26.9	ปรับปรุงระบบ และกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยโดยจัดประชุมเพิ่มขึ้น	5	1	สอดคล้อง	
26.10	สนับสนุนให้ผู้วิจัยขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนกับโรงพยาบาล หรือหน่วยงาน ต้นสังกัดของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่	ข้อความ	คะแนนรวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
26.11	สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายนักวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแบ่งปันเงินสนับสนุนการวิจัยระหว่างสถาบัน ส่งผลให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำวิจัยร่วมกัน และสร้างโอกาสในการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศเพิ่มขึ้น	5	1	สอดคล้อง	
27	เมื่อเกิดปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับผลงานวิจัยที่ไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่มีจำนวนน้อย มีการดำเนินงานดังนี้				เพิ่มคำว่าเกี่ยวกับผลงานวิจัย
27.1	จัดการประชุมวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ เพื่อเป็นเวทีในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์	5	1	สอดคล้อง	
27.2	สนับสนุนค่าใช้จ่ายเต็มจำนวนเพื่อให้อาจารย์นำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	5	1	สอดคล้อง	
27.3	จัดพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์มีผลงาน วิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศ	5	1	สอดคล้อง	
27.4	ให้รางวัลอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศ	5	1	สอดคล้อง	
28	ปรับปรุงวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาเป็นวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 ช่วยเพิ่มคุณค่าผลงานทางวิชาการของอาจารย์	5	1	สอดคล้อง	
29	สนับสนุนให้อาจารย์เขียนบทความวิชาการโดยใช้ข้อมูลที่ศึกษาจากการเขียนวรรณกรรมงานวิจัย	5	1	สอดคล้อง	
30	ส่งเสริมให้อาจารย์เขียนตำราจากเอกสารประกอบการสอนเพื่อเพิ่มผลงานทางวิชาการ	5	1	สอดคล้อง	
31	นำผลการประเมินความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม	5	1	สอดคล้อง	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุจิรา อุ่นศิริ
วัน เดือน ปี เกิด	27 มีนาคม 2522
สถานที่เกิด	นครปฐม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2545 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พ.ศ. 2562 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	52/ 3 หมู่ 1 ตำบลท่าตลาด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

